

ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่าย
สถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพร เขต 1

นางสาวนารีกร พุทธิเกษัชช

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2555

The Needs for Thai History Instructional Media Center of Teachers
in Pathio 1 School Network under the Office of Chumphon
Primary Education Service Area 1

Miss Nareekorn Buddhibheshaj

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครู
ในเครือข่าย สถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพร เขต 1

ชื่อและนามสกุล นางสาวนารีกร พุทธิเกษัช

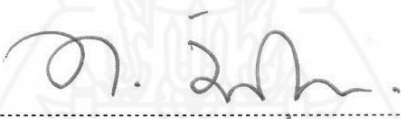
แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

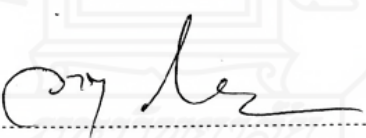
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

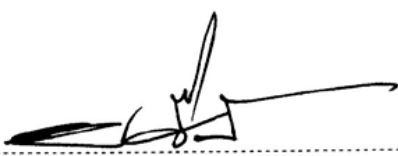
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่าย สถานศึกษา
ปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

ผู้ศึกษา นางสาวนารีกร พุทธิเกษัช **รหัสนักศึกษา** 2532700974

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูใน
เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 125 คน ในโรงเรียน
เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ปีการศึกษา 2555 เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะ
ทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาราย
ด้านพบว่า (1) ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยควรกำหนดปรัชญา คือ พัฒนา
รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ ปณิธาน คือ มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการบริการสื่อการ
สอนประวัติศาสตร์ไทย พันธกิจ คือ เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทยที่ทันสมัย โดยมีประโยชน์
คือ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 งาน คือ งาน
ธุรการ งานวิชาการ และงานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน (2) ด้านสื่อการสอน ควรมีแนวทางการจัดหาสื่อการสอน
ที่ให้บริการสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทย สื่อการสอนที่ต้องการมากที่สุด คือ ภาพชุด (3) ด้าน
บริการสื่อการสอน ภาระเทียบ และมาตรฐานการให้บริการ ควรมีการจัดวางกฎ ระเบียบการยืม-คืน และตารางการ
ให้บริการสื่อการสอนอย่างชัดเจน และให้คำแนะนำและจัดทำคู่มือในการใช้สื่อการสอน และเผยแพร่ความรู้ข้อมูล
ต่างๆ เกี่ยวกับสื่อการสอน (4) ด้านสถานที่ตั้งควรจัดตั้งในระดับสถานศึกษา (5) ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอน
ประวัติศาสตร์ไทย ประกอบด้วย งานธุรการ ควรมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ งานวิชาการ ควรมีหน้าที่บริหารจัดการด้าน
การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน และ งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน ควรมีหน้าที่บริหารจัดการด้านจัดหา
และผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ (6) ด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ทำการควรตั้งเป็นอาคารเอกเทศ
โดยเฉพาะ และบรรยากาศดี เงียบสงบ (7) ด้านบุคลากร ควรจัดหาผู้บริหารและบุคลากรจากภายนอก โดยจบ
การศึกษาด้านประวัติศาสตร์ไทยโดยตรง มีประสบการณ์และความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอน
โดยตรง มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความเต็มใจให้บริการ และ มีความตรงต่อเวลาในการให้บริการ (8) ด้านการให้บริการ
วิชาการ ควรมีกระบวนการจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (9) ด้านการให้บริการ
คำแนะนำปรึกษา มีกระบวนการขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน โดยมีรูปแบบการให้บริการแบบจุดเดียวครบวงจร และ
การให้บริการคำแนะนำปรึกษาการผลิตสื่อการสอน และ (10) ด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน ต้องสามารถ
นำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอน
ประวัติศาสตร์ไทย

คำสำคัญ ความต้องการ ศูนย์สื่อการสอน ประวัติศาสตร์ไทย ครู

Independent Study title: The Needs for Thai History Instructional Media Center of Teachers in Pathio 1 School Network under the Office of Chumphon Primary Education Service Area 1

Author: Miss Nareekorn Buddhibheshaj; **ID:** 2532700974;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent Study advisor: Dr. Taweewat Wattanakuljaroen, Assistant Professor;

Academic year: 2012

Abstract

The purpose of this study was to investigate the needs for Thai history instructional media center of teachers in Pathiew 1 School Network under the Office of Chumphon Primary Education Service Area 1.

The sample for the study consisted of 125 teachers in all learning areas of schools in Pathiew 1 School Network under the Office of Chumphon Primary Education Service Area 1 in the 2012 academic year. The employed research instrument was a questionnaire. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

The research findings revealed that the needs for Thai history instructional media center were at the high level both for the center as a whole and for specific aspects of the center. Details of their needs for specific aspects of the center were as follows: (1) for the operational framework of the center, its philosophy should be the development of learning activities management models with the use of constructive innovations; its resolution should be to strive for excellence in providing services on Thai history instructional media; its mission should be to become an up-to-date source of knowledge on Thai history; its usefulness should be the enhancement of the efficiency of Thai history instruction; and its operation should cover three lines of work, namely, the administrative work, the academic work, and the instructional media production and service work; (2) for instructional media, there should be guidelines for instructional media procurement and services relevant to the contents of Thai history; and the most needed instructional media was the picture sets on Thai history; (3) for the rules, regulations and standards of instructional media services, there should be clearly set rules and regulations on instructional media circulation, and timetable on instructional media service provision; there should be advices on using instructional media and a manual for instructional media usage; and there should be dissemination of information on instructional media; (4) for the location of the instructional media center, it should be located in school; (5) for the functions of the Thai history instructional media center, the function of its administrative work should include public relations, the function of its academic work should include the management of instructional media design, and the function of its instructional media production and service work should include the management of procurement and production of various types of instructional media; (6) for the buildings and facilities of the instructional media center, it should be located in an unattached building with good and peaceful atmosphere; (7) for the personnel of the instructional media center, its administrator and personnel should be recruited from outside the school; they should have graduated in the field of Thai history, with experience and interest in educational technology and instructional media, with good human relationship, with willingness and punctuality in provision of the services; (8) for the academic service provision, there should be the procedure for procurement of equipment and tools that function efficiently; (9) for the advice and counseling service provision, there should be systematic and clear service procedure and steps in the pattern of one stop service station for advice and counseling on instructional media production; and (10) for the guidelines for evaluation of its operation, the evaluation should provide useful information that could be used for consideration in formulating policies for quality development of the operation of Thai history instructional media center.

Keywords: Needs, Instructional media center, Thai history, Teacher

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ ประธานที่ปรึกษางานวิจัยค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์มลิวัดย์ ผิวดราม ผู้ช่วยศาสตราจารย์จงดี กากแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกวิท ยอดมงคล ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำปรึกษา ชี้แนะ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณครูผู้สอนในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ทั้งคณาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและครอบครัวอันมีคุณค่ายิ่ง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำวิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่ผู้มีพระคุณและคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

নারীকর পুথিগোষ্ঠ

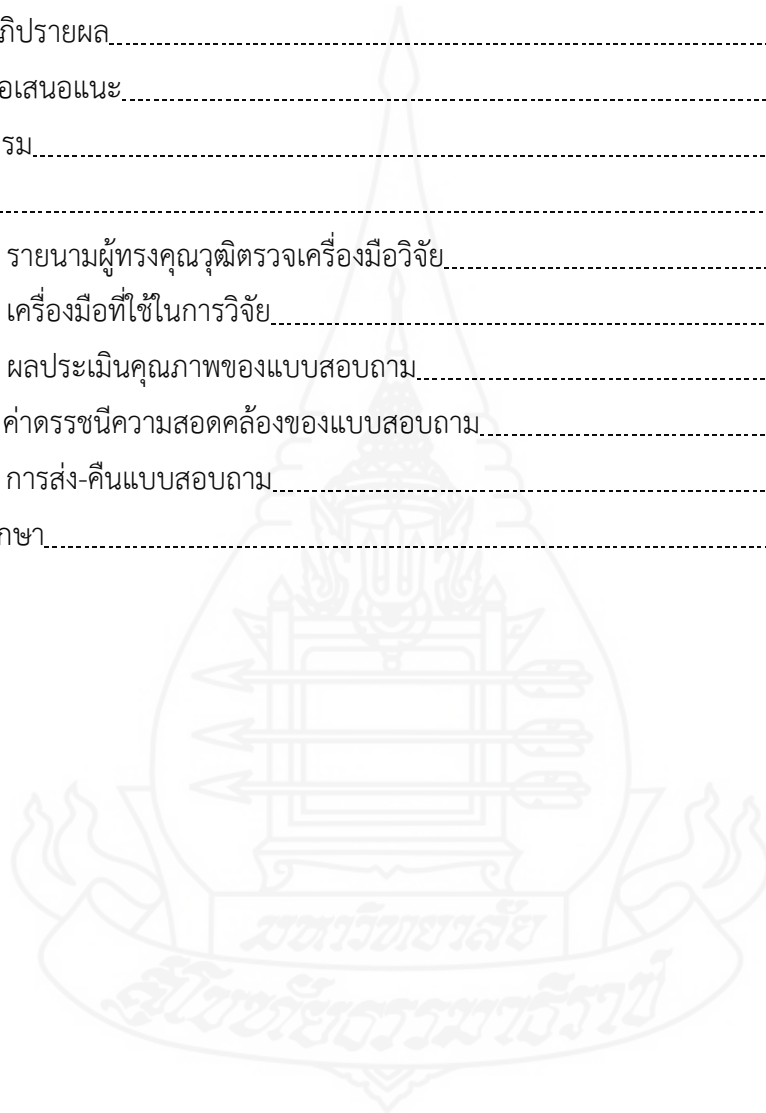
পঞ্চম ২৫৫৬

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	12
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	15
แนวคิดเรื่องความต้องการ	15
สื่อการสอน	17
ศูนย์สื่อการสอน	48
การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย	57
ครู	61
เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	74
ประชากร	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล	80
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	84
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	88
ตอนที่ 3 ความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	117

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	121
สรุปการวิจัย.....	121
อภิปรายผล.....	125
ข้อเสนอแนะ.....	127
บรรณานุกรม.....	129
ภาคผนวก.....	138
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย.....	139
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	141
ค ผลประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม.....	156
ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	160
จ การส่ง-คืนแบบสอบถาม.....	174
ประวัติผู้ศึกษา.....	177

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ประเภทของสื่อการสอนแบ่งตามรูปลักษณ์.....	29
ตารางที่ 2.2 ลักษณะและประโยชน์ของการใช้สื่อ.....	30
ตารางที่ 2.3 สถิติจำนวนครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1.....	70
ตารางที่ 3.1 สถิติจำนวนครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ปีการศึกษา 2555.....	75
ตารางที่ 3.2 การส่งและเก็บคืนแบบสอบถาม.....	81
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=125)	84
ตารางที่ 4.2 ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่าย สถานศึกษาปะทิว 1 โดยภาพรวม.....	88
ตารางที่ 4.3 ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	89
ตารางที่ 4.4 นโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	89
ตารางที่ 4.5 ปรัชญาของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	90
ตารางที่ 4.6 ภาระงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	90
ตารางที่ 4.7 พันธกิจของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	91
ตารางที่ 4.8 ประโยชน์ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	91
ตารางที่ 4.9 ที่มาของงบประมาณในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	92
ตารางที่ 4.10 โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	92
ตารางที่ 4.11 งานธุรการ.....	93
ตารางที่ 4.12 งานวิชาการ.....	93
ตารางที่ 4.13 งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน.....	94
ตารางที่ 4.14 ความต้องการด้านสื่อการสอน.....	94
ตารางที่ 4.15 แนวทางการจัดหาสื่อการสอน.....	95
ตารางที่ 4.16 สื่อประเภทสื่อสิ่งพิมพ์.....	95
ตารางที่ 4.17 สื่อประเภทวัสดุกราฟิก.....	96
ตารางที่ 4.18 สื่อประเภทสื่อภาพนิ่ง.....	97
ตารางที่ 4.19 สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	97
ตารางที่ 4.20 สื่อประเภทชุดการสอน.....	98
ตารางที่ 4.21 สื่อเทคนิค/วิธีการ.....	98
ตารางที่ 4.22 เครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน.....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.23 ความต้องการด้านบริการสื่อการสอน.....	100
ตารางที่ 4.24 กฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ.....	100
ตารางที่ 4.25 ประเภทของงานบริการ.....	101
ตารางที่ 4.26 ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยควรจัดตั้งในรูปแบบใด.....	102
ตารางที่ 4.27 ความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	102
ตารางที่ 4.28 งานธุรการ.....	103
ตารางที่ 4.29 งานวิชาการ.....	103
ตารางที่ 4.30 งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน.....	104
ตารางที่ 4.31 ความต้องการด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก.....	105
ตารางที่ 4.32 ที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	105
ตารางที่ 4.33 สิ่งอำนวยความสะดวก.....	106
ตารางที่ 4.34 ความต้องการด้านบุคลากร.....	107
ตารางที่ 4.35 ที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	108
ตารางที่ 4.36 คุณสมบัติของผู้บริหารในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	109
ตารางที่ 4.37 คุณสมบัติของบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	109
ตารางที่ 4.38 คุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย.....	110
ตารางที่ 4.39 ความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ.....	111
ตารางที่ 4.40 กระบวนการ.....	111
ตารางที่ 4.41 การให้บริการเผยแพร่ข้อมูล.....	113
ตารางที่ 4.42 การให้บริการฝึกอบรม.....	113
ตารางที่ 4.43 ความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา.....	114
ตารางที่ 4.44 ด้านกระบวนการ.....	114
ตารางที่ 4.45 รูปแบบการให้บริการ.....	115
ตารางที่ 4.46 การให้บริการคำแนะนำปรึกษา.....	115
ตารางที่ 4.47 ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน.....	116

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มาตรฐานที่ 4.3 ของสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ระบุถึงสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และพึงปฏิบัติได้ หลังจากการศึกษาเนื้อหาสาระตามกระบวนการเสร็จสิ้นแล้ว สามารถเข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย ซึ่งเป็นมาตรฐานการเรียนรู้หนึ่งที่ถูกกำหนดขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เหตุผลสำคัญที่การศึกษาไทยต้องจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ หรืออาจมีคำถามเกิดขึ้นว่าทำไมคนไทยจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย ก็เพราะวิชาประวัติศาสตร์ ถือเป็นการปูพื้นฐานทางด้านจิตใจ ทำให้เกิดจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในประเทศชาติ รวมถึงการรู้จักคุณค่าและรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษสั่งสมไว้ให้ ประวัติศาสตร์ช่วยให้เรียนรู้เรื่องราวจากอดีต เพื่อเป็นบทเรียนสำหรับปัจจุบัน องค์ความรู้ที่หลากหลายจากการศึกษาประวัติศาสตร์ จะทำให้เข้าใจถึงปัญหาสาเหตุของปัญหา และผลกระทบจากปัญหานั้นๆได้ เป็นวิชาที่สอนให้มองอะไรแบบรอบด้านหลายมุมมอง โดยใช้หลักฐานและความเป็นเหตุเป็นผลประกอบมากกว่ามองอะไรเพียงมุมมองเดียว ท่ามกลางปัญหาสังคมไทยขณะนี้ ที่มีการแบ่งเป็นฝักฝ่าย เกิดการเผชิญหน้ากันไม่มากนักน้อยนั้น วิชาประวัติศาสตร์อาจจะทำหน้าที่ได้ดี ในการอบรมสั่งสอนให้เยาวชนของชาติ หรือคนในสังคมให้รู้จักการใช้เหตุผล คិวิเคราะห์มองอะไรอย่างหลากหลาย แล้วคิดใคร่ครวญโดยถือหลักของเหตุผล

ในปี พ.ศ. 2551 ความตื่นตัวในเรื่องประวัติศาสตร์ไทยได้รับความสนใจอีกครั้ง หลังจากที่มีพระราชเสาวนีย์ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงประทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม พ.ศ. 2551 พระองค์ท่านตรัสถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์ชาติไทยที่มีมาอย่างยาวนาน แต่ปรากฏว่าบทบาทและภารกิจอันสำคัญดังกล่าว กลับลดถอยลงจึงทรงมีพระราชประสงค์ให้เยาวชนที่เป็นอนาคตสำคัญของชาติ เรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทยอย่างจริงจัง เพราะหากคนไทยไม่รู้ความเป็นมาของชาติแล้วก็ยากที่จะเกิดความสามัคคีขึ้นได้ (อรรด นันทจักร 2555 : ออนไลน์)

จากพระราชเสาวนีย์ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทำให้คนไทยทุกคนได้สำนึกถึงอดีตประวัติศาสตร์ชาติไทย ความเป็นมาของชาติไทยที่บรรพบุรุษได้สั่งสมมาจนถึงปัจจุบัน

ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนชาติไทยให้มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์ชาติไทย ซึ่งครูผู้สอนสามารถใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ ผู้สอนควรนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ใช้ประเด็นใกล้ตัวให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจเรื่องใกล้ตัวมากที่สุดก่อน โดยให้เด็กได้เรียนรู้จากตัวเองด้วยการตั้งคำถาม เช่น ถ้ามารู้อายุของตัวเอง ครอบครัว หรือ ชุมชนตัวเองหรือไม่ แล้วให้เด็กไปค้นคว้ามา เด็กก็จะเริ่มสนุกในการไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และที่สำคัญต้องให้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ศึกษาแผ่นดินเกิดของตนเอง ให้เด็กมีสำนึกในความรักมาตุภูมิก่อนที่จะเรียนประวัติศาสตร์ของชาติ และประวัติศาสตร์นานาชาติต่อไป (วุฒินันท์ พาชื่นใจ 2555 : ออนไลน์)

กระทรวงศึกษาธิการได้น้อมนำพระราชเสาวนีย์ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยเร่งปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ใหม่ จากเดิมเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนประวัติศาสตร์จะถูกบรรจุอยู่ในวิชาสังคมศึกษา ซึ่งแบ่งเนื้อหาการเรียนการสอนเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ชาติไทย ประวัติศาสตร์สากล และวิธีการประวัติศาสตร์ ปัจจุบันได้กำหนดให้เนื้อหาประวัติศาสตร์อยู่ในวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยมีเนื้อหา ครอบคลุม (1) ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม (2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม (3) เศรษฐศาสตร์ (4) ประวัติศาสตร์ และ (5) ภูมิศาสตร์ ทั้งนี้กำหนดให้เรียนสาระประวัติศาสตร์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบ หรือบูรณาการไปกับสาระและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นก็ได้ สำหรับเนื้อหาประวัติศาสตร์ที่กำหนดให้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะครอบคลุมหัวข้อต่างๆ อาทิ ยุคสมัยและวิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการมนุษยชาติ และชาติไทย ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้จะมีความลุ่มลึกไปตามชั้นและวัยของผู้เรียน (นงศลิ โมสิกะ 2555 : ออนไลน์)

ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือของฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ รวมทั้งวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอน โดยนำสื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ เข้ามาใช้ในการกระบวนการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย การนำโสตทัศนูปกรณ์มาใช้ในปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็น เพราะช่วยให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนจะบรรลุผลสำเร็จหรือไม่นั้น ปัจจัยสำคัญขึ้นอยู่กับครูเป็นสำคัญ แต่ปรากฏว่าครูส่วนใหญ่ยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการนำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีการสอนแบบบรรยายหน้าชั้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดให้มีหน่วยงานที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา เพื่อให้ความ

ช่วยเหลือครูผู้สอนให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อ การใช้โสตทัศนูปกรณ์ ตลอดจนเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ๆ

ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย คือ หน่วยบริการที่รวบรวมสื่อการสอน เทคโนโลยีสมัยใหม่ การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมอื่นๆ รวมทั้งการให้บริการสื่อไปสู่ชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการภายในโรงเรียน ซึ่งได้มีการจัดการระเบียบสถานที่ และผู้ร่วมงาน เพื่อสนองความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียนตามจุดหมายของการศึกษา รวมถึงการพัฒนาบุคลากร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จึงเป็นรูปแบบหนึ่งของแหล่งการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจะต้องพิจารณาให้ความสำคัญในการนำมาเป็นองค์ประกอบในกระบวนการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูผู้สอน เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ รวมถึงนโยบายการพัฒนาการศึกษาในการสร้างแหล่งเรียนรู้ราคาถูกลง ให้สามารถเกิดขึ้นในเขตพื้นที่การศึกษาได้อย่างทั่วถึงต่อไป

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

1.1.1 สภาพที่พึงประสงค์ด้านแนวทางการดำเนินงานศูนย์สื่อการสอน

กล่าวคือ สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางในการดำเนินงานจัดศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ดังนี้ (1) เป็นแหล่งบริการและอำนวยความสะดวกในด้านการผลิตสื่อสำหรับผู้สอนและผู้เรียน (2) ให้คำแนะนำในการใช้อุปกรณ์ประกอบในการเรียนการสอนและการศึกษาดด้วยตนเอง (3) เป็นแหล่งค้นคว้าและวิจัยเทคนิคการเรียนการสอนใหม่ๆ (4) ช่วยเหลือผู้เรียนในการพัฒนาความรู้โดยใช้สื่อหลายรูปแบบ (5) ให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามความสามารถ และความสนใจของบุคคล (6) เป็นแหล่งรวมวัสดุอุปกรณ์ที่กระจายในแต่ละหน่วยงานในสถานศึกษา ให้สามารถนำมาใช้ได้เต็มประสิทธิภาพ (7) ใช้เป็นสถานที่เลือกสรรมาตรฐานของสื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและผู้สอน และ (8) เพื่อเป็นสถานที่ประสานประโยชน์ด้านห้องสมุดและโสตทัศนศึกษาเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นแหล่งความรู้อันสมบูรณ์

1.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย

สถานศึกษาและครูมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริม

สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พิริยะ ตระกูลสว่าง 2555 : ออนไลน์)

1.1.3 สภาพที่พึงประสงค์ด้านแหล่งรวมสื่อการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

ไทย กล่าวคือ (1) สถานศึกษาและครูส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบ รวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจัดและพัฒนาได้เอง อีกทั้งสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อการสอน ลักษณะสื่อที่ใช้ควรมีความหลากหลาย ซึ่งช่วยสำหรับการเรียนรู้ และกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ (2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 25 กำหนดให้ รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การค้าและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ จึงควรจัดให้มีศูนย์สื่อการสอนขึ้นในสถานศึกษา อาจขึ้นอยู่กับพื้นที่และกำลังความสามารถของสถานศึกษาเอง หากมีอาคารเรียนเพียงพอ ก็สามารถเลือกจัดศูนย์สื่อการสอนในลักษณะห้องต่างๆ แต่ถ้าสถานศึกษาใดมีข้อจำกัดทั้งพื้นที่และอาคารเรียน ก็ต้องจัดสิ่งที่มีอยู่แล้วในสถานศึกษาทุกชนิดให้แปรสภาพเป็นศูนย์สื่อการสอนของครูให้มากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : 2542)

1.1.4 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการให้บริการของศูนย์สื่อการสอน

ที่ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จะดำเนินการไปได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาให้ความสำคัญกับการให้บริการ ดังนี้ (1) บุคลากรภายในศูนย์สื่อการสอนองค์ประกอบที่มีอิทธิพลในการดำเนินศูนย์สื่อการสอน คือบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์สื่อการสอน บุคคลทั่วไปมักเข้าใจผิดเสมอว่าประสิทธิภาพของหน่วยงานขึ้นอยู่กับอุปกรณ์อันทันสมัยและงบประมาณที่ได้เป็นหลัก แต่ในทางปฏิบัติหากหน่วยงานใดปราศจากบุคลากรปฏิบัติงานที่มีศักยภาพ ขาดความรู้ความสามารถแล้ว การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นก็ไม่ยอมไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะบุคลากรที่มีศักยภาพสูงในการปฏิบัติงานสามารถให้บริการสื่อการเรียนการสอน เครื่องมือ อุปกรณ์ และงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถพัฒนาศูนย์สื่อการสอนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ได้ (2) สิ่งอำนวยความสะดวก การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้มาใช้บริการเป็นการวางแผนที่ดีอย่างหนึ่งในการดำเนินงาน เพราะจะช่วยให้ปฏิบัติงานที่ดีมากยิ่งขึ้น ผู้มาให้บริการก็สะดวกสบาย สามารถใช้ศูนย์สื่อการสอนเป็นแหล่งค้นคว้าโดยไม่มีอุปสรรคใดขวาง

กันเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา และ (3) การบริการและอุปกรณ์เครื่องมือ สมรรถภาพของเครื่องมือ อุปกรณ์และบุคลากร มีอิทธิพลโดยตรงต่อการบริการ ซึ่งเป็นดัชนีสำคัญในการบอกว่าคุณสมบัติสามารถแก้ปัญหาได้ เช่น การผลิตสื่อการแนะนำในการใช้เครื่องมือ เป็นต้น ฉะนั้นจึงควรวางแผนทางการบริการ และจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้แรงงาน

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.2.1 สภาพที่เป็นอยู่ด้านแนวทางการดำเนินงานศูนย์สื่อการสอน กล่าวคือ การดำเนินงานศูนย์สื่อการสอนของโรงเรียนในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ดำเนินการดังนี้ (1) การบริหารจัดการจะมีลักษณะเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติต่อเนื่องกัน ซึ่งไม่สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องได้ เนื่องจากแต่ละโรงเรียนจะต้องมีการปิดภาคเรียน ซึ่งในปีการศึกษา จะปิดภาคเรียน 2 ครั้ง คือ ในช่วงระหว่างเดือน เมษายน – พฤษภาคม และ ตุลาคม (2) การแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานยังไม่มีแยกออกเป็นสัดส่วนให้สัมพันธ์กันทั้งหน้าที่การงานและความรับผิดชอบ และ (3) การดำเนินงานยังไม่มีแบบแผนที่เป็นทางการ ไม่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรและมีระเบียบปฏิบัติที่แน่นอนเชื่อถือได้

1.2.2 สภาพที่เป็นด้านการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย กล่าวคือ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย ของโรงเรียนในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ผู้เรียนอาศัยการท่องจำเหตุการณ์ บุคคลที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ โดยที่ไม่มีความคิดโต้แย้ง เรียนประวัติศาสตร์อย่างน่าเบื่อ เพราะต้องจดจำสิ่งต่างๆ เป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นการท่องจำเพื่อสอบมากกว่าจะสร้างจิตสำนึก ครูผู้สอนประวัติศาสตร์มีวิธีการสอนแบบเดิมๆ ไม่มีการพัฒนาการสอนเลย โดยครูใช้วิธีการสอนแบบเล่าเรื่องโดยไม่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม หรือ แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และขาดแคลนครูผู้สอนที่ชำนาญการเฉพาะด้านประวัติศาสตร์ไทย

1.2.3 สภาพที่เป็นอยู่ด้านแหล่งรวมสื่อการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย กล่าวคือ โรงเรียนใน เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ใช้ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเป็นหลัก สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออกไปนอกห้องเรียนเท่าที่ควร อาคารสถานที่ของโรงเรียนบางแห่งทรุดโทรมอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้งาน เพราะมีอายุการใช้งานยาวนาน

1.2.4 สภาพที่เป็นอยู่ด้านการให้บริการของศูนย์สื่อการสอน กล่าวคือ การให้บริการของศูนย์สื่อการสอนของโรงเรียน ในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ดำเนินการดังนี้ (1) บุคลากรของศูนย์สื่อการสอน โรงเรียนแต่ละแห่งยังไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางสำหรับปฏิบัติงานให้บริการภายในศูนย์สื่อการสอน เนื่องจากปัญหาด้านงบประมาณ และ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้านประวัติศาสตร์ยังมีน้อย ทำให้ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนที่ว่างเว้นจากภารกิจ ต้องปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์สื่อการสอนเอง (2) สิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวก การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้มาใช้บริการ ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร อาทิ เช่น ไม่มีพัดลม การบริการน้ำดื่ม โต๊ะเก้าอี้มีไม่เพียงพอ หรือไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และ (3) การบริการและอุปกรณ์เครื่องมือ ยังมีความขาดแคลนในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

1.3.1 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านแนวทางการดำเนินงานศูนย์สื่อการสอน

กล่าวคือ (1) การบริหารจัดการของศูนย์สื่อการสอนขาดความต่อเนื่องกัน เนื่องจากในแต่ละภาคเรียน โรงเรียนจะต้องทำการปิดภาคเรียน คือ ช่วงระหว่าง เดือน เมษายน – พฤษภาคม และ ตุลาคม ทำให้การดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนในช่วงปิดภาคเรียนต้องหยุดชะงัก เพราะไม่มีผู้ให้บริการ และไม่มีผู้มาใช้บริการ (2) การแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานยังไม่ชัดเจน เพราะบุคลากรไม่เพียงพอ ทำให้การบริหารจัดการไม่สามารถทำได้อย่างเต็มศักยภาพ และ (3) การดำเนินงานยังไม่มีแบบแผนที่เป็นทางการไม่มีระเบียบปฏิบัติที่แน่นอน การดำเนินงานยังไม่มีระบบเท่าที่ควร ขาดการประสานงาน และติดต่อสื่อสารที่ดี

1.3.2 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการจัดเรียนการสอน

กล่าวคือ ผู้เรียนไม่สนใจ การเรียนประวัติศาสตร์เท่าที่ควร ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ตกต่ำลงไป วิธีการสอนของครูเป็นไปในแบบเดิม ไม่มีความน่าสนใจ แต่กลับทำให้น่าเบื่อ มุ่งเน้นในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ มากกว่าการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ผลที่ตามมาก็คือครูรับบทบาทเป็นผู้ถ่ายทอด วิชาการการวัดผลประเมินผลก็เน้นการท่องจำมากกว่าการสร้างสรรค์ ซึ่งมุ่งเน้นในการดึงศักยภาพในการวิเคราะห์วิจารณ์ ของนักเรียนที่จะให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ได้ เพราะเน้นการเชื่อถือสิ่งที่อยู่ในตำราเท่านั้น และในสถานศึกษาที่ขาดครูที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านประวัติศาสตร์ ทำให้ในปัจจุบันครูที่จัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ อาจเป็นครูวิชาสังคมศึกษาหรืออาจเป็นครูวิชาอื่นๆ สอนแทน

1.3.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านแหล่งรวมสื่อการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

ไทย กล่าวคือ ขาดแคลนแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านประวัติศาสตร์ไทย ขาดการประสานงานกับชุมชนและองค์กรภายนอก ในการสร้างบทบาทให้ชุมชนและองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และขาดงบประมาณในการดำเนินงานปรับปรุงอาคารสถานที่

1.3.4 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการให้บริการของศูนย์สื่อการสอน

กล่าวคือ (1) ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในการใช้สื่อการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยี จึงเป็นเหตุให้ไม่นิยมนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และไม่มี ความมั่นใจที่จะนำสื่อสโตนัทพ์กรณมา ใช้จัดการเรียนการสอน (2) สิ่งอำนวยความสะดวก ยังไม่เพียงพอ และไม่สะดวกเท่าที่ควร อาทิเช่น

ไม่มีพัดลม หรือไม่สามารถใช้การได้ ไม่มีบริการน้ำดื่ม โต๊ะเก้าอี้ไม่เพียงพอ หรือใช้การไม่ได้ แสงสว่างไม่เพียงพอและ (3) ครูผู้สอนขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนการสอน สื่อที่ครูผู้สอนส่วนมากใช้อย่างคงเป็นแบบเรียนประวัติศาสตร์ และหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม และการขาดแคลนแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ซึ่งถือเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว โรงเรียนในเครือข่ายสถานศึกษาศึกษาปะทิว 1 มีการปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน และห้องกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์เพิ่มเติม โดยจัดเป็นมุมประวัติศาสตร์ มุมบุคคลสำคัญ จัดหาสื่อการสอนและอุปกรณ์ ที่มีความทันสมัยและน่าสนใจ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ แทนการบรรยายเนื้อหาแบบเดิม เช่น สื่อวีดิทัศน์ ภาพยนตร์ สารคดี รูปภาพ และ เพลง เป็นต้น รวมถึงความพยายามในการสรรหาคุศลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านประวัติศาสตร์มาบรรจุในสถานศึกษาเพิ่มเติม ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยการเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการแลกเปลี่ยนเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู

ในส่วนของความพยายามในการแก้ปัญหาจากงานวิจัยพบว่า ยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 แต่อย่างไรก็ตามพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และศูนย์สื่อการสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นบริบทเดียวกับโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ที่สามารถประยุกต์ใช้กับงานวิจัยนี้ ในช่วงปี 2544 -2554 จำนวน 3 เรื่อง คือ (1) **สุทธิรัตน์ เลิศจตุรวิทย์ (2544 : บทคัดย่อ)** ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปา เพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปา เพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 (2) **ทวัช บุญแสง (2544 : บทคัดย่อ)** ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถภาพและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพของครูสังคมศึกษาในการสอนวิชา

ประวัติศาสตร์ไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า (1) ครูสังคมศึกษาที่สอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เห็นว่าตนเองมีสมรรถภาพน้อยในด้านความรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติ และมีสมรรถภาพมากในด้านคุณลักษณะ (2) ครูสังคมศึกษาที่สอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพ ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ และด้านทักษะการปฏิบัติมากทั้ง 3 ด้าน โดยเฉพาะมีความต้องการด้านความรู้วิธีการทางประวัติศาสตร์ การทำโครงการประวัติศาสตร์ และทักษะการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป CAI ประกอบการสอนประวัติศาสตร์มากที่สุด (3) แนวทางในการเสริมสร้างสมรรถภาพของครูสังคมศึกษาในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (1) ด้านครูผู้สอน ครูควรศึกษาดำรงวิชาประวัติศาสตร์เอกสารต่าง ๆ เข้ารับการอบรมสัมมนา ทดลองใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ศึกษาแหล่งข้อมูลประวัติศาสตร์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ (2) ด้านผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้สอนประวัติศาสตร์ในการอบรม สัมมนา และสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการส่งครูไปศึกษาดูงาน เชิญวิทยากร จัดหาหนังสือใหม่ ๆ ผลิตสื่อการเรียนการสอน (3) ด้านหน่วยงานหลักที่เป็นแหล่งข้อมูลประวัติศาสตร์ คือ กรมศิลปากร จัดโครงการอบรมทัศนศึกษาตามแหล่งประวัติศาสตร์ให้แก่ครูสอนประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งข้อมูล จัดทำสื่อพิมพ์เผยแพร่ ตำรา เอกสาร และเตรียมจัดวิทยากรรับเชิญตามโรงเรียนต่างๆ (3) **พรกมล จันทรี (2544 : บทคัดย่อ)** ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย พบว่า ครูสังคมศึกษามีการปฏิบัติมาก ในด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และปฏิบัติน้อยในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น (2) ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ผลการวิจัยพบว่าครูสังคมศึกษามีปัญหามาก ในด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น ส่วนด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน มีปัญหาน้อย

โดยสรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาประวัติศาสตร์ไทย พบว่า งานวิจัย 2 เรื่อง ใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ และงานวิจัย 1 เรื่อง ใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปา เพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติของนักเรียน การศึกษาสมรรถภาพและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพของครูสังคมศึกษาในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย และศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สื่อการสอน จำนวน 3 เรื่อง คือ (1) **สามารถ คงศรี (2545 : บทคัดย่อ)** ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบัน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครปฐม ทุกแห่ง มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาเพื่อบริการสื่อการเรียนการสอนให้แก่ ครู-อาจารย์ทุกโรงเรียน ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานแต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนที่มีอยู่ให้ครูรับทราบ สื่อที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการมีไม่เพียงพอ และอยู่กระจัดกระจายตามสายชั้นต่างๆ ไม่มีครูที่จบการศึกษาสาขาอุตสาหกรรมศึกษาเข้ามาทำหน้าที่โดยเฉพาะ (2) รูปแบบศูนย์สื่อการศึกษามีคณะกรรมการที่ปรึกษาทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ด้านนโยบาย วัตถุประสงค์ อำนาจความสะดวก จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ของศูนย์สื่อการศึกษา ศูนย์สื่อการศึกษาต้องเป็นหน่วย งานกลางทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน อยู่ในความดูแลของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยแบ่งงานออกเป็นฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายงานประชาสัมพันธ์ ฝ่ายงานเทคนิค ฝ่ายงานบริการ ฝ่ายงานซ่อมบำรุงและฝ่ายงานวิชาการ อาคารสถานที่ตั้งเป็นเอกเทศไม่รวมกับห้องสมุด อยู่กึ่งกลางของอาคารเรียนทั้งหมด สามารถขยายได้ในอนาคต มีการจัดแบ่งพื้นที่ภายในศูนย์สื่อออกเป็นบริเวณต่างๆดังนี้ คือ บริเวณจัดเก็บวัสดุสื่อการสอน จัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน บริเวณการผลิตสื่อการสอน บริเวณให้บริการยืม-คืน บริเวณที่ทำงานของเจ้าหน้าที่บริเวณศึกษารายบุคคล บริเวณจัดนิทรรศการและประชาสัมพันธ์บริเวณ บริการคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และบริเวณส่วนทดลองสื่อก่อนให้บริการ งบประมาณในการบริหารงานได้มาจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ผู้ที่เป็นหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาสาขาเทคโนโลยีการศึกษาหรืออุตสาหกรรมศึกษาโดยเฉพาะ (2) **นฤมล อินทพงษ์ (2547 : บทคัดย่อ)** ทำการวิจัยเรื่อง โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนเมืองพัทยา 7 สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา กระทรวงมหาดไทย ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนขึ้นภายในโรงเรียนเมืองพัทยา 7 โดยอาคารตั้งอยู่เป็นเอกเทศ โดยมีโครงสร้างงานแบ่งเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร และธุรการ ฝ่ายบริการ และฝ่ายผลิต โครงการที่เป็นต้นแบบชิ้นงาน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ปรัชญา ปณิธาน เป้าหมาย ภารกิจ บุคลากร การบริการ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ แผนการดำเนินงานจัดตั้ง และแบบจำลองศูนย์สื่อการสอน โดยต้นแบบชิ้นงานได้ผ่านการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานจากผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับดี สามารถนำไปใช้ได้ (3) **ปิยะตา ทองประสิทธิ์ (2551 : บทคัดย่อ)** ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนระดับประถมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูสอนระดับประถมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 มีความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 8 ด้าน พบว่า (1) ด้านประเภทของสื่อการศึกษาควรเน้นการจัดหาสื่อเสียง (2) ด้านการบริการผลิตสื่อการสอนควรเน้นการให้บริการให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน (3) ด้านการให้บริการวิชาการควรเน้นการจัดฝึกอบรมการใช้สื่อการสอน (4) ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษาควรเน้นด้านการใช้สื่อการสอนเพื่อการเรียน

การสอน (5) ด้านระเบียบการยืมสื่อการสอนควรเน้นการชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการยืม/จองสื่อการสอน (6) ด้านมาตรฐานการจัดหาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษาควรกำหนดวิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการสอนที่ชัดเจน (7) ด้านการเชื่อมโยงเครือข่ายศูนย์สื่อการสอนควรมีการกำหนดรูปแบบและวิธีการเชื่อมโยงที่ชัดเจน และ (8) ด้านแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้สอนควรมีทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านการใช้สื่อการสอนสำหรับการเรียนการสอน

โดยสรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สื่อการสอน พบว่า งานวิจัยทั้ง 3 เรื่อง ใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการใช้ และความต้องการในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอน การนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมของศูนย์สื่อการสอน และการดำเนินงานศูนย์สื่อการสอน โดยผลการวิจัยเน้นการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการศูนย์สื่อการสอน เป็นหลัก

1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยคิดดำเนินการวิจัย

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นประกอบกับความพยายามในการแก้ปัญหาที่กล่าวมา คือ มีการปรับปรุงในส่วนของอาคาร สถานที่ เพื่อใช้เป็นศูนย์สื่อการสอนด้านประวัติศาสตร์เพิ่มเติมตามสภาพและความพร้อมของสถานศึกษา จัดหาสื่อการสอนและอุปกรณ์ที่มีความทันสมัยและน่าสนใจมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ แทนการบรรยายเนื้อหาแบบเดิม และการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านประวัติศาสตร์มาบรรจุในสถานศึกษาเพิ่มเติม ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมในเนื้อหาและหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้อง แต่ความพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว ยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครู ซึ่งรวมถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของผู้เรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครู เพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยที่สอดคล้องกับความต้องการของครู เพื่อให้สถานศึกษา ครู ผู้เรียน และชุมชนได้รับประโยชน์จากศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษา ปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 2.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการด้านกรอบการดำเนินงาน
- 2.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการด้านสื่อการสอน

- 2.2.3 เพื่อศึกษาความต้องการด้านการบริการสื่อการสอน
- 2.2.4 เพื่อศึกษาความต้องการด้านสถานที่ตั้ง
- 2.2.5 เพื่อศึกษาความต้องการด้านหน้าที่
- 2.2.6 เพื่อศึกษาความต้องการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2.2.7 เพื่อศึกษาความต้องการด้านบุคลากร
- 2.2.8 เพื่อศึกษาความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ
- 2.2.9 เพื่อศึกษาความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา
- 2.2.10 เพื่อศึกษาความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

3.2 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ทั้งหมด 128 คน ประจำปีการศึกษา 2555

3.3 ขอบข่ายเนื้อหาการวิจัย

ขอบข่ายเนื้อหาการวิจัยครอบคลุม ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ของครู จำนวน 10 ด้านคือ (1) ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย (2) ด้านสื่อการสอน (3) ด้านการบริการสื่อการสอน (4) ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอน ประวัติศาสตร์ไทย (5) ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย (6) ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (7) ด้านบุคลากร (8) ด้านการให้บริการวิชาการ (9) ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา และ (10) ด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของครู เป็นเครื่องมือในการศึกษารวบรวมข้อมูล ซึ่งลักษณะของคำถามที่ใช้เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิดโดยสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ซึ่งได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว

3.5 ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2555 - มีนาคม 2556

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 ความต้องการ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ปีการศึกษา 2555 ที่มีต่อการใช้ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใน 10 ด้าน ได้แก่ ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านสื่อการสอน ด้านการบริการสื่อการสอน ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากร ด้านการให้บริการวิชาการ ด้านการให้บริการ
คำแนะนำปรึกษา และ ด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

4.2 ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงาน หมายถึง นโยบายของศูนย์สื่อการสอน
ประวัติศาสตร์ไทย และโครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

4.3 ความต้องการด้านสื่อการสอน หมายถึง แนวทางการจัดหาสื่อการสอน สื่อประเภท
สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อประเภทวัสดุกราฟิก สื่อประเภทสื่อภาพนิ่ง สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อประเภท
ชุดการสอน สื่อเทคนิค/วิธีการ และเครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน

4.4 ความต้องการด้านบริการสื่อการสอน หมายถึง กฎระเบียบ และ มาตรฐานการ
ให้บริการ และประเภทของงานบริการ

4.5 ความต้องการด้านสถานที่ตั้ง หมายถึง จัดตั้งในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของ
สถานศึกษา จัดตั้งในระดับสถานศึกษา จัดตั้งในระดับเครือข่ายสถานศึกษา ทั่วประเทศ 1 และจัดตั้งใน
ระดับเขตการศึกษา (สพป.ชพ.1)

4.6 ความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย หมายถึง งาน
ธุรการ งานวิชาการ และงานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน

4.7 ความต้องการด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ที่ทำการของศูนย์
สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย และสิ่งอำนวยความสะดวก

4.8 ความต้องการด้านบุคลากร หมายถึง ที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อ
การสอนประวัติศาสตร์ไทย คุณสมบัติของผู้บริหารในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย คุณสมบัติ
ของบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย และคุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติในศูนย์สื่อ
การสอนประวัติศาสตร์ไทย

4.9 ความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ หมายถึง กระบวนการ การให้บริการ
เผยแพร่ข้อมูล และการให้บริการฝึกอบรม

4.10 ความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา หมายถึง ด้านกระบวนการ
รูปแบบการให้บริการ และการให้บริการคำแนะนำปรึกษา

4.11 ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน หมายถึง เพื่อรวบรวม
ข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย เพื่อติดตามกระบวนการดำเนินงาน
ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย เพื่อติดตามผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอน
ประวัติศาสตร์ไทย เพื่อติดตามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการ
สอนประวัติศาสตร์ไทย เพื่อติดตามความต้องการช่วยเหลือในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอน
ประวัติศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศตามสภาพจริงของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

เกี่ยวกับการดำเนินงาน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

4.12 ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย หมายถึง สถานที่รวบรวมสื่อการสอน เก็บวัสดุและการใช้นวัตกรรมอื่นๆ รวมทั้งการให้บริการสื่อประวัติศาสตร์ไทย ไปสู่ชั้นเรียนห้องปฏิบัติการในโรงเรียน ซึ่งได้มีการจัดการระเบียบสถานที่ และผู้ร่วมงานเพื่อสนองความต้องการของผู้สอนและผู้เรียนตามจุดหมายของการศึกษา ใช้สำหรับจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

4.13 ครู หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ทุกท่าน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2555

4.14 เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 หมายถึง การรวมสถานศึกษา 17 แห่ง สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 14 แห่ง และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 3 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอปะทิว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยคำนึงถึงเขตการปกครอง สภาพทางภูมิศาสตร์ การคมนาคม ประชากร โดยมีวัตถุประสงค์เป็นเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

5.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทยอย่างแท้จริง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครู ในเครือข่ายสถานศึกษาประทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เพื่อให้เกิดความเข้าใจและทฤษฎีด้านต่างๆ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) แนวคิดเรื่องความต้องการ (2) สื่อการสอน (3) ศูนย์สื่อการสอน (4) การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย (5) ครู (6) เครือข่ายสถานศึกษาประทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 และ (7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเรื่องความต้องการ

1.1 ความหมายของความความต้องการ

ศิริลักษณ์ ปิ่นเกษร (2533: 7) กล่าวว่า ความต้องการ หมายถึง สิ่งจูงใจหรือสิ่งผลักดันให้เกิดการอยากได้ อยากมี อยากเป็นและในที่สุดเกิดการกระทำหรือพฤติกรรมขึ้น

เพิ่ม เต็มครบุรี (2544 : 9) กล่าวว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับชีวิตเป็นแรง ผลักดันให้แสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา เช่น ประชากรฐานะยากจนจะมีความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย เป็นอันดับแรก ประชากรฐานะปานกลางจะมีลำดับความต้องการที่สูงอีกในชั้น ความต้องการ การยอมรับ ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ตามลำดับ ขณะที่ประชากรฐานะร่ำรวยจะมีความต้องการสูงขึ้นอีกเป็นความต้องการการยอมรับ ทั้งนี้เพราะความต้องการในลำดับล่างได้รับการตอบสนองแล้ว

อรทัย พันธุ์สุวรรณค์ (2544 : 35) ให้ความหมายเกี่ยวกับความต้องการว่า ความต้องการหมายถึง สภาวะที่มนุษย์ถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าใจให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดหมายปลายทางหรือไปยังเป้าหมาย

สรุปได้ว่า ความต้องการ หมายถึง สภาวะที่มนุษย์ถูกกระตุ้นจากสิ่งจูงใจ สิ่งเร้าใจ หรือสิ่งผลักดันให้แสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความความต้องการ

พินิต เข็มทอง (2528 : 88) กล่าวถึง การแบ่งลำดับความต้องการขั้นพื้นฐาน (basic need) โดยแบ่งออกได้ตามลำดับความต้องการจากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูงสุดดังนี้ คือ

1. ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Safety Need) หมายถึง ความต้องการในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ การขับถ่าย ตลอดจนความสุขสบายและความปลอดภัยด้านที่อยู่อาศัย

2. ความต้องการตอบรับ (Need for Response) หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพิ่ม มิให้เกิดความหว้าเหว่ เจ็บเหงา มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ภายในกลุ่ม

3. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ (Need for New Experience) หมายถึง ความต้องการที่จะเรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่ ไม่ซ้ำซากจำเจ อันจะทำให้เกิดความพอใจในการที่ได้ศึกษาแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่มีความหมายและคุณค่า

4. ความต้องการยอมรับ (Esteem Need) หมายถึง ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองและผู้อื่นเกิดความรู้สึกมั่นใจในตนเองว่าได้รับการยอมรับ และความนิยมจากผู้อื่น

พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2538 : ม.ป.น.) กล่าวถึงทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Motivation) ใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความต้องการที่ขาดแคลนและแรงจูงใจที่มุ่งสนองความต้องการเบื้องต้น ซึ่งยังบกพร่องอยู่ (Deficiency Needs and Deficiency Motivation)

1.1 ความต้องการทางสรีระวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น ต้องการอาหาร น้ำดื่ม เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และความต้องการทางเพศ มนุษย์ต้องต่อสู้ดิ้นรน เพื่อสนองความต้องการขั้นนี้ก่อน จึงจะมีความต้องการขั้นอื่นตามมา

1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการทางสรีระวิทยาได้รับการตอบสนองแล้ว ก็มีความต้องการขั้นต่อไป คือ ความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต

1.3 ความต้องการความรักและการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Love and Belonging Needs) ความต้องการขั้นนี้เป็นลักษณะของความต้องการอยากมีเพื่อน มีคนรักใคร่ชอบพอ บุคคลที่มีความต้องการขั้นนี้จะนำพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมายเพื่อจะทำให้รู้จักว่ามนุษย์ไม่ได้อยู่คนเดียวโดดเดี่ยว อ้างว้าง หรือถูกทอดทิ้ง

1.4 ความต้องการมีเกียรติและศักดิ์ศรี (The Esteem Needs) ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการของมนุษย์เกือบทุกคนในสังคม ลักษณะที่แสดงถึงความต้องการขั้นนี้ เช่น ต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลอื่น ต้องการเกียรติยศชื่อเสียง หรือความภาคภูมิใจ เมื่อประสบความสำเร็จ

2. ความต้องการและแรงจูงใจที่พัฒนาตนเองไปสู่ระดับสูง (Growth Needs and Growth Motivation)

2.1 ความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ระดับที่สมบูรณ์ที่สุด คือ ต้องการแสดงความเป็นจริงแห่งตน (Self-Actualization) เน้นถึงความต้องการเป็นตัวเอง ประสบความสำเร็จด้วยตนเอง ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนให้เต็มที่ ถือว่าเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์

2.2 ความต้องการมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งใหม่ ๆ (Cognitive Needs) ถ้าความต้องการได้รับการขัดขวาง จะทำให้บุคคลประสบความคับข้องใจ อาจมีอาการเบื่อหน่าย และรู้สึกท้อถอยในชีวิต

2.3 ความต้องการซาบซึ้งในสุนทรียะ (Aesthetic Needs) ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าความต้องการขั้นต้น ๆ ไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะกับบุคคลบางคนเท่านั้น

นำชัย ทนุผล และ สุนิลา ทนุผล (2532 : ม.ป.น.) ได้กล่าวไว้ว่า การผลักดันให้บุคคลเกิดความต้องการในชีวิตมากขึ้น ได้แก่ การมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล คือ ได้รู้ได้มีโอกาสเห็นในภาพที่ดีกว่า ควรจัดให้มีการทัศนศึกษาไปยังสถานที่อื่นที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเปรียบเทียบ อันจะนำมาซึ่งการเพิ่มความเพียรพยายามของตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบมากขึ้น

ทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540 : ม.ป.น.) ได้สร้างทฤษฎีความต้องการ โดยถือว่า ความต้องการเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เกิดแรงขับหรือแรงจูงใจ ซึ่งเป็นผลให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม ไปในทิศทางที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และ คิดค้นหาวิธีการที่จะวัดความต้องการประเภทต่าง ๆ ซึ่งจากแนวความคิดในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะสามารถกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานหรือการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) ความต้องการที่ขาดแคลนและแรงจูงใจที่มุ่งสนองความต้องการเบื้องต้น และ (2) ความต้องการและแรงจูงใจที่พัฒนาตนเองไปสู่ระดับสูง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เกิดแรงขับหรือแรงจูงใจ ซึ่งเป็นผลให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม ไปในทิศทางที่จะนำไปสู่เป้าหมาย

2. สื่อการสอน

2.1 ความหมายของสื่อการสอน

กมล เวียสุวรรณ และนิตยา เวียสุวรรณ (2539 : 40) สื่อการสอน หมายถึง การนำเสนอวัสดุ อุปกรณ์ ระบบ และวิธีการมาเป็นตัวกลางในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 1200) ให้ความหมายของ สื่อไว้ว่า สื่อ (กริยา) หมายถึง ติดต่อกันถึงกัน เช่น สื่อความหมาย, ชักนำให้รู้จักกัน; (ศิลปะ) วัสดุต่างๆ ที่นำมาสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ให้มีความหมายตามแนวคิด ซึ่งศิลปินประสงค์แสดงออกเช่นนั้น เช่น “สื่อผสม”

วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2543 : 8) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ คือ สื่อการเรียนการสอนที่เป็นองค์ ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการศึกษา ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น นักการศึกษาต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าสื่อการสอนเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น เสียเวลาน้อยลง การได้เห็นได้ยินช่วยให้เกิดความเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด ทั้งยังช่วยเหลือในการศึกษาให้ทุกระดับความสามารถ อายุ ชั้น และทุกสาขาวิชาด้วย

กรมวิชาการ (2544 : 200) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการ วัสดุ ของจริง เครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนซึ่งมีสาระประโยชน์ต่อประสบ การณ์การเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมนั้น สื่อการเรียนรู้จะเป็นตัวกลางที่จะทำหน้าที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามวัตถุประสงค์

จินตนา ไบกาชุยี่ (2544 : 11) กล่าวถึง ความหมายของสื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุหรือเครื่องมือที่จัดทำขึ้น ซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตร กำหนด สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการ และความรู้สึกรู้สึกคิดต่างๆอันจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545 : 1) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนว่าเป็นศาสตร์ว่าด้วยวิธีการหรือการศึกษา เป็นเรื่องของระบบในการประยุกต์เอาเทคนิควิธีการ แนวความคิด อุปกรณ์ และเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้เพื่อแก้ปัญหาทางการศึกษาทั้งในด้านการขยายงานและด้านการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอน

นิคม ทาแดง กอบกุล ปราบประชา และอำนาจ เดชชัยศรี (2545 : 66) กล่าวว่า สื่อการสอนเป็นวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคนิควิธีการ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ พัฒนาและสามารถนำความรู้ที่ได้รับนั้นไปใช้ในการประกอบอาชีพตลอดจนดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

สุกัญญา แพงโสม (2545 : 117) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่ผู้สอนหรือผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ อาจจะเป็นวัสดุ รวมทั้งอุปกรณ์ วิธีการและกิจกรรม

เอกรวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2545 : 239) กล่าวว่า สื่อการสอน คือ ตัวกลางหรือสิ่งต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการทำให้การถ่ายทอดความรู้ของครูถึงผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี

หนูม้วน ร่มแก้ว (2545 : 125) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้รวมถึงวัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิควิธีการต่างๆ ด้วย

สุกัญญา แพงโสม (2545 : 117) ได้ให้ความหมาย สื่อการสอน ไว้ว่า หมายถึง สิ่งที่ผู้สอนหรือผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจจะเป็นวัสดุ รวมทั้งอุปกรณ์วิธีการและกิจกรรม

จรรยา เหนียมเฉลย (2546 : 9-10) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนว่า สื่อการสอน คือการนำเอาเทคโนโลยี ซึ่งเป็นระบบการประยุกต์ผลิตรวมทางวิทยาศาสตร์ (ในแง่วัสดุ) และผลิตรวมทางวิศวกรรมศาสตร์(ในแง่เครื่องมือ) โดยยึดหลักทางพฤติกรรม (ในแง่วิธีการ)มาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพ ทางการศึกษาให้สูงขึ้น และบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ ทำให้บทเรียนที่เป็นนามธรรม กลายเป็นรูปธรรม ผู้เรียนจะเกิดความคิดสร้างสรรค์และมีกิจกรรมการเรียนมากขึ้น โดยมีครูเป็นผู้ส่งข้อมูลที่เรียก ว่า สาร (Message) ส่งผ่านทางสื่อ (Media) หรือ (Channel) และผู้รับสารก็คือผู้เรียนซึ่งจะมีการสนองกลับในเชิงการสื่อสาร 2 ทาง (Two-Way Communication)

กิดานันท์ มลิทอง (2549 : 100) ได้ให้ความหมายว่า สื่อ (Medium, pl.media) เป็นคำมาจากภาษาละตินว่า “ระหว่าง” สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลสารสนเทศหรือเป็นตัวกลางข้อมูลส่งผ่านจากผู้ส่งหรือแหล่งส่งไปยังผู้รับเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการเล่าเรียน เมื่อผู้สอนนำสื่อมาใช้ประกอบการสอนเรียกว่า “สื่อสอน” และเมื่อนำมาให้ผู้เรียนใช้เรียกว่า “สื่อการเรียน” โดยเรียกรวมกันว่า “สื่อการเรียนการสอน” หรืออาจจะเรียกสั้นๆ ว่า “สื่อการสอน” หมายถึง สิ่งใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนภูมิรูปภาพ ฯลฯ ซึ่งเป็นวัสดุบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือเป็นอุปกรณ์เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสิ่งเหล่านี้เป็นวัสดุอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้เทคโนโลยีการศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางทำให้การสอนส่งไปถึงผู้เรียน สื่อการสอนถือว่ามีบทบาทมากในการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ในการใช้สื่อการสอนนั้นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะคุณสมบัติของสื่อแต่ละชนิดเพื่อเลือกสื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอนและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

สุดใจ เหง้าศรีไพร (2549 : 27-28) ให้ความหมายว่าเป็นสิ่งที่อยู่ในรูปของวัสดุ อุปกรณ์ หรือวิธีการที่จะนำมาใช้ในกระบวนการการเรียนการสอน โดยทำหน้าที่บรรจุและส่งผ่าน ข้อมูลข่าวสาร อันเป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจมีบทบาทในฐานะสิ่งช่วยครูในการถ่ายทอดผ่าน กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

อัศววิช ปองทอง (2550 : 25) กล่าวว่าอุปกรณ์ทั้งหลายที่ช่วยเสนอความรู้ไปสู่ ผู้เรียน จนเกิดผลการเรียนที่ดี ทั้งนี้ไม่เฉพาะสิ่งที่เป็นวัตถุหรือเครื่องมือเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึง กิจกรรมต่างๆ เช่น การศึกษานอกสถานที่ การแสดงบทบาทสมมติ นาฏการ การทดลอง ตลอดจน การสัมภาษณ์ และการสำรวจ ซึ่งทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลและความรู้ เพื่อช่วยในด้านการ เรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวาง ครอบคลุม วัตถุประสงค์เนื้อหา วิธีการและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงบุคคลที่ทำหน้าที่ตัวกลาง หรือช่องทาง ในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนด้วย

วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551 : 12) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ หรือสื่อการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้จากอดีตสู่ปัจจุบันเพราะเป็นผู้ช่วย คุณครูสอนผู้เรียน ช่วยให้ภาระงานลดน้อยลง เหนื่อยน้อยลง สอนน้อยลง แต่ผู้เรียนได้รู้กว้างขึ้นสื่อ กิจกรรมเป็นวิธีการที่คุณครูจะสรรค์สร้างความคิดสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกระทำ ให้ผลสำเร็จ ดังที่ตั้งความหวังไว้ตั้งแต่แรก ในบางครั้งผู้เรียนไม่รู้ตัวว่ากำลังเรียนอยู่ แต่หลังจากที่ผู้เรียนเสร็จสิ้นครู จะต้องสรุปใจความสำคัญ ๆ เพื่อให้กลุ่มเรียนทั้งหมดมีความคิดรวบยอดตรงกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 22) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ ตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อ ธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในห้องเรียน การเลือกใช้สื่อควร เลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

สำลี รักสุทธี (2553 : 9) กล่าวว่า สื่อ คือตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ แปรหรือ ช่วยทำให้เนื้อหาที่ยากให้เป็นง่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนอย่างมีประสิทธิภาพช่วย ให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนอย่างเป็นรูปธรรมแบบง่ายๆ ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานตื่นเต้น เร้า ใจ ผู้เรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่เรียน สามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ ทำให้การจัดการศึกษา เรียนรู้เป็นไปด้วยความสะดวก รวดรื่น บรรลุเป้าหมายได้ง่ายกว่า สะดวกกว่า นำนักเรียนให้เกิดการ เรียนรู้และเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า สื่อ หมายถึง สิ่งใดๆ ก็ตามที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจจะเป็นวัสดุรวมทั้งอุปกรณ์วิธีการและกิจกรรม เพื่อให้เกิดผลใดๆ ตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

2.2 ประเภทของสื่อการสอน

สุลักษณ์ รัตน์ะ (2544: 20-21) กล่าวว่า จากการที่นักเทคโนโลยีทางการศึกษาได้แบ่งสื่อการสอนไว้หลายประเภทจึงสรุปได้ว่า สื่อการสอนแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. ประเภทวัสดุ (Material or Software)

1.1 ชนิดที่สามารถสื่อความหมายด้วยตัวของมันเอง เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ภาพวาดหนังสือ เป็นต้น

1.2 ชนิดที่ต้องอาศัยเครื่องมือช่วยเสนอเรื่องราวไปสู่ผู้เรียน เช่น ภาพโปรเจกต์ ภาพสไลด์ ม้วนเทป फिल्मภาพยนตร์ เป็นต้น

2. ประเภทเครื่องมือ (Equipment or Hardware) เป็นเครื่องมือที่เป็นตัวกลางส่งผ่านความรู้ไปสู่ ผู้เรียน เช่น เครื่องฉายชนิดต่างๆ เครื่องเสียงชนิดต่างๆ เครื่องรับส่งวิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งต้องอาศัยวัสดุ เช่น फिल्म เส้นเทป รูปภาพเป็นแหล่งความรู้

3. ประเภทเทคนิคหรือวิธีการ (Technique or Method) เป็นเทคนิค หรือวิธีการที่จะใช้ร่วมกับวัสดุ หรือเครื่องมือ หรือใช้เพียงลำพังในการจัดการเรียนการสอนได้แก่ การสาธิต การทดลองการแสดงละคร การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

เดล Dale (อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง 2544 : 3-5) ได้ให้หลักการเกี่ยวกับการเรียนรู้ไว้ว่า “มนุษย์จะเรียนรู้ขึ้นเกิดจากประสบการณ์รูปธรรม และการเรียนรู้จะน้อยลง หากการเรียนรู้ขึ้นเกิดจากประสบการณ์นามธรรม” และได้จำแนกประสบการณ์เรียนรู้เป็น 11 ชั้น โดยเรียงลำดับจากประสบการณ์ที่มีความเป็นรูปธรรม ซึ่งสามารถรับรู้และเรียนรู้ได้ง่ายที่สุด ถูกต้องและประทับใจมากที่สุด โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง (Direct Purposeful Experience) ไปสู่ประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมโดยลดความเป็นรูปธรรมลงเป็นลำดับจนถึงประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมมากที่สุดนั่น คือ วจนสัญลักษณ์ (Verbal Symbols) ได้แก่ ภาษาพูดและภาษาเขียน

การเรียงลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ของ เอ็ดการ์ เดล ทั้ง 11 ชั้น โดยเริ่มจากฐานของกรวยประสบการณ์ขึ้นไปยังยอดของกรวย (กิดานันท์ มลิทอง 2544: 3-5)

1. ประสบการณ์จริงหรือประสบการณ์ตรง (Direct Purposeful Experience) เป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ด้วยตนเอง ลงมือปฏิบัติกิจกรรม เข้าไปอยู่ในสถานการณ์จริง และได้สัมผัสด้วยตนเองจากประสาทสัมผัสทั้งห้า

2. ประสบการณ์จำลอง (Contrived Experiences) เป็นประสบการณ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากที่สุด เนื่องจากไม่สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงได้ทุกอย่าง บางครั้งประสบการณ์ตรงนั้นไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้จริง อาจเป็นอันตราย หรือมีความซับซ้อนจึงต้องจำลองหรือเลียนแบบให้มีลักษณะเหมือนจริงที่สุดเพื่อความสะดวก ปลอดภัย และง่ายต่อความเข้าใจ เช่น สถานการณ์จำลอง หุ่นจำลอง เป็นต้น

3. ประสบการณ์นาฏการ (Dramatized Experiences) เป็นการจำลองสถานการณ์อย่างหนึ่ง แต่ไม่คำนึงถึงความเหมือนหรือใกล้เคียงกับประสบการณ์จริงเท่ากับประสบการณ์จำลอง ซึ่งบางครั้งประสบการณ์จริงมีความเป็นนามธรรมมากเกินไป และไม่สามารถจัดเป็นประสบการณ์จำลองได้ หรือถ้าทำได้ก็ไม่สามารถสร้างความรู้สึกประทับใจสะท้อนอารมณ์ หรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้เรียนได้ ดังนั้น จึงต้องอาศัยการจัดประสบการณ์นาฏการแทนประสบการณ์จริง

4. การสาธิต (Demonstrations) คือ การกระทำหรือการแสดงให้ดูเป็นแบบอย่าง ประกอบการอธิบายหรือบรรยายกระบวนการของการกระทำนั้นๆ อย่างมีขั้นตอนต่อเนื่องกันไปเป็นลำดับ เพื่อฝึกผู้เรียนให้มีการสังเกตและสามารถปฏิบัติตามได้ทันที

5. การศึกษานอกสถานที่หรือทัศนศึกษา (Field Trips) เป็นประสบการณ์เรียนรู้ที่ได้จากแหล่งความรู้ภายนอกห้องเรียนทั้งระยะใกล้และระยะไกล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ได้สัมผัสจากการท่องเที่ยวหรือทัศนศึกษา ตลอดจนการอยู่ร่วมกันซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี และเป็นการเพิ่มพูนความรู้ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

6. นิทรรศการ (Exhibitions) เป็นการนำประสบการณ์ที่ผู้ชมสามารถสัมผัสได้หลาย ๆ ด้านมาใช้ร่วมกันอย่างเหมาะสม เพื่อเสนอความรู้ในเรื่องราวต่างๆ หรือแสดงกระบวนการทำงาน โดยใช้สื่อและเทคนิควิธีการหลายรูปแบบ ซึ่งจะสร้างความประทับใจ ความเข้าใจ และชักชวนให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น

7. โทรทัศน์และภาพยนตร์ (Television and Motion Pictures) เป็นประสบการณ์ที่ให้ทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบ สามารถดึงดูดผู้ชมได้ดี และนำประสบการณ์ที่เป็นอดีตหรืออยู่ห่างไกลมาเรียนรู้ได้ รวมถึงที่ไม่สามารถรับรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น สิ่งที่เล็กหรือใหญ่เกินไป สิ่งเคลื่อนไหวช้าหรือเร็วมาก เป็นต้น โดยอาศัยเทคนิคการถ่ายทำต่างๆ และยังสามารถเผยแพร่ความรู้ไปสู่ผู้ชมเป็นจำนวนมากๆ ด้วย แต่โทรทัศน์สามารถนำเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้นมาให้ชมได้ในเวลาเดียวกับที่เหตุการณ์นั้นยังดำเนินอยู่ในขณะที่ภาพยนตร์ไม่สามารถทำได้ ดังนั้น โทรทัศน์จึงมีความเป็นรูปธรรมมากกว่าภาพยนตร์

8. ภาพนิ่ง วิทยู การบันทึกเสียง (Stillpictures, Recordings, Radio) เป็นประสบการณ์ที่สามารถสัมผัสได้เพียงด้านเดียว เช่น ภาพนิ่งสัมผัสได้ด้วยการมองเห็น ส่วนวิทยูและ

การบันทึกเสียงสามารถสัมผัสได้ด้วยการฟังเสียง แต่การบันทึกเสียงสามารถนำมาฟังได้หลายครั้ง ในขณะที่วิทยุให้ข่าวสารหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

9. ทักษะสัญลักษณ์ (Visual Symbols) เป็นสัญลักษณ์ที่สามารถรับรู้ได้ด้วยการมอง อาจเป็นตัวอักษร สัญลักษณ์ทางภาพ โครงร่างง่ายๆ ตลอดจนภาพหรือเครื่องหมายต่างๆ ได้แก่ แผนภูมิ แผนสถิติ แผนที่ เป็นต้น

10. วจนสัญลักษณ์ (Verbal Symbols) เป็นสัญลักษณ์ทางภาษา หมายถึง ภาษาพูดและภาษาเขียน การใช้วจนสัญลักษณ์ จะต้องอาศัยการตีความหมายและการใช้ภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจจึงจะได้ผลตามเจตนา

จากกรวยประสบการณ์ของ เอ็ดการ์ เดล ที่เรียงลำดับจากประสบการณ์รูปธรรม ไปสู่ประสบการณ์ที่เป็นนามธรรม แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์บางอย่างผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า แต่บางประสบการณ์ก็เรียนรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส บางด้านรวมกัน ไปจนถึงจากกรวยประสบการณ์นี้ ได้จำแนกสื่อการสอนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ หมายถึง สื่อที่เก็บความรู้ไว้ในตัวเอง ซึ่งจำแนกย่อยเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่น เช่น แผนที่ ลูกโลก รูปภาพ หุ่นจำลอง ฯลฯ

1.2 วัสดุประเภทไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผ่นซีดี ภาพยนตร์ สไลด์

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางหรือ ตัวผ่านทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็นหรือได้ยิน เช่น เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเล่นแผ่นซีดี เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นวีดีทัศน์ ฯลฯ เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ หมายถึง สื่อที่มีลักษณะเป็นแนวความคิดหรือรูปแบบขั้นตอนในการเรียนการสอน โดยสามารถนำสื่อวัสดุและอุปกรณ์มาช่วยในการสอน เช่น เกม และการจำลอง การสอนแบบจุลภาค การสาธิต เป็นต้น

นิคม ทาแดง (2545 : 16-25) ได้จำแนกสื่อทางการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การจำแนก ประเภทตามช่องทางการส่งและรับสาร สามารถแบ่งออกได้ 3 ด้าน คือ

1.1 สื่อโสตทัศน์ ได้แก่ สื่อกราฟิก วัสดุลายเส้นและแผ่นป้ายต่างๆ สื่อสามมิติ ประเภทหุ่นจำลอง และสื่อเสียง เช่น เทปเสียง

1.2 สื่อมวลชน ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์

1.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม ได้แก่ โทรศัพท์ โทรสาร วิทยุสื่อสาร โทรทัศน์ปฏิสัมพันธ์ ระบบประชุมทางไกล เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต

2. การจำแนกประเภทตามโครงสร้างความคิดสามารถ แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

2.1 แบ่งประเภทสื่อการศึกษาตามลักษณะประสบการณ์ แบ่งตามกรวยประสบการณ์ ตามลำดับจากรูปธรรมไปหานามธรรม

2.2 แบ่งตามประเภทสื่อการศึกษาตามการคิดของคน แบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน

2.2.1 ด้านการกระทำ ได้แก่ ของจริง สถานการณ์จำลอง นาฏการ การทดลอง และการศึกษานอกสถานที่

2.2.2 ด้านภาพ ได้แก่ นิทรรศการ โทรทัศน์/ภาพยนตร์ การบันทึกภาพและเสียง ภาพนิ่ง เป็นต้น

2.2.3 ด้านสัญลักษณ์หรือนามธรรม ได้แก่ แผนภูมิ แผนสถิติ ตัวหนังสือในภาษาเขียนหรือเสียงของคำพูดในภาษาพูด

การจำแนกประเภทตามโครงสร้างของสื่อ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. ฮาร์ดแวร์ (Hardware) หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เป็นโลหะและวัตถุเนื้อแข็ง อวูร ยูโทปกรณ์ ตลอดจนชิ้นส่วนประกอบต่างๆ ของเครื่องมือและอุปกรณ์เหล่านี้ ยังแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

1.1 วัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ กระดาษ หมึก สี แผ่นโปร่งใส फिल्मถ่ายภาพ แผ่นดิสก์ ฯลฯ

1.2 เครื่องมือ ได้แก่ ปากกา ดินสอ คัทเตอร์ จอบ เสียม เป็นต้น

1.3 อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องเล่นเทป เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ กล้องถ่ายภาพ

2. ซอฟต์แวร์ (Software) ในที่นี้หมายถึง ผลผลิตจากการประยุกต์พฤติกรรมศาสตร์มาใช้ในการศึกษาและการแนะแนวสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

2.1 วัสดุสำเร็จรูป หมายถึง วัสดุที่ได้ดำเนินการออกแบบ และ จัดบรรจุ เนื้อหาสาระเป็นระบบเพื่อการศึกษาและการแนะแนวเรียบร้อย พร้อมทั้งจะนำไปใช้ เช่น ภาพยนตร์ แผ่นโปรแกรมภาพสไลด์ ฯลฯ

2.2 กิจกรรมและเกม ได้แก่ การเลียนแบบสถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ และเกมที่จัดเตรียมไว้เพื่อสร้างสถานการณ์ การสื่อสาร การตัดสินใจ เสนอประเด็นความคิด ฯลฯ

2.3 วิธีการ หมายถึง เทคนิควิธีขั้นตอนและระบบใน การรวบรวมหรือเสนอเนื้อหาสาระและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาและการแนะแนว ในสถานศึกษา

ยุพิน พิพิธกุล (2545 : 52-53) ได้จำแนกประเภทของสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1. วัสดุ แยกออกเป็น

1.1 วัสดุประกอบการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ได้แก่ หนังสือเรียน วารสาร จุลสาร หนังสืออ่านประกอบ เอกสารประกอบการเรียน ซึ่งได้แก่ เอกสารแนะแนวทาง เอกสารฝึกหัด บทเรียนการ์ตูน บทเรียนสำหรับเรียนด้วยตนเอง ชุดการเรียน บทเรียนโปรแกรม

1.2 วัสดุประดิษฐ์ เป็นสิ่งที่ครูสามารถทำได้ด้วยตนเอง อาจจะใช้กระดาษ ไม้ พลาสติก และสิ่งอื่นๆ ที่ครูประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น รูปทรงต่างๆที่ทำจากกระดาษ แผ่นภาพโปร่งใส ภาพถ่าย แผนภูมิ บัตรคำ กระดาษแผ่นหนัง แผ่นภาพพลิก กระดานตะปู กระดานผ้าสำลี ชุดการเรียนการสอน สไลด์ประกอบเสียง สื่อเทคโนโลยี เช่น วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) เครื่องคิดคำนวณกราฟิก (Graphic Calculator) อินเทอร์เน็ต

1.3 วัสดุถาวร ได้แก่ กระดานดำ กระดานนิเทศ กระดานกราฟ ของจริง ของจำลอง ของตัวอย่าง โปสเตอร์ แผนที่ แผ่นเสียง เป็นต้น

1.4 วัสดุสิ้นเปลือง เช่น ซอล์ก ดินสอสี ปากกา

2. อุปกรณ์ เป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์และฟิล์มสตริป เครื่องบันทึกเสียง เครื่องเล่นจานเสียง เครื่องเทปบันทึกภาพ เครื่องรับวิทยุ เครื่องฉายภาพทึบ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพยนตร์

3. กิจกรรม การจัดกิจกรรมต่างๆก็ถือว่าเป็นสื่อการเรียนการสอน เช่น การทดลอง การสาธิต การจัดนิทรรศการ การเล่นเกม การทำโครงการ การศึกษานอกสถานที่ การเล่าเรื่อง การแสดงบทบาทสมมติ การร้องเพลง การใช้คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง การใช้เกม ปริศนา กลลวง

4. สื่อการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม เป็นสื่อการเรียนการสอนที่หาได้ง่ายเพราะอยู่รอบตัวเราสื่อการเรียนรู้ภายในห้องเรียน เช่น สมุด หนังสือ กระดานดำ หน้าต่าง ประตู สื่อการเรียนรู้ภายนอกห้อง เรียน เช่น ต้นไม้ สนามฟุตบอล ฟุ่่งนา

กรมวิชาการ (2546 : 32-33) ได้จำแนกสื่อการเรียนการสอน ตามทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning Resources) ออกเป็น 5 รูปแบบ โดยแบ่งได้เป็นสื่อที่ออกแบบขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายทางการ ศึกษา และสื่อที่มีอยู่ทั่วไปแล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่

1. คน (People) ในทางการศึกษาโดยตรงนั้น หมายถึง บุคลากรที่อยู่ในระบบของโรงเรียน ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้แนะแนวการศึกษา ผู้ช่วยสอน หรือผู้ที่อำนวยความสะดวกด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วน “คน” ตามความหมายของการประยุกต์ใช้นั้น ได้แก่ คนที่ทำงาน หรือมีความชำนาญงานในแต่ละสาขาซึ่งมีอยู่ในวงสังคมทั่วไป คนเหล่านั้นนับเป็นวิทยากรเพื่อเสริม

การเรียนรู้ได้ในการให้ความรู้แต่ละด้าน อาทิเช่น ศิลปิน นักการเมือง นักธุรกิจ ช่างซ่อมรถยนต์ เหล่านี้เป็นต้น

2. วัสดุ (Materials) วัสดุในการศึกษาโดยตรงจะเป็นประเภทที่บรรจุเนื้อหาบทเรียน โดยรูปแบบของวัสดุมีใช้สิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึง เช่น หนังสือ สไลด์ แผ่นซีดี เป็นต้น หรือสื่อต่างๆ ที่เป็นทรัพยากรในโรงเรียนและได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน ส่วนวัสดุที่นำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนนั้นจะมีลักษณะเช่นเดียวกับวัสดุที่ใช้ในการศึกษาดังกล่าวข้างต้น เพียงแต่ว่าเนื้อหาที่บรรจุอยู่ในวัสดุนั้นส่วนมากจะอยู่ในรูปของการให้ความรู้แบบบันเทิง เช่น เกมคอมพิวเตอร์ หรือภาพยนตร์สารคดีชีวิตสัตว์ เป็นต้นสิ่งเหล่านี้มักถูกมองไปในรูปของความบันเทิงแต่ก็สามารถให้ความรู้ได้เช่นกัน

3. อาคารสถานที่ (Settings) หมายถึง ตัวตึก ที่ว่าง สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งมีผลเกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรรูปแบบอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วและกับผู้เรียนด้วย สถานที่สำคัญในการศึกษา ได้แก่ ตึกเรียนและสถานที่อื่นๆ ที่ออกแบบมาเพื่อการเรียนการสอนโดยส่วนรวม เช่น ห้องสมุด หอประชุม สนามเด็กเล่น เป็นต้น ส่วนสถานที่ต่างๆ ในชุมชนก็สามารถประยุกต์ใช้เป็นทรัพยากรสื่อการเรียนรู้ได้เช่นกัน เช่น โรงงาน ตลาด สถานที่ทางประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

4. เครื่องมือและอุปกรณ์ (Tools and Equipment) เป็นทรัพยากรทางการเรียนรู้ เพื่อช่วยในการผลิตหรือใช้ร่วมกับทรัพยากรอื่น ส่วนมากมักเป็นเครื่องมือ ด้านโสตทัศนอุปกรณ์หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เช่น เครื่องฉายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือแม้แต่ ตะปู ไขควง เป็นต้น

5. กิจกรรม (Activities) โดยทั่วไปแล้วกิจกรรมที่กล่าวถึงมักเป็น การดำเนินงานที่จัดขึ้นเพื่อกระทำร่วมกับทรัพยากรอื่นๆ หรือเป็นเทคนิควิธีการพิเศษเพื่อการเรียนการสอน เช่น การสอนแบบโปรแกรม เกมและการจำลอง การจัดทัศนศึกษา ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้มักมีวัตถุประสงค์เฉพาะที่ตั้งขึ้น มีการใช้วัสดุการเรียนเฉพาะแต่ละวิชา หรือมีวิธีการพิเศษในการเรียนการสอน

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 : 3) ได้กล่าวว่า นอกเหนือจากสื่อที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนและการสอนโดยตรงตามวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เคยมีมาแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของสถานที่ เหตุการณ์หรือความคิดก็ตาม ถือเป็นสื่อการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้นขึ้นอยู่กับว่าเราเรียนรู้จากสิ่งนั้นๆ หรือนำสิ่งเหล่านั้นเข้ามาสู่การเรียนรู้ของเราหรือไม่ สื่อทั้งหมด อาจจำแนกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่งได้แสดงหรือจำแนกหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่างๆ โดยใช้หนังสือที่เป็นตัวเขียน หรือตัวพิมพ์เป็นสื่อ เพื่อแสดง ความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายประเภท เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร จุลสาร จดหมาย จดหมายเหตุ บันทึก รายงาน วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ สื่อการเรียนรู้ดังกล่าว เช่น แดบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แดบบันทึกเสียง สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยียังหมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ในการเรียนการสอน เช่น การใช้ อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม

3. สื่ออื่นๆ นอกจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยีแล้ว ยังมีสื่ออื่นๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสื่อ 2 ประเภทดังกล่าว เพราะสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ท้องถิ่นที่ขาดแคลนสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี สื่อเหล่านี้ อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

3.1 สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะ ด้าน ซึ่งสามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด เจตคติและวิธีปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่น สื่อ บุคคลอาจเป็นบุคลากรที่อยู่ในระบบโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตัวผู้เรียน นักการภารโรง หรือ อาจเป็นบุคลากรภายนอกโรงเรียน เช่น บุคลากรในท้องถิ่นที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญใน สาขาอาชีพต่างๆ เป็นต้น

3.2 สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือ สภาพที่อยู่รอบตัวผู้เรียน เช่น พืชผัก ผลไม้ สัตว์ชนิดต่างๆ ปรากฏการณ์แผ่นดินไหว สภาพดินฟ้า อากาศ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยบริการหรือแหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ชุมชน สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งครุหาได้ไม่ยาก

3.3 สื่อกิจกรรม/กระบวนการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูหรือ ผู้เรียนกำหนดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น การแสดงละคร บทบาท สมมติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษาออกสถานที่การทำงาน โครงการ เกม เพลง การปฏิบัติตามใบงาน ฯลฯ

3.4 สื่อวัสดุ/เครื่องมืออุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อประกอบการ เรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ กราฟ ฯลฯ นอกจากนี้ยังรวมถึงสื่อประเภท เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่างๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือวิชาช่าง เป็นต้น

หนุม่วง ร่มแก้ว (2548 : 116) ได้จำแนกสื่อการเรียนการสอนตามแนวทางของนัก เทคโนโลยีทางการศึกษา ออกเป็น 3 ประเภท ไว้ดังนี้

1. ประเภทโสตทัศนวัสดุ (Audio Vision Materials) หมายถึงสื่อที่สามารถเสนอเนื้อหาความรู้ในตัวหนังสือชนิดนั้น โดยไม่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไกอื่นๆ มาประกอบแบ่งออกเป็น 6 ชนิด ได้แก่

- 1.1 วัสดุสิ่งพิมพ์ได้แก่ หลักสูตร คู่มือครู หนังสือเรียน ตำรา เอกสาร ประกอบการเรียน การสอน หนังสือเสริมความรู้ต่างๆ เป็นต้น
- 1.2 รูปภาพ ได้แก่ ภาพเขียน ภาพถ่าย ภาพพิมพ์ ภาพชุดประกอบการเรียนการสอน เป็นต้น
- 1.3 วัสดุกราฟิก ได้แก่ แผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ ภาพโฆษณา การ์ตูน แผนที่ลูกโลก เป็นต้น
- 1.4 วัสดุสามมิติ ได้แก่ ของจริง หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง ของล้อแบบ หุ่นมือ ตู้แอนตรทัศน์ กระบะทราย เป็นต้น
- 1.5 แผ่นป้ายทางการศึกษา ได้แก่ กระดานชอล์ก กระเป๋าผนัง แผ่นป้ายผ้าสาธิต แผ่นป้ายแม่เหล็ก แผ่นป้ายไฟฟ้า แผ่นป้ายนิเทศ และวัสดุประกอบที่ใช้กับแผ่นป้าย เช่น บัตรคำ บัตรภาพ เป็นต้น
- 1.6 วัสดุประกอบการทดลอง เช่น สารเคมี ตัวยา และสิ่งอื่นๆ ที่ใช้ในการทดลองหรือสาธิต

2. ประเภทโสตทัศนอุปกรณ์และเครื่องมือ (Audio Visual Equipment and Apparatus) เป็นสื่อที่ต้องอาศัยเครื่องกลไกประกอบ ในการนำเสนอเนื้อหาความรู้แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

- 2.1 เครื่องฉายต่างๆ และเครื่องเสียง (Audio Visual Equipment) ซึ่งทั้ง 2 ชนิดจะประกอบด้วยตัวเครื่อง มักเรียกว่า “Hardware” และวัสดุที่ใช้กับเครื่องเรียกว่า “Software” ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแถบฟิล์ม แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ เป็นต้น
- 2.2 เครื่องมือ (Apparatus) หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในกิจกรรมต่างๆ เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานอาชีพ เป็นต้น

3. ประเภทเทคนิควิธีการ (Technique) หมายถึงกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น ห้องทดลอง การสาธิต การแสดง บทบาทสมมติ การอภิปราย การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ รวมทั้งการใช้โปรแกรมการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน ศูนย์การเรียน และกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

สำลี รักสุทธี (2553 : 10-12) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนหรือสื่อการศึกษา คือ สื่อที่ใช้สำหรับการเรียนและการสอนหรือการศึกษา สามารถแบ่งออกตามลักษณะรูปลักษณ์และการนำไปใช้ ดังนั้นจึงแบ่งสื่อออกเป็นดังนี้

1. แบ่งตามรูปลักษณ์

คำว่า “ตามรูปลักษณ์” หมายถึงลักษณะ รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ปริมาตร ของ สื่อ นั้น ๆ ทั้งนี้เพราะความจริงนั้นสื่อมีมากมายหลายประเภท แต่ละประเภทจะมีรูปลักษณ์แตกต่างกันไป เมื่อแบ่งสื่อตามลักษณะอย่างนี้แล้วจะแบ่งได้ตามลักษณะดังนี้

ตารางที่ 2.1 ประเภทของสื่อการสอนแบ่งตามรูปลักษณ์

ประเภทวัสดุ	ประเภทอุปกรณ์	ประเภทวิธีการ
1. หนังสือเรียน สิ่งพิมพ์	1. เครื่องคอมพิวเตอร์	1. การอธิบาย
2. เอกสารประกอบการเรียน	2. เครื่องฉายโปรเจคเตอร์	2. การสาธิต
3. แบบฝึกหัด แบบทดสอบ	3. วิทยุ	3. การบรรยาย
4. ใบงาน ใบกิจกรรม	4. โทรทัศน์	4. การแสดงบทบาทสมมติ
5. รูปภาพ	5. เครื่องเล่นเทป	5. การเล่นเกม
6. แถบบันทึกเสียง	6. เครื่องเล่นวีซีดี	6. การร้องเพลง
7. แผนภูมิ	7. จอโปรเจคเตอร์	7. การเล่าเรื่อง/เล่านิทาน
8. แผ่นซีดีรอม	8. ป้ายนิเทศ	8. การจัดกลุ่มศึกษา
9. แผ่นวีซีดี	9. วิทยุทัศน์	9. วิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ฯลฯ
10. ชุดการสอน	10. ภาพยนตร์ ฯลฯ	
11. หนังสือเสริมประสบการณ์		
12. สื่อประสม		
13. เอกสารอ้างอิง ฯลฯ		

2. แบ่งตามลักษณะการนำไปใช้

การแบ่งสื่อตามลักษณะการนำไปใช้ หมายถึง การจัดแบ่งสื่อออกเป็นกลุ่มตามลักษณะการใช้งาน ดังนั้นจึงแบ่งสื่อออกตามการใช้งาน 2 ประเภท ดังนี้

2.1 สื่อสำหรับใช้สอน คือสื่อที่ใช้สำหรับการสอน ซึ่งถือว่าเป็นสื่อสำหรับครูเพื่อใช้ประกอบ การสอน การให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูอธิบาย ขยายความสื่อความ จากนามธรรมเป็นรูปธรรม ดังนั้นสื่อสำหรับครูนั้นจึงเป็นสื่อประเภทคู่มือครู อาจเป็นในรูปของวัสดุ

อุปกรณ์ เครื่องมือ วัสดุทัศน โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือเรียน ชุดเฉลยแบบฝึก ชุดกิจกรรม แบบฝึกทักษะ แบบฝึกเสริมทักษะ เอกสารประกอบการสอน หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือประกอบการสอน ซึ่งชื่อที่กล่าวมานี้จะสอดคล้องกับชุดนักเรียนใช้ แต่สำหรับครูจะมีคู่มือเฉลยประกอบ สื่อที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ตามลักษณะและประโยชน์การใช้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 ลักษณะและประโยชน์ของการใช้สื่อ

สื่อวัตกรรมการสำหรับครู	สื่อวัตกรรมการสำหรับนักเรียน
1. คู่มือครู	1. แบบฝึกทักษะ
2. เอกสารประกอบการสอน	2. แบบฝึกเสริมทักษะ
3. ชุดเฉลยแบบฝึกหัด	3. แบบฝึกหัด
4. ชุดเฉลยแบบฝึกทักษะ	4. บทเรียนสำเร็จรูป
5. ชุดการสอน	5. เอกสารประกอบการเรียน
6. เครื่องมือวัดผลประมวผล	6. ชุดการสอน
7. สื่อประสมชนิดต่าง ๆ	7. แบบฝึกกิจกรรม
8. หนังสืออ้างอิง	8. ใบงาน
9. อุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ	9. ใบกิจกรรม
10. วิธีการสอนแบบต่าง ๆ	10. ใบความรู้
11. คู่มือกิจกรรม	11. ชุดฝึกปฏิบัติ
12. โครงการ	12. หนังสือเสริมประสบการณ์
13. วิจัยในชั้นเรียน	13. หนังสือส่งเสริมการอ่าน
14. การศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล	14. หนังสืออ่านเพิ่มเติม
15. หนังสืออ่านเพิ่มเติม	15. เพลง
16. แฟ้มพัฒนาผู้เรียน	16. เกม
17. ข้อมูลนักเรียน	17. ปริศนาคำทาย
18. ใบความรู้สำหรับครู	18. โครงการงาน
19. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	19. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน/ชุมชน

2.2 สื่อสำหรับใช้เรียน (สำหรับนักเรียน) คือ สื่อที่ใช้สำหรับการเรียนจะเป็นสื่อสำหรับนักเรียนใช้เป็นสื่อประเภทวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ วัสดุทัศน โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือเรียน แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ แบบเรียน แบบฝึกเสริมทักษะ เอกสารประกอบการเรียน หนังสืออ่าน

เพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านประกอบ หนังสือประกอบการเรียน ใบความรู้ ใบกิจกรรม ใบงาน แผนภูมิ แผนภาพ โปสเตอร์ หุ่นจำลอง ของจริง ซีดีรอม เทปบันทึกเสียง ซีดี วีซีดี แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ชุมชน สถานประกอบการ สื่อสำหรับนักเรียนแต่ละชนิดก็จะมีลักษณะสอดคล้องกับนักเรียนแต่ละวัย ซึ่งจะมีคำชี้แจง คำนำ คำแนะนำ หรืออาจมีใบความรู้ประกอบ เพื่อสื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น และมีลักษณะสอดคล้องกับธรรมชาติวิชาหรือเนื้อหาที่ครูต้องการนำมาใช้แก้ปัญหา

สรุปได้ว่า สื่อการสอน แบ่งตามประเภท ได้ดังนี้ 1) สื่อประเภทวัสดุ 2) สื่อประเภทอุปกรณ์ 3) สื่อประเภทเทคนิค/วิธีการ และ 4) สื่อประเภทคอมพิวเตอร์ สื่อการสอน จำแนกตามลักษณะ ได้ดังนี้ 1) สื่อการสอนจำแนกตามประสบการณ์ 2) สื่อการสอนจำแนกตามคุณสมบัติ 3) สื่อการสอนจำแนกตามรูปแบบ และ 4) สื่อการสอนจำแนกตามลักษณะการใช้

2.3 ความสำคัญของสื่อการสอน

กิดานันท์ มลิทอง (2540 : 88) กล่าวว่า สื่อการสอนสามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนดังต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุกยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว
2. สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสุขและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน
3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอนด้วย
5. ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษา ค้นคว้าหาวิชาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น
6. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล
7. การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้บรรยากาศในการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสุข สนุกสนาน ในการสอนมากกว่าวิธีการบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองเพิ่มขึ้นด้วย
8. สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาของตัวเองได้

9. เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอ ในเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้น่าสนใจยิ่งขึ้น

สุรัชย์ ประเสริฐสรวย (2542 : 30) กล่าวว่าสื่อการสอนมีความสำคัญดังนี้

1. สื่อการสอนจะกระตุ้นความสนใจ ให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นเพราะธรรมชาติของมนุษย์ย่อมอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่างๆ อยู่แล้ว

2. สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เพราะสื่อการสอนสามารถเปลี่ยนนามธรรมเป็นรูปธรรมได้ ทำให้ประหยัดเวลาของผู้สอนได้มาก

3. สื่อการสอนสามารถนำสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตมานานสืบปีแล้วกลับมาให้เราดูได้ในปัจจุบัน

4. สื่อการสอนสามารถย่อขนาดของวัตถุที่ไม่สามารถนำของจริงมาประกอบการสอนได้มาแสดงให้เห็นได้

5. สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ไว้ได้นาน

6. สื่อการสอนมีส่วนความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะการได้พบเห็นสื่อการสอนที่น่าสนใจใหม่ๆ จะเสริมความคิดเดิมให้เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี

กรมวิชาการ (2545 : 6-7) กล่าวว่า สื่อการสอน เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ช่วยเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพทางความคิด เป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสื่อการสอนนั้นให้ประโยชน์ต่างๆ เช่น

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น

2. ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสื่อที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและเป็นกระบวนการ

3. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

4. สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ

5. ส่งเสริมกิจกรรมช่วยระหว่างผู้เรียน

6. เกื้อหนุนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกัน ให้เรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน

7. ช่วยให้ผู้เรียนบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้เชื่อมโยงกัน

8. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้สื่อและแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อการค้นคว้าเพิ่มเติม

9. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในหลายมิติจากสื่อที่หลากหลาย

10. เชื่อมโยงโลกที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน เรียนรู้ ข้อมูล จากสิ่งเดียวกัน เช่นเดียวกับ ความสำคัญของสื่อการสอนสำหรับเด็ก เล็กในรูปของเล่นและอุปกรณ์ ต่างๆ ก็จะช่วยให้คุณประโยชน์ต่อการเรียนดังต่อไปนี้

10.1 ช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่เป็นจริง เพื่อเป็นพื้นฐานของความคิดและ ความเข้าใจ

10.2 ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ถึงสิ่งของและเหตุการณ์ที่มีปัญหา เกี่ยวกับขนาด กาลเวลา และระยะทาง

10.3 ช่วยสร้างความสนใจ ทักษะคิดที่ดีของผู้เรียนได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน

10.4 ช่วยแสดงกรรมวิธีต่างๆ ซึ่งไม่สามารถอธิบายให้เห็นและเข้าใจได้ ด้วยการ บรรยาย ธรรมดา

10.5 ให้นักเรียนทั้งหมดมีประสบการณ์ร่วมกัน

10.6 ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียน ต่อบทเรียนอยู่เสมอ

10.7 ช่วยให้เรียนมากขึ้น ใช้เวลาน้อยลง

10.8 ช่วยให้มีสมาธิจดจ่อต่อสิ่งที่เรียนได้นาน และนำไปใช้ได้ดีกว่า

10.9 ช่วยลดจำนวนนักเรียนที่สอบตก

10.10 ช่วยเร่งการเรียนรู้ทางทักษะ โดยเสียเวลาน้อยลงและมีคุณภาพสูงขึ้น
วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551 : 19) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอน ดังนี้

1. สามารถส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนการสอนดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนรักการ เรียนรู้ทุกวิชา ทุกเวลา ทุกสถานที่ และไม่จำกัดคนสอน

2. ตอบสนองความต้องการได้เป็นอย่างดีกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้พิการ ทางร่างกายได้โอกาสดียิ่งขึ้น มีทางเลือกทั้งในระบบ นอกระบบ และอิสระความต้องการ

3. การบริการการจัดการทางการศึกษามีบทบาทที่ดียิ่งขึ้น พาไปสู่ความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีทางการศึกษา มีทิศทางและนโยบายที่จะพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองให้ทัดเทียมต่อนานา ประเทศ

4. ผลักดันและส่งเสริมให้เด็กไทยพัฒนาทั้งร่างกายและสติปัญญา เกิดความองกวม ทางความคิด มีเหตุมีผลในการดำเนินชีวิต เกิดการรับรู้ การเรียนรู้ เข้าใจบทบาทชีวิตของตนเองมากขึ้น เกิดจากการจัดการศึกษาที่แข็งแกร่งของผู้บริหารการศึกษา

5. เกิดความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วด้านไอทีจากการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในด้านการ จัดการเรียนการสอนและรับรู้อารมณ์ความรู้สึกอย่างรวดเร็วไม่ว่าอยู่มุมใดของโลก เพราะใช้สื่อไร้พรมแดน

สำลี รักสุทธี (2553 : 13) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนว่า สื่อการ เรียนการสอนมีประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลได้อย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน
 2. เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกให้ครูสอนเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจง่ายขึ้น
 3. เป็นเครื่องช่วยร่นเวลาการสอนให้สั้นลง
 4. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น
 5. ช่วยทำเรื่องที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม
 6. ช่วยทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย
 7. ช่วยกระตุ้น และเร้าความสนใจให้กับนักเรียนมากขึ้น
 8. ช่วยให้การเรียนเนื้อหาง่ายขึ้น
 9. นักเรียนประสบความสำเร็จจากการเรียนมากขึ้น
 10. ช่วยให้นักเรียนไม่เบื่อในการเรียน
 11. ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเรียนโดยรวม
- สรุปได้ว่า** สื่อการสอน มีประโยชน์ และมีความจำเป็นต่อผู้สอนและผู้เรียน เพราะ

สามารถช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4 ประโยชน์ของสื่อการสอน

วราวุธ ลิ้มประเสริฐ (2539 : 7-8) กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอน ไว้ว่า

1. ช่วยให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพ เกิดความสำเร็จตรงตามจุดประสงค์ ของเนื้อหา บทเรียน นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจดี
2. ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน ทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้นอยากรู้ อยากเห็น ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนรู้
3. นักเรียนได้สัมผัสสื่อด้วยประสาทต่างๆ หลายทาง ช่วยให้เกิดความเข้าใจเร็วขึ้น
4. นักเรียนสามารถมองเห็นรูปร่างลักษณะของสิ่งต่างๆ ตรงกับความเป็นจริงหรือใกล้เคียงความจริง ไม่ต้องเสียเวลาในการจินตนาการ
5. นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ทำการทดลอง การจัดนิทรรศการ การศึกษานอกสถานที่ เป็นการฝึกทักษะด้านต่างๆ ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
6. นักเรียนเกิดความเข้าใจ ในบทเรียนมีคุณค่า เช่นการทดลองนำน้ำปูนใสขวดไปฝั่งแดด ตะกอนในน้ำจะตกลงมานอนกันขวด นักเรียนเห็นประโยชน์ของดวงอาทิตย์ ว่าสามารถนำพลังงานแสงและความร้อนทำให้น้ำใสได้

7. นักเรียนมองเห็นความต่อเนื่องของสิ่งต่างๆของสิ่งต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ให้นักเรียนสังเกตการเปลี่ยนแปลงของไขกบจนถึงเป็นตัวเต็มวัย ดังนี้ คือ ไขฟักเป็นลูกอ๊อดใช้เวลา 1 วัน และระยะเวลาที่ลูกอ๊อดโตเต็มวัยใช้เวลา 20 วัน

8. ช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดรวดเร็วขึ้น ถ้าสอนโดยไม่ใช้สื่อการสอน นักเรียนอาจเข้าใจไม่ตรงกัน เช่น รอกเดี่ยวเคลื่อนที่ผ่อนแรงได้เป็น 2 เท่า ของรอกเดี่ยวตายตัว หากนักเรียนได้ทดลองในเรื่องนี้แล้ว จะทำให้เกิดความคิดรวบยอด และมีความเข้าใจ ตรงกัน

กรีก ยूनพันธ์ (2539 : 8) กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้สื่อนิทานธรรมะเป็นสื่อการสอน หมายถึง นิทานในภาษาบาลี แปลว่า เรื่องเดิม เรื่องที่ผูกขึ้น และ เรื่องที่อ้างอิง นิทาน เรื่องที่เล่ากันมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นเรื่องทานกถา นิทานเป็นการผู้เรื่องขึ้นเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสุขและสนุกสนาน แฝงคำสอนจรรยาในการใช้ชีวิต การเล่านิทานเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง นิทานมีอยู่ในตัวผู้ใหญ่ทุกคน ดังนั้นเด็กๆ จะฟังนิทานตั้งแต่อยู่กับครอบครัว เรื่องเล่าเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ ความคิดแทรก เรื่องจริยธรรม และการปฏิบัติเพื่อให้ผู้ฟัง ได้รับแต่เรื่องที่ตีงามความประทับใจ และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้เล่า

กิตานันท์ มลิทอง (2540 : 88) กล่าวไว้ว่า ประโยชน์ของสื่อการสอนสามารถใช้ได้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนดังต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุกยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว
2. สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสุขและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน
3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอนด้วย
5. ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาวิชาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น
6. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล
7. การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้บรรยากาศในการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสุขสาน ในการสอนมากกว่าวิธีการบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างเชื่อมั่นในตัวเองเพิ่มขึ้นด้วย

8. สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาของสื่อเองได้ เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอ ในเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อ การสอน ตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้ น่าสนใจยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 18-19) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสบการณ์ของผู้เรียนให้มากขึ้น
2. ช่วยให้ผู้จัดเนื้อหาวิชาที่มีความสำคัญต่อชีวิตเด็ก
3. ช่วยให้ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป
4. ช่วยให้ผู้สอนเนื้อหาวิชาได้มากขึ้น
5. ช่วยให้ผู้สอนได้บรรลุวัตถุประสงค์
6. เป็นเครื่องมือให้ผู้สอนได้รวดเร็วและถูกต้องช่วยให้ครูแนะนำและควบคุมนักเรียนให้มีปฏิริยาตอบสนองในทางที่ครูปรารถนาในการเรียนรู้

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542 : 57) กล่าวถึง ประโยชน์การใช้สื่อนิทานว่าช่วยส่งเสริมพัฒนาทางการ ทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

1. นิทานช่วยเสริมสร้างและปรับปรุงแต่ง บุคลิกภาพ เมื่อฟังเกิดความประทับใจ
2. นิทานช่วยแก้ไขพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของสังคม
3. นิทานช่วยเสริมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
4. นิทานช่วยเสริมสร้างความสนใจและเร้าความสนใจ
5. นิทานช่วยสร้างสมาธิ และช่วยเปลี่ยนบรรยากาศให้แก่ผู้ฟัง
7. นิทานช่วยสร้างความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของสื่อการสอน ครอบคลุม 1) สื่อกับผู้เรียน ดังนี้ (1) เป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ (2) สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน (3) การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น (4) ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอนด้วย (5) ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น (6) ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล และ 2) สื่อกับผู้สอน ดังนี้ (1) ช่วยให้ผู้บรรยายในการสอน น่าสนใจยิ่งขึ้น (2) สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียม (3) เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้ น่าสนใจยิ่งขึ้น

2.5 หลักการเลือกใช้สื่อการสอน

ซัยยงค์ พรหมวงศ์ (2529 : 18) กล่าวว่า การใช้สื่อการสอนนั้นครูควรวัดหลักการสำคัญ 6 ประการดังนี้

1. ใช้ธรรมชาติ ความชอบเล่นเป็นเครื่องมือ ครูควรต้องทราบ ว่า โดยธรรมชาติเด็กไม่ว่าจะเป็นเด็กไม่ว่าจะเป็นเด็กประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาชอบ “เล่น” แม้ว่าในระดับมัธยมศึกษาจะแตกต่างไปจากระดับประถมศึกษา เมื่อเด็กมีธรรมชาติชอบเล่น ครูจึงหาทางใช้ “การเล่น” มาเป็นเครื่องมือสื่อ กลางหรือลู่ทางในการถ่ายทอดความรู้ ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องมีวัสดุ อุปกรณ์ และจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอยู่ตลอดเวลา โดยพิจารณาให้เหมาะสม กับระดับความสนใจของนักเรียนมัธยมศึกษา

2. ใช้สื่อการสอนทุกครั้งที่เกิดความสงสัยว่านักเรียนอาจไม่เข้าใจด้วยการฟังเพียงอย่างเดียว คือหลังจากที่ครูวิเคราะห์เนื้อหาแล้วก็พยายามหาสื่อการสอนหรือ อุปกรณ์ มาประกอบการสอนให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ควรวัดหลักการใช้สื่อประสมที่จัดไว้ในรูปของชุดการสอน

4. หากเป็นการสร้างสื่อขึ้นใหม่ ครูควรมีการทดลองประสิทธิภาพของสื่อแต่ละชิ้นด้วยการทดลอง

5. หากเป็นการใช้สื่อที่มีผู้ผลิตไว้แล้ว ครูควรทดลองและตรวจสอบสื่อชิ้นนั้นๆก่อนว่ามีวิธีการใช้อย่างไร เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่

6. เมื่อใช้สื่อในการสอนควรมุ่งให้เป็น “เครื่องมือช่วยนักเรียนเรียน” มากกว่าที่จะเป็น “เครื่องมือช่วยครูสอน” หมายความว่า การใช้สื่อการสอนควรมุ่งให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อชิ้นนั้น โดยครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำเท่านั้น

ชมนาด เชื้อสุวรรณ (2542 : 88-89) ได้กล่าวไว้ว่า การที่จะใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสพผลตามจุดมุ่งหมายนั้น ครูควรมีหลักในการใช้สื่อการเรียนการสอนดังนี้

1. เลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบทเรียน วิธีการสอน และขั้นตอนการสอน

2. เลือกสื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า ให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

3. เตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและเป็นไปอย่างถูกต้อง ตามลำดับขั้นตอนและวิธีการ

4. ให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมได้มากที่สุด

5. ใช้สื่อการเรียนการสอนที่ปลอดภัย มีขนาดที่เหมาะสม ถ้าใช้กับผู้เรียนทั้งห้องสื่อจะต้องมีขนาดใหญ่พอที่ผู้เรียนจะมองเห็นได้ทั่วทั้งห้อง แต่ถ้าเป็นของจริง อุปกรณ์จำลองต่างๆที่มีขนาดเล็ก อาจจะต้องปรับวิธีสอนให้เหมาะสม เช่น จัดแบ่งกลุ่ม

6. สื่อการเรียนการสอนควรจะสวยงาม มีสีที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

7. ไม่ควรใช้สื่อการเรียนการสอนที่เก่าหรือชำรุด

8. การใช้สื่อการเรียนการสอนจะต้องถูกต้องตามหลักวิธีการใช้ ใช้อย่างคล่องแคล่ว เช่น ใช้แผนภาพ ควรใช้เครื่องช่วยติด เช่น กาว ดินน้ำมัน เทป ติดกระดานหรือผนังให้อยู่ในระดับที่สูงพอที่จะมองเห็นได้ทั่วถึง การชี้ควรใช้ไม้ชี้ ไม่ควรใช้มือ

9. เครื่องอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีต่างๆ อุปกรณ์ที่ทันสมัยทำให้ประหยัดเวลา ครูผู้สอนจะต้องฝึก รู้วิธีใช้ ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้อง วางแผนให้ถูกขั้นตอน

กิดานันท์ มลิทอง (2543 : 104-105) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้สื่อการสอนนั้นอาจจะใช้เฉพาะขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการสอน หรือจะใช้ในทุกขั้นตอนดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพอใจในเนื้อหาที่กำลังจะเรียน นั้นสื่อที่ในขั้นนี้จึงเป็นสื่อที่แสดงเนื้อหากว้างๆ หรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนในครั้งก่อน ยังมีใช้สื่อที่เน้นเนื้อหาเจาะลึกอย่างแท้จริง อาจเป็นสื่อที่เป็นแนวปัญหาหรือเพื่อให้ผู้เรียนคิด และควรเป็นสื่อที่ง่ายต่อการนำเสนอในระยะเวลาอันสั้น เช่น บัตรคำ หรือบัตรปัญหา เป็นต้น

2. ชี้นำดำเนินการสอนหรือประกอบกิจกรรมการเรียน เป็นขั้นสำคัญ ในการเรียน เพราะเป็นขั้นที่จะให้ความรู้เนื้อหาอย่างละเอียด เพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนต้องการเลือกสื่อให้ตรงกับเนื้อหาและวิธีการสอนและอาจจะใช้สื่อหลายแบบก็ได้ ต้องมีการจัดลำดับขั้นตอนของการใช้สื่อให้เหมาะสม สมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การใช้สื่อในขั้นนี้จะต้องเป็นสื่อที่เสนอความรู้อย่างละเอียดถูกต้องและชัดเจนแก่ผู้เรียน เช่น สไลด์ แผ่นโปร่งใส แผนภูมิ วิดีทัศน์ เทปเสียง หรือชุดการเรียน เป็นต้น

3. ชี้นำวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนทดลองนำความรู้ด้านทฤษฎีหรือหลักการที่เรียนมาแล้วไปใช้แก้ปัญหาในขั้นฝึกหัดโดยการลงมือฝึกปฏิบัติเอง สื่อในขั้นนี้จึงเป็นสื่อที่เป็นประเด็นปัญหา ให้ผู้เรียนได้ขบคิดโดยผู้เรียนเป็นผู้ใช้สื่อเองมากที่สุด เช่น ภาพ บัตรปัญหา เทปเสียง สมุดแบบฝึกหัด หรือชุดการเรียน เป็นต้น

4. ชี้นำสรุปบทเรียน เป็นขั้นของการเรียนการสอนเพื่อย้ำเนื้อหาบทเรียนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ชี้นำสรุปนี้ควรใช้เพียงระยะเวลา สั้นๆ เช่นเดียวกับขั้นนำ สื่อที่ใช้สรุปจึงควรครอบคลุมเนื้อหาที่ตั้งไว้ ชี้นำสรุปนี้ควรใช้เพียงระยะเวลาสั้นๆ เช่น แผนภูมิ แผ่นโปร่งใส

5. ชั้นประเมินผู้เรียน เป็นการทดสอบว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ หรือเข้าใจสิ่งที่เรียน ไปถูกต้องมากน้อยเพียงใด และบรรลุตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่ สื่อในชั้นการประเมินนี้ มักจะเป็นคำถามจากเนื้อหาบทเรียน โดยอาจมีภาพประกอบด้วยก็ได้ อาจจะนำบัตรคำหรือสื่อต่างๆ ที่ใช้ในชั้นกิจกรรมการเรียนมาถามอีกครั้งหนึ่ง และอาจเป็นการทดสอบ โดยการปฏิบัติจากสื่อหรือ การกระทำของผู้เรียน เพื่อทดสอบว่าผู้เรียนสามารถมีทักษะจากการฝึกปฏิบัติอย่างถูกต้องครบถ้วน หรือไม่

นิคม ทาแดง (2545 : 26) ได้สรุปการเลือกสื่อการสอน ควรพิจารณาดังนี้

1. สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของการเรียนการสอนเรื่องนั้นๆ
 2. ตอบสนองพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
 3. เลือกสื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน
 4. เลือกสื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
 5. สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีความสมบูรณ์สามารถสื่อความหมายได้ถูกต้อง
 6. เลือกสื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อประหยัดเวลาและงบประมาณ
 7. สื่อที่ใช้ต้องมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย ประหยัดและสามารถใช้ได้สะดวก
- วุฒิชัย ประสารลอย (2545 : 32-44) สรุปการเลือกสื่อการสอนไว้ดังนี้

1. ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน
2. เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียน (เหมาะกับสภาพทั่วไป สภาพทางการศึกษา สภาพ

ทาง สังคม และสภาพทางจิตใจ)

3. พิจารณาประสิทธิภาพของสื่อ
4. ใช้หลักความเหมาะสม
5. คำนึงถึงความถูกต้องเพียงตรง
6. ยึดหลักคุณภาพ
7. หลักความเหมาะสมกับราคาค่าใช้จ่ายและความพยายาม
8. ยึดหลักการพิจารณาใช้สื่อประสม
9. นำหลักการประยุกต์ หลักการใช้สื่อ มาใช้ในการเลือกสื่อ

กรมวิชาการ (2546 : 65-67) ได้กล่าวถึง การเลือกสื่อการสอนเพื่อนำไปใช้ ประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยในการเลือกสื่อ การสอน ผู้สอนจะต้องตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนให้แน่นอน เพื่อใช้วัตถุประสงค์นั้น เป็นตัวชี้้นำในการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีหลักการอื่นๆ เพื่อประกอบการ พิจารณา คือ

1. สื่อการสอนนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน

2. เลือกสื่อการสอนที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่มีผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชานั้นได้ดีเป็นลำดับขั้นตอน

3. เป็นสื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน

4. สื่อการสอนมีความสะดวกในการใช้ มีวิธีใช้ไม่ซับซ้อนยุ่งยากจนเกินไป

5. ต้องเป็นสื่อการสอนมีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนและเป็นจริง

6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป หรือถ้าจะผลิตเองควรคุ้มกับเวลา และการลงทุน

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 : 5) สื่อการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นต้องคำนึงถึงหลัก จิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องและหลักการสอนต่าง ๆ เพื่อจะทำให้สื่อนั้นมีคุณภาพสามารถส่งเสริม กระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพ สื่อการเรียนการสอนที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของหลักสูตร

2. เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน

3. ให้ความรู้แก่ผู้เรียนเป็นขั้นตอนจากง่าย ๆ ไปหายาก

4. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและประหยัดเวลา

5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิต การใช้ และการประเมินผลสื่อ

6. ได้รับความสนใจของเรียนและผู้เรียนสามารถตอบสนองได้ทันที

7. ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาที่สอน

8. มีความประณีตขนาดเหมาะสมกับผู้เรียนที่จะใช้ประกอบกิจกรรมระหว่างเรียน และเหมาะสมกับการสอนของครู เช่น ถ้าสื่อชิ้นนั้นต้องนำมาแสดงให้นักเรียนดูหน้าชั้น ก็ต้องมีขนาดใหญ่พอที่นักเรียนทุกคนในชั้นจะสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน รูปร่าง สี ได้รับความสนใจและมีความชัดเจน

9. ใช้คุ้มค่าคุ้มเวลา และแรงงาน

10. สื่อการสอนที่ดีควรผ่านการทดลองใช้และแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

กิดานันท์ มลิทอง (2548 : 114-115) ได้กล่าวว่า ผู้สอนจำเป็นต้องมีหลักในการใช้สื่อการสอน ตามลำดับดังนี้

1. เตรียมตัวผู้สอน เป็นการเตรียมในการอ่าน ฟังหรือดูเนื้อหาที่อยู่ในสื่อการสอนที่จะใช้ว่ามีเนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วนและตรงกับที่ต้องการหรือไม่ ถ้าสื่อการสอนนั้นมีเนื้อหา ไม่ครบผู้สอนจะมีวิธีการเพิ่มเติม โดยวิธีการใด ในจุดใดบ้าง จะมีวิธีการใช้สื่ออย่างไร เช่น ใช้ภาพหนึ่งเพื่อเป็นการนำเสนอ บทเรียนที่จะสอน แล้วอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับบทเรียนนั้น ต่อจากนั้นเป็นการให้ชมวีดิทัศน์เพื่อเสริมความรู้ และจบลงด้วยการสรุปด้วยแผ่นโปสเตอร์ หรือสไลด์โนโปรแกรม MS Power

point อีกครั้งหนึ่ง ดังนี้เป็นต้น ขั้นตอนเหล่านี้ผู้สอนต้องเตรียมตัวโดยเขียนลงในแผนการสอนเพื่อการใช้สื่อการสอนได้ถูกต้อง

2. เตรียมจัดสภาพแวดล้อม โดยการจัดเตรียมวัสดุ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ให้พร้อมตลอดจนต้องเตรียมสถานที่ หรือห้องเรียนให้อยู่ในสภาพให้เหมาะสมด้วย เช่น ปากกาเขียนแผ่นโปร่งใส พร้อมแผ่นโปร่งใส แถบวีดิทัศน์ที่นำมาฉายมีการกรอกลับตั้งแต่ต้นเรื่อง

3. เตรียมพร้อมผู้เรียน เป็นการเตรียมตัวผู้เรียนโดยมีการแนะนำหรือให้ความคิดรวบยอดว่าเนื้อหาในสื่อเป็นอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมในการฟัง ดู หรืออ่านเนื้อหาจากสื่อ นั้นให้เข้าใจได้ดีและสามารถจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาได้ หรือหากผู้เรียนมีการใช้สื่อด้วยตนเอง ผู้สอนต้องบอกวิธีการใช้ในกรณีที่ เป็นอุปกรณ์ที่เรียนยังไม่เคยใช้มาก่อน และผู้สอนควรบอกล่วงหน้าว่าหลังจากมีการเรียนหรือใช้สื่อเหล่านั้นแล้วผู้เรียนจะต้องมีกิจกรรมอะไรบ้าง เช่น มีการทดสอบ การอภิปราย การแสดง หรือการปฏิบัติ ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมตัวได้ถูกต้อง

4. การใช้สื่อ ผู้สอนต้องใช้สื่อการสอนให้เหมาะกับขั้นตอนที่เตรียมไว้แล้ว เพื่อดำเนินการสอนได้อย่างราบรื่น และต้องควบคุมการเสนอเนื้อหาผ่านสื่อการสอนให้ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น ในการฉายวีดิทัศน์ ผู้สอนต้องปรับภาพที่ออกทางเครื่องโทรทัศน์ให้ชัดเจน ปรับเสียงอย่าให้ดังจนรบกวนห้องเรียนอื่น หรือคอยจวนเกินไปจนผู้เรียนที่นั่งอยู่หลังห้องไม่ได้ยิน ดูว่ามีแสงตกอยู่บนจอภาพหรือไม่ หากใช้เครื่องฉายข้ามศีรษะต้องปรับระยะเครื่องฉายไม่ให้ภาพบิดเบี้ยว

5. การประเมินติดตามผล หลังจากที่มีการเสนอเนื้อหาผ่านสื่อการสอนไปแล้ว ควรมีการประเมินติดตามผล โดยการให้ผู้เรียนตอบคำถาม อภิปรายหรือเขียนรายงาน เพื่อเป็นการทดสอบว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียนและเรียนรู้จากสื่อที่เสนอไปนั้นถูกต้องหรือไม่ เพื่อผู้สอนจะได้ทราบจุดบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงการสอนของตนเองได้

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 436-437) ได้กล่าวเกี่ยวกับหลักการใช้สื่อการเรียนการสอนว่าจะ ต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ควรมีขนาดใหญ่พอที่นักเรียนจะเห็นได้ทั่วถึง ถ้าเป็นสิ่งที่จะให้ฟังก็ต้องดังพอได้ยินทั่วห้องอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ

2. จะต้องสอดคล้องกับเรื่อง สามารถนำไปประกอบเรื่องราวตอนที่กำลังสอนอยู่ได้อย่างดี

3. สื่อการเรียนการสอนที่จะนำมาใช้นั้น ครูควรจะได้ซักซ้อมวิธีใช้ให้คล่องแคล่วก่อนนำไปใช้จริง

4. การใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต้องมีผู้ช่วย ก็ควรนัดแนะซ้อมกันไว้ให้พร้อม และควรตรวจสอบสภาพสื่อการเรียนการสอนให้เรียบร้อย

5. ควรได้วางแผนการใช้สื่อการเรียนการสอนล่วงหน้าอย่างรอบคอบว่าสื่อการเรียนการสอนประเภทใดใช้กับเนื้อหาตอนใดและใช้อย่างไร

6. กำหนดเวลาโดยประมาณเพื่อใช้สื่อการเรียนการสอนให้พอเหมาะพอดี
7. ควรปรับให้เหมาะสมกับความสนใจ ประสบการณ์และสติปัญญาของนักเรียนในชั้น
8. ขณะที่ใช้สื่อการเรียนการสอนไม่ควรยืนบังนักเรียน ควรยืนอยู่ข้างหลังหรือด้านหลังหน้าเข้าหานักเรียน

9. ในการอธิบายสื่อการเรียนการสอน ควรใช้ไม้ชี้ไม่ควรใช้มือชี้ เพราะจะทำให้เกะกะและบัง ทำให้นักเรียนมองเห็นไม่ชัดเจน

10. ครูจะต้องคอยดูปฏิกริยาของนักเรียนด้วยว่า นักเรียนมีปฏิกริยาอย่างใดเกิดขึ้นในขณะนั้น

11. สื่อการเรียนการสอนที่ยังไม่ใช้ ควรเก็บไว้หรือปิดบังไว้ก่อน อย่าทิ้งไว้ให้นักเรียนเห็น เพราะจะทำให้ความสนใจของนักเรียนลดลง เมื่อถึงเวลาใช้และจะทำให้นักเรียนเบนความสนใจไปอยู่ที่สื่อการเรียนการสอนนั้น โดยที่ยังไม่ถึงเวลาและเมื่อใช้เสร็จควรเก็บไปให้พ้น

12. ตัวอักษรและข้อความที่เขียนอธิบายประกอบ ในสื่อการเรียนการสอน ควรเป็นข้อความกะทัดรัด ไม่ยืดเยื้อจนเกินไป ขนาดของตัวอักษรก็ควรจะให้ใหญ่พอที่จะเห็นได้ชัดเจน ทัวไป

13. สื่อการเรียนการสอนบางประเภทต้องหาที่จัดวางเป็นพิเศษ เช่น โต๊ะ ขาหยั่งเวที ฯลฯ

14. สื่อการเรียนการสอนบางประเภทอาจใช้แทนครูได้ เช่น เทปบันทึกเสียง ทำนองเสนาะ และอาจให้นักเรียนฝึกหัดอ่านทำนองเสนาะ จากเทป ได้นอกเวลาเรียน ครูควรแนะนำวิธีใช้และสาธิตให้ดูก่อนและควรได้ติดตามผลด้วย

15. สื่อการเรียนการสอนที่ต้องการส่งให้เด็กดู ควรทำหลังจากครูหยุดพูดแล้วและต้องมีจำนวนมากพอที่จะแบ่งกันดู โดยไม่ต้องเสียเวลารอนาน

จรรยา เหนียนเฉย (2546 : 19-21) ได้กล่าวว่า การใช้สื่อการสอนที่จะให้ได้ผลสมบูรณ์ที่สุดนั้น นอกจากเลือกสื่อการสอนแล้ว ควรมีการวางแผนการใช้ตามลำดับดังนี้

1. การเตรียมการก่อนการใช้สื่อการสอน เตรียมตัวผู้สอน พิจารณาคุณค่าและวัตถุประสงค์ของบทเรียนที่จะสอน สิ่งที่จะเป็นปัญหาในการสอน ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เลือกวิธีแก้ปัญหาการเรียนในชั้น ศึกษาหาวิธีที่จะใช้สื่อการเรียนการสอนนั้นให้เป็นผลดีที่สุด ควรเตรียมและได้ทดลองเป็นอย่างดีก่อนใช้ในห้องเรียน เตรียมชั้นเรียน จัดเตรียมสภาพแวดล้อมห้องเรียน เครื่องอำนวยความสะดวก เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม จัดที่นั่งของผู้เรียนและความพร้อมต่างๆ เหล่านี้จะเป็สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความสะดวกราบรื่น ไม่เสียเวลา เตรียมผู้เรียน เป็นการให้ผู้เรียนทราบว่าจะใช้สื่ออะไร เพื่ออะไร ที่ไหนเมื่อไร โดยมีการแนะนำหรือให้ความคิดรวบยอดว่า เนื้อหาสาระในสื่อ นั้นเป็นอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมพร้อม ในการฟัง สามารถจับประเด็นสำคัญของเนื้อหา ได้หรือหากผู้เรียนมีการใช้สื่อด้วย

ตนเองผู้เรียนจะต้องมีกิจกรรมอะไรบ้าง เช่นการทดสอบ การอภิปราย การแสดง เป็นต้น เพื่อผู้เรียนจะได้เตรียมตัวได้ถูกต้อง

2. การใช้สื่อการสอนที่เตรียมไว้ การนำสื่อการสอนออกใช้ตามกำหนด ในแผนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้เห็นได้ฟัง หรือร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง และต้องควบคุมการนำเสนอสื่อให้อยู่ในเวลาที่กำหนด และสังเกตปฏิกิริยาของผู้เรียนด้วย

3. สรุปผลการใช้สื่อการสอน ควรมีการติดตามผลโดยการให้ผู้เรียนตอบตอบคำถาม อภิปราย หรือส่งรายงานเพื่อเป็นการทดสอบว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียนและเรียนรู้จากสื่อที่เสนอไปนั้นอย่างถูกต้องหรือไม่ เพื่อผู้สอนจะสามารถทราบจุดบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงการสอนของตนได้

4. การจัดกิจกรรมต่อเนื่อง กำหนดกิจกรรมต่อเนื่องให้ผู้เรียนหลังจากการสอนจบลง โดยจะเป็นการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม รายงาน ตอบคำถาม ศึกษาเอกสารสถานที่ การแสดงบทบาทสมมติ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 189-190) ได้กล่าวว่า ในการเลือกใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรได้กำหนดจุดประสงค์การสอนเสียก่อน เพื่อเป็นเครื่องชี้้นำในการเลือกใช้สื่อการสอน และควรมีหลักการในการเลือกใช้สื่อการสอน ดังนี้

1. เลือกใช้สื่อการสอนที่สัมพันธ์กับบทเรียนและตรงเป้าหมายกับเรื่องที่จะสอน ตัวอย่างเช่น ถ้าต้องการจะสอนแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของประเทศไทย ก็ต้องเลือกใช้แผนที่ประเทศไทยที่แสดงอาณาบริเวณที่ปลูกข้าว ไม่ใช่ใช้แผนที่ประเทศไทยแบบทั่วไป เป็นต้น

2. เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่จะให้ผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชานั้นได้ดีเป็นลำดับขั้นตอน

3. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน

4. สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ มีวิธีใช้ไม่ซับซ้อนยุ่งยากเกินไป

5. ต้องเป็นสื่อที่มีคุณภาพ เทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนและเป็นจริง

6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป หรือถ้าจะผลิตเอง ควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

7. พิจารณาเลือกสื่อในปริมาณที่พอเหมาะที่จะใช้ประกอบการสอนอย่างแท้จริงไม่มากจนเกินไป จนทำให้การเรียนการสอนส่วนอื่นบกพร่อง หรือเหลือใช้ในแต่ละชั่วโมงเรียน

8. เลือกสื่อการสอนที่ไม่เป็นอันตรายแก่ผู้เรียน

สุปราณี จิราธรรงค์ (2551 : 80) ได้กล่าวว่า ครูจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนว่า มีสื่ออะไรบ้าง มีความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้สื่อประเภทต่างๆ มีความรู้ในการเลือกใช้สื่อให้เหมาะกับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาระการเรียนรู้ วุฒิภาวะของผู้เรียน ซึ่งสื่อการเรียนการสอนเหล่านี้ ถ้าสื่อใดครูสามารถผลิตได้เองก็จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้เป็นอย่างดี เช่น การวาดรูป ประกอบเรื่องราวที่ต้องการ การหารูปจากนิตยสาร หนังสือพิมพ์ วารสาร ใบโฆษณาของผลิตภัณฑ์สินค้าต่างๆ กล่องของผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้ว เป็นต้น มาเป็นสื่อในการเรียนการสอนจะช่วยให้การจัดการ

เรียนการสอนน่าสนใจ ปัจจุบันมีสื่อสำเร็จรูปจำนวนมากมาย สามารถเลือกซื้อได้ตามความต้องการ ซึ่งในการพิจารณาเลือกสื่อการเรียนการสอนนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. สอดคล้องและเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ที่กำหนด เช่น สอนเรื่อง รากของพืช (รากแก้ว รากแขนง รากฝอย รากขนอ่อน) เพื่อให้นักเรียนจำแนกหรือบอกความแตกต่างของรากชนิดต่างๆ ได้ ผู้สอนก็สามารถนำรากต้นไม้ของจริงมาให้นักเรียนพิจารณาความแตกต่างของรากจริงชนิดต่าง ๆ ได้

2. สีสันสวยงาม ดึงดูดความสนใจ โดยเฉพาะในชั้นเด็กเล็กๆ จะชอบสื่อที่มีสีสันสวยงาม ภาพชัดเจน สื่อความหมาย

3. ใช้ง่าย สะดวก และปลอดภัย ปัจจุบันมีสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่หลายชนิด เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ การใช้สไลด์ การใช้เครื่องฉายภาพแอลซีดี การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ซึ่งผู้สอนจะต้องรู้จักการใช้เครื่องมือเหล่านี้ เพื่อจะได้ใช้ได้ถูกต้อง และเหมาะสม นอกจากนี้จะต้องปลอดภัยกับนักเรียนด้วย เช่น การใช้กาต้มน้ำร้อนไฟฟ้า การใช้ตะเกียงแอลกอฮอล์ การใช้สารเคมีต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสื่อการสอนเหล่านี้ จะต้องระมัดระวังในการใช้ทั้งผู้สอนและผู้เรียน

4. ต้องประหยัด คุ่มค่า ไม่สิ้นเปลือง สื่อการสอนบางชนิด เช่น กระดาษ จะเป็นวัสดุสิ้นเปลือง แต่สามารถทำขึ้นใช้ได้หลายครั้งเพื่อการประหยัดและคุ่มค่า โดยการพ่นึกภาพและเคลือบด้วยสติ๊กเกอร์ใส ก็สามารถจะใช้ประกอบการเรียนการสอนต่อไปได้นาน รวมทั้งการนำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วมาประกอบการเรียนการสอน ทำให้ประหยัดและเกิดประโยชน์ เช่น ซองขนมขบเคี้ยว ใบโฆษณา สินค้าต่างๆ

สำลี รักสุทธิ (2553 : 12-13) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีคุณภาพ สามารถแก้ปัญหาได้ตามเป้าหมาย
2. มีคุณค่า คือนอกจากจะแก้ปัญหาได้ตามเป้าหมายแล้วยังแสดงถึงการพัฒนาและแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ในผลงานหรือสื่อชิ้นนั้นด้วย
3. เหมาะสมกับวัยหรือระดับของผู้เรียน
4. สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือประหยัด ราคาไม่แพง
5. จัดทำได้ง่าย ครูสามารถทำเองได้
6. ใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น
7. มีความสะดวก ใช้ง่าย ไม่สลับซับซ้อน
8. มีความคงทน
9. จัดเก็บได้ง่าย

10. สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ที่มีปัญหาหรือเนื้อหาหรือเรื่องที่ต้องการแก้ไข
11. กระตุ้นและสร้างความสนใจได้จริง
12. แปลเรื่องที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้จริง

สรุปได้ว่า หลักการเลือกใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของสื่อการสอนแต่ละชนิด โดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ (1) เกณฑ์ในการเลือกสื่อการสอน (2) วัตถุประสงค์ทางการเรียนการสอน และ (3) เงื่อนไข สภาพการณ์และกิจกรรมทางการเรียนรู้

2.6 ขั้นตอนการใช้สื่อการสอน

กิดานันท์ มลิทอง (2543 : 107) กล่าวว่า ในการใช้สื่อการสอนนั้นผู้สอนควรจะได้มีการวางแผนอย่างเป็นระบบในการใช้เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ การวางแผนอย่างเป็นระบบนี้ เราสามารถใช้รูปแบบจำลองที่เรียกว่า The ASSURE model ของ Heinich และคณะ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน รูปแบบจำลองนี้มีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน (Analyze Learner Characteristics) เป็นการวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียนเพื่อผู้สอนจะได้ทราบว่า ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนนั้นมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพราะการที่จะใช้สื่อให้ได้ผลดีย่อมจะต้องเลือกสื่อให้มีความสัมพันธ์กับลักษณะผู้เรียน ในเรื่องนี้ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงลักษณะทั่วไป และลักษณะเฉพาะของผู้เรียน ลักษณะทั่วไป ได้แก่ อายุ ระดับความรู้ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของผู้เรียนแต่ละคน ถึงแม้ว่าลักษณะทั่วไปของผู้เรียน จะไม่มี ความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียนก็ตาม แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถตัดสินระดับของ บทเรียน และเพื่อเลือกตัวอย่างของเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ สำหรับลักษณะเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน นั้น นับว่ามีส่วนสำคัญโดยตรงกับเนื้อหาบทเรียนตลอดจนสื่อการสอน และวิธีการที่จะนำมาใช้ในการสอน สิ่งที่ต้องนำมาใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

- 1.1 ทักษะที่มีมาก่อน (Prerequisite Skills) เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน หรือทักษะที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนนั้นอะไรบ้างก่อนที่จะเรียน

- 1.2 ทักษะเป้าหมาย (Target Skills) ผู้เรียนมีความชำนาญในทักษะที่สอนนั้นมาก่อนหรือไม่ เพื่อจะได้สอนให้ตรงกับที่วางจุดมุ่งหมายไว้

- 1.3 ทักษะในการเรียน (Study Skills) ผู้เรียนมีความสามารถขั้นต้นทางด้าน ภาษากการอ่านเขียน การคำนวณ ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยในการเรียนรู้นั้นในระดับมากน้อยเพียงไร

- 1.4 ทศนคติ (Attitudes) ผู้เรียนมีทัศนคติอย่างไรต่อวิชาที่จะเรียนนั้น การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียนอาจจะทำได้ยากเป็นบางครั้ง ทั้งนี้เพราะผู้สอนอาจมีเวลาน้อยที่จะสังเกตหรือผู้เรียนอาจเป็นผู้มาจากที่อื่นที่เข้ามาเรียน หรือรับการอบรม แต่ก็สามารถกระทำได้ด้วยการสนทนากับผู้เรียนหรือผู้ร่วมชั้นอื่นๆ หรืออาจมีการทดสอบก่อนเรียนเพื่อดูพื้นฐานของผู้เรียนก็ได้

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (State Objectives) วัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่ตั้งขึ้นเพื่อคาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถบรรลุถึงสิ่งใดหรือมีความสามารถใหม่อะไรบ้างในการเรียนนั้น การตั้งหรือกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนนี้เพื่อ

2.1 จะได้ทราบว่าการเรียนการสอนนั้นมีวัตถุประสงค์อะไรเพื่อสะดวกในการเลือกสื่อการสอนและวิธีการให้ถูกต้อง วัตถุประสงค์นี้จะช่วยผู้สอนในการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนและสร้างสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น

2.2 ช่วยในการประเมินผลผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง เพราะผู้สอนจะไม่ทราบเลยว่าผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ถ้าไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ก่อนช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าเมื่อเรียนบทเรียนนั้นแล้วจะสามารถเรียนรู้หรือทำอะไรได้บ้าง

3. การเลือก ดัดแปลง หรือออกแบบสื่อ (Select Modify or Design Materials) การที่จะมีสื่อวัสดุที่เหมาะสมในการเรียนการสอนสามารถทำได้ 3 วิธี คือ

3.1 เลือกจากสื่อการสอนที่มีอยู่แล้ว ส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษามักจะมีทรัพยากรที่สามารถใช้เป็สื่อได้อยู่แล้ว ดังนั้น สิ่งที่ผู้สอนต้องกระทำคือ ตรวจสอบดูว่ามีสิ่งใดที่จะใช้เป็สื่อการสอนได้บ้างโดยเลือกให้ตรงกับลักษณะผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของการเรียน เช่น สื่อการสอนที่มีอยู่มีเนื้อหาข้อมูลและกิจกรรมที่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ และการเลือกสื่อการสอนนั้นย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการสอนในบทเรียนและข้อจำกัดของสถานการณ์การเรียนการสอนด้วย

3.2 ดัดแปลงสื่อการสอนที่มีอยู่แล้วให้ใช้ได้ดีและเหมาะสมมากยิ่งขึ้นทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับเวลาและงบประมาณในการดัดแปลงสื่อเหล่านั้นด้วย เช่น มีภาพยนตร์เสียงในฟิล์มเป็นภาษาอังกฤษ ถ้ามีการแปลเป็นภาษาไทยแล้วบันทึกเสียงลงใหม่เพื่อให้ผู้เรียนชมและฟังเข้าใจง่ายขึ้นจะคุ้มค่ากับเวลาและการลงทุนหรือไม่ เป็นต้น

3.3 การออกแบบสื่อใหม่ ในกรณีที่ไม่มีสื่อเดิมอยู่หรือสื่อที่มีอยู่แล้วไม่สามารถนำมาดัดแปลงให้ใช้ได้ตามที่ต้องการ ผู้สอนย่อมต้องมีการออกแบบและจัดทำสื่อใหม่ซึ่งต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ เช่น ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการเรียนและลักษณะของผู้เรียนมีงบประมาณในการจัดทำเพียงพอหรือไม่ มีเครื่องมือและผู้ชำนาญในการจัดทำสื่อการสอนหรือไม่เหล่านี้ เป็นต้น

4. การใช้สื่อ (Utilize Materials) เป็นขั้นตอนของการกระทำจริงซึ่งผู้สอนจะต้องทำตาม ดังนี้

4.1 ดูหรืออ่านเนื้อหาในสื่อเหล่านั้นก่อนเป็นการเตรียมตัว เช่น ดูสไลด์หรือวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษา เนื้อหาให้แม่นยำก่อนนำไปสอนหรืออ่านบทวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นร่วมด้วย

4.2 จัดเตรียมสถานที่ ที่นั่งเรียน อุปกรณ์เครื่องมือ และสิ่งต่างๆ เพื่อความสะดวกเรียบร้อยก่อนการสอน และควรต้องทดลองอุปกรณ์ที่จะใช้ก่อนว่าใช้ได้ดีหรือไม่

4.3 ในการเตรียมตัวผู้เรียน โดยการใช้สื่อการสอนนำเข้าสู่บทเรียน ถ้ามีการฉาย วิดีทัศน์หรือภาพยนตร์ให้ชมก็ควรจะสรุปเนื้อหาเรื่องที่จะชมนั้นให้ผู้เรียนทราบเสียก่อนว่าเกี่ยวข้องกับบทเรียนอย่างไรบ้าง

4.4 ควบคุมชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจในสื่อการสอนที่นำเสนอ

5. การกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน (Require Learner Response) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน และเปิดโอกาสให้มีการตอบสนองนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ซึ่งผู้เรียนจะมีการตอบสนองหรือไม่และมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสื่อที่นำมาใช้ สื่อบางชนิดเมื่อใช้แล้วจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากกว่าสื่อชนิดอื่น เช่น การให้อ่านข้อความในหนังสือหรือดูรูปจะทำให้ผู้เรียนมีการอภิปรายจากสิ่งที่อ่านหรือเห็น ผู้เรียนย่อมมีการตอบสนองเกิดขึ้นได้ทันทีและง่ายกว่าการให้ดูภาพยนตร์ ทั้งนี้เพราะการดูภาพยนตร์ถ้าจะดูให้รู้เรื่องจริงๆ แล้วควรจะต้องดูให้จบเสียก่อนแล้วจึงอภิปรายกัน ซึ่งจะดีกว่าหยุดดูทีละตอนแล้วอภิปรายเพราะจะทำให้มีการขัดจังหวะเกิดความไม่ต่อเนื่องในการดูอาจทำให้ไม่เข้าใจหรือจับความสำคัญของเรื่องไม่ได้ นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถมีการตอบสนองโดยเปิดเผย (Overt Response) โดยการพูดออกมาหรือเขียน และการตอบสนองภายในตัวผู้เรียน (Covert Response) โดยการท่องจำหรือคิดในใจ เมื่อผู้เรียนมีการตอบสนองแล้วผู้สอนควรให้การเสริมแรงทันทีเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าตนมีความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องหรือไม่ การเรียนการสอนโดยการให้ทำแบบฝึกหัด การตอบคำถาม การอภิปราย หรือการใช้บทเรียนแบบโปรแกรม จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการตอบสนอง และได้รับการเสริมแรงระหว่างการเรียนได้เป็นอย่างดี

6. การประเมิน (Evaluation) สามารถกระทำได้ใน 3 ลักษณะ คือ

6.1 การประเมินกระบวนการสอน เพื่อเป็นการประเมินว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ทั้งในด้านผู้สอน สื่อการสอน และวิธีการสอน โดยในการประเมินสามารถทำได้ทั้งในระยะก่อน ระหว่าง และหลังการสอน

6.2 การประเมินความสำเร็จของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ว่ามีเกณฑ์เท่าใดการวัดผลอาจทำได้ด้วยการทดสอบ การสอบปากเปล่า หรือดูจากผลงานของผู้เรียนสิ่งสำคัญที่จะทราบได้ว่าผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมากน้อยเท่าใด คือ สังเกตจากการปฏิบัติและการแสดงออกของผู้เรียนนั้น

6.3 การประเมินสื่อและวิธีการสอน โดยการให้ผู้เรียนมีการอภิปรายและวิจารณ์การใช้สื่อการสอนและเทคนิคการสอนว่าเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

จากขั้นตอนต่างๆ ของ The ASSURE Model จะเห็นได้ว่าเป็นแบบจำลองที่เน้นถึงการวางแผนการใช้สื่อการสอนอย่างเป็นระบบในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงของห้องเรียน เพื่อให้ผู้สอนทุกคนสามารถนำแบบจำลองนี้ มาใช้ในการวางแผนการสอนประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ศูนย์สื่อการสอน

3.1 ความหมายของศูนย์สื่อการสอน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2536 : 20) กล่าวว่าไว้ว่า ศูนย์สื่อการสอนเป็นสถานที่ที่จัดระบบการศึกษาเพื่อบริการครู นักเรียน และชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2544 : 15) กล่าวว่าไว้ว่า ศูนย์สื่อการสอนเป็นสถานที่ที่จัดระบบการผลิต การบริหาร และการให้คำปรึกษาด้านสื่อการสอน

คีฟเฟอร์ (Kieffer 1965) กล่าวว่าไว้ว่า ศูนย์สื่อการสอนเป็นแหล่งรวมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างมีระบบเพื่อบริหารให้แก่ผู้สอน ทำการซ่อมแซม จัดทำแคตตาล็อก ให้ความสะดวกแก่ผู้เสนอในการที่จะผลิตสื่อการสอนเอง และให้ความสะดวกต่อคณะกรรมการในการพิจารณาวัสดุอุปกรณ์ก่อนการสั่งซื้อ

ไซรเกรย์ (Srygley 1967) กล่าวว่าไว้ว่า ศูนย์สื่อการสอนเป็นแหล่งกลางเกี่ยวกับวัสดุประกอบการสอนและเครื่องมืออุปกรณ์ ตลอดจนแหล่งต่าง ๆ ที่มีวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน เพื่อช่วยงานการเรียนการสอน

นิโคลเซน (Nicholsen อ้างถึงใน อัจฉรา ตั้งสงบ 2535:15) กล่าวว่าไว้ว่า ศูนย์สื่อการสอนเป็นสถานที่รวบรวมสิ่งตีพิมพ์และไม่ใช้สิ่งตีพิมพ์ที่จัดไว้อย่างมีระบบ สามารถเลือกใช้เพื่อตามความต้องการใช้ของผู้สอนและนักเรียนตามจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า ศูนย์สื่อการสอน หมายถึง ศูนย์กลางในการให้บริการสื่อ ผลิตสื่อ การจัดหาสื่อ และวัสดุทางการศึกษา รวมถึงการให้การสนับสนุนทางวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3.2 ประเภทของศูนย์สื่อการสอน

ทรงชัย ลิ้มปพฤกษ์ (2532 : 13) กล่าวถึง ประเภทของศูนย์สื่อการสอนไว้ ดังนี้

1. ศูนย์โสตทัศนศึกษา (Audio-Visual Center) ศูนย์สื่อแบบนี้มีลักษณะเป็นเอกเทศ คือ เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านโสตทัศนศึกษาและวัสดุอุปกรณ์เป็นการเฉพาะโดยตรง โดยมีบุคลากร สถานที่ วัสดุ เครื่องมือ ตลอดจนมีการบริหาร การจัดให้บริการทางด้านโสตทัศนศึกษาเป็นของตนเองโดยเฉพาะ การจัดบริการของศูนย์โสตทัศนศึกษาจะต้องมีผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานที่มีความรู้ความ สามารถทางโสตทัศนศึกษาหรือทางเทคโนโลยีการศึกษาโดยเฉพาะ เหมาะกับระดับอุดมศึกษา

2. ศูนย์วัสดุการศึกษา (Instructional Material Center) ศูนย์แบบนี้จัดรวมเป็นหน่วยงานระหว่างห้องสมุดกับงานทางด้านโสตทัศนศึกษา ไว้ภายในศูนย์ มีวัสดุการศึกษา 2 ประเภท

ได้แก่ หนังสือ (Book or Printed Media) กับโสตทัศนูปกรณ์ (Audio-Visual Materials) การจัดดำเนินการบริหารต่างๆ จะใช้บุคลากรร่วมกัน หัวหน้าศูนย์หรือหัวหน้าห้องวัสดุการศึกษา (Educational Media Specialists) ซึ่งอาจเป็นบรรณารักษ์หรือนักสื่อการศึกษาก็ได้ เหมาะกับสถาบันระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

3. ศูนย์สหการสื่อการศึกษา (Cooperative AV Center or Educational Media Center) ศูนย์แบบนี้มีแต่โสตทัศนูปกรณ์ จัดร่วมกับกลุ่มสถาบันการศึกษาที่อยู่ใกล้กัน อยู่ในท่าเลที่ การคมนาคมสะดวก อาจจะเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือกลุ่มประถมศึกษา โดยมีอาคารสถานที่ ปฏิบัติงานของกลุ่ม สื่อการสอนที่ใช้ร่วมกันกับกลุ่ม ศูนย์จะทำหน้าที่บริหารเครื่องมือ การจ่ายเครื่องมือ งานบริการทั้งอุปกรณ์(Hardware) และโปรแกรม (Software) ตลอดจนการซ่อมเครื่องมือด้วย

สรุปได้ว่า ประเภทของศูนย์สื่อการสอน ครอบคลุม (1) ศูนย์โสตทัศนศึกษา (2) ศูนย์วัสดุการศึกษา และ (3) ศูนย์สหการสื่อการศึกษา

3.3 บทบาทของศูนย์สื่อการสอน

ณรงค์ มุกดาสว่าง (2540 : 26-28) กล่าวว่า หน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนไว้ดังนี้

1. การให้ข้อเสนอแนะ ศูนย์สื่อการศึกษาต้องเตรียมหาข้อเสนอแนะต่างๆ ที่สำคัญ เพื่อแจ้งผู้ใช้ บริการเป็นประจำให้ทราบถึงสื่อวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนประเภทต่างๆ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ศูนย์จะเสนอบริการให้ได้ วิธีให้ข้อเสนอแนะอาจเป็นแบบทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ เช่น การปิดประกาศ การจัดแสดงนิทรรศการ การออกวารสารของศูนย์ การทำรายการสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

2. หน้าที่ในการให้การศึกษาค้นคว้า อบรมพัฒนาความรู้ ซึ่งควรจะจัดการอบรมเมื่อใดนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการและปัญหาที่ต้องการการแก้ไข การให้การอบรมทางเทคโนโลยีทางการศึกษา จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนได้รับการปรับปรุงที่ดีขึ้น ซึ่งสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดโปรแกรมอบรมเทคนิคในการใช้สื่อ การเลือกใช้สื่อเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น เป็นต้น

3. หน้าที่ในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่จำเป็นให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน

4. หน้าที่ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน เป็นหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา ที่ต้องช่วยแนะนำและแก้ปัญหาให้แก่ผู้สอนด้านการผลิต เพื่อให้ได้สื่อการศึกษาที่ตรงกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอน

5. หน้าที่ในด้านการให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้รู้จักคิดวิเคราะห์สภาพปัญหาทางการเรียนการสอน ช่วยแนะนำในเรื่องเทคนิคและวิธีการต่างๆ

3.4 การบริหารงานของศูนย์สื่อการสอน

กุลลิก และอุวิก (Gulick L. & Urwick L 1973) กล่าวว่า การบริหารงานของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ คน (Man) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ก่อให้เกิดผลต่อกระบวนการบริหารงาน หลักและวิธีการบริหารงานที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ “POSDCORB” ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารที่วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการ แบ่งเป็น 7 ขั้นตอนตามลำดับต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือการวางโครงการ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน แนวปฏิบัติ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดแบ่งส่วนงานเพื่อกำหนดหน้าที่ของ หน่วยงานย่อยและบุคคลในตำแหน่งต่างๆ ให้ชัดเจน

3. การจัดบุคลากร (Staffing) หมายถึง การจัดการ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โดยจัดคนให้เหมาะสมกับงาน การบรรจุ แต่งตั้ง การฝึกอบรมต่างๆ ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง วิธีการอำนวยการ ติดตามดูแลการปฏิบัติงาน และการนิเทศงาน ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคต่างๆ ทั้งทางจิตวิทยา มนุษยสัมพันธ์ และองค์ประกอบอื่นๆ อีกมากมาย

5. การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง การประสานงานเพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้บังคับบัญชาให้ทราบความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ และให้ผู้ร่วมงานได้มีโอกาสทราบด้วย เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีร่วมกัน และเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบด้วย

7. การจัดงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การดำเนินงานเรื่องการเงิน การวางแผน การใช้จ่ายเงิน การเสนอขออนุมัติและควบคุมการใช้จ่ายเงิน

8. การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluating: E) ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีระบบการติดตามประเมินผลการทำงานด้านการผลิตและบริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบข้อดีและข้อจำกัด เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาและปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องให้ดีขึ้น โดยประเมินจากการรายงานผลการปฏิบัติงานหรือวิธีการอื่นตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงานเพื่อให้แน่ใจว่าการผลิตและการบริการด้านสื่อการเรียนการสอนนั้นสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ดีมากน้อยเพียงใด

นฤมล อินทรพงษ์ (2548 : 26) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานศูนย์สื่อการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลักสำคัญ 4 ประการดังนี้

1. บุคลากร
2. งบประมาณ
3. สถานที่ตั้งและพื้นที่ของศูนย์สื่อการศึกษา
4. วัสดุอุปกรณ์

1. หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาด้านบุคลากร

หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาด้านบุคลากร นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหาร งานในองค์กร ดังนั้นควรต้องมีการกำหนดคุณสมบัติและหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อจะได้มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงาน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

สาธิต วิมลคุณารักษ์ (2541 : 171-179) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลในศูนย์สื่อการศึกษาเป็นกระบวนการที่ให้ได้ว่าซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการให้บริการการผลิต การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสื่อการสอน ตลอดจนการพัฒนาและธำรงรักษาบุคลากรซึ่งจำแนกได้เป็น 4 ฝ่ายดังนี้

1. ฝ่ายบริหารสื่อการสอน มีหน้าที่ในด้านบริหารศูนย์สื่อการสอนทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์และการจัดการ เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์สื่อการสอน พนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล เป็นต้น
2. ฝ่ายบริการให้ยืมสื่อการสอน มีหน้าที่รับผิดชอบในการสำรวจและจัดหาสื่อ จัดเก็บ แยกหมวดหมู่และจัดทำทะเบียนบัญชีสื่อ ซ่อมบำรุงสื่อและการบริการให้คำปรึกษา ได้แก่ พนักงานห้องสมุด นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
3. ฝ่ายผลิตสื่อการสอน มีหน้าที่ในการออกแบบผลิตสื่อตามความต้องการของผู้ใช้สื่อที่ผลิต ได้แก่ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา ช่างศิลป์ วิศวกร เป็นต้น
4. ฝ่ายวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน มีหน้าที่ในการวิจัยสื่อต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน ได้แก่ นักวิชาการ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา เป็นต้น

2. หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาด้านงบประมาณ

หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา การจัดงบประมาณที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้ศูนย์สื่อการศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้ การบริหารงานงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นกระบวนการที่จะทำให้การใช้งบประมาณ

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยครอบคลุมการวางแผนจัดทำงบประมาณ การใช้งบประมาณ การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณและการรายงานการใช้งบประมาณ

ปลั่งศรี มูลศาสตร์ (2532 : 17) ได้เสนอข้อพิจารณา เกี่ยวกับการจัดงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนหรือสถาบันใดก็ตามควรมีฐานะทางการเงินที่เพียงพอและมั่นคง ตลอดจนถึงงบประมาณที่ได้รับเป็นเอกเทศ

2. งบประมาณที่ได้รับควรเกิดจากความต้องการของสถาบัน (นักเรียน ครู อาจารย์) อย่างแท้จริง

3. นโยบายของสถาบันเรื่องงบประมาณควรมีการตรวจสอบอย่างถูกต้อง ชัดเจน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด การได้มาและการจ่าย

4. เพื่อให้การศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด ควรจัดงบประมาณทั้งส่วนที่เป็นระยะยาวและความต้องการฉุกเฉิน

5. ควรได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอจากส่วนกลางโดยผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษาจะต้องเตรียมแผนการไว้

6. ควรมีการวางแผนที่แน่นอนเพื่อการบริการที่เพิ่มขึ้นและแรงสนับสนุนจากชุมชนต่อการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา การเตรียมการอาจทำได้ทั้งการจัดประเมินผล ตรวจสอบความต้องการด้านวัสดุทั้งแผนระยะยาวและฉุกเฉิน

7. ควรจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้ครู อาจารย์และนักเรียนได้เข้าใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อในศูนย์สื่อการศึกษา

8. ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบ เลือกซื้อวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ การศึกษา

9. การจัดงบประมาณต้องมุ่งสำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่มาแทนที่ของเดิมที่ชำรุดเสียหายหรือล้าสมัย

10. การเตรียมเงินระยะยาว รวมถึงการเตรียมการเพื่อการขยายตัวของบริการวัสดุอุปกรณ์ สื่อการศึกษา โดยการเพิ่มคุณภาพและขอบเขตของเนื้อหาวิชาให้กว้างขวางขึ้น

วนิดา จึงประสิทธิ์ (2533 : 33) กล่าวว่า การจำแนกประเภทของงบประมาณ ในองค์กรศูนย์สื่อการศึกษา สามารถจำแนกได้ตามที่มาและวัตถุประสงค์ของแหล่งงบประมาณได้ดังนี้

1. งบประมาณในองค์กรที่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1 งบประมาณแผ่นดิน เป็นเงินที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นประจำทุกปี โดยถือกรอบจากแนวนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งการแบ่งประเภทของงบประมาณของราชการและวิสาหกิจแบ่งออกเป็น 7 หมวดดังนี้

- หมวดที่ 1 รายจ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ
- หมวดที่ 2 รายจ่ายหมวดค่าจ้างชั่วคราว
- หมวดที่ 3 รายจ่ายหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ
- หมวดที่ 4 รายจ่ายหมวดสาธารณูปโภค
- หมวดที่ 5 รายจ่ายหมวดครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- หมวดที่ 6 รายจ่ายหมวดเงินอุดหนุน
- หมวดที่ 7 รายจ่ายหมวดอื่นๆ

1.2 งบพิเศษ เป็นงบประมาณที่ส่วนราชการแต่ละแห่งจัดหาได้เอง เช่น เงินบำรุงการศึกษา เงินที่มีผู้บริจาค เงินค่าเช่า เงินจากการจัดรายการพิเศษ เป็นต้น

2. งบประมาณในองค์กรที่เป็นเอกชน โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

2.1 งบประมาณดำเนินการ คือ งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจกรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับรายได้และรายจ่าย

2.2 งบประมาณการเงินคือ งบประมาณที่จัดทำขึ้น เกี่ยวข้องการดำเนินงานวางแผนทางการเงินขององค์กร

3. สถานที่ตั้งและพื้นที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

ในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา อาคารสถานที่ที่จัดได้ว่าเป็นปัจจัยหลักในการจัดดำเนินการการจัดอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษาแต่ละสถาบันย่อมแตกต่างกันไปตามความสามารถของแต่ละสถาบันในการจัดอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา นักการศึกษาได้เสนอความคิดเห็นไว้หลายรูปแบบด้วยกันดังนี้

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2526 : 63) ได้ให้แนวการจัดอาคารสถานที่ไว้ว่า เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการและใช้บริการสื่อการสอนของโรงเรียน อันประกอบด้วย ครู อาจารย์ นักเรียนและบุคลากรอื่น ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีสถานที่ที่แน่นอนและเป็นแหล่งวิทยากร โดยแท้ อาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษาที่ให้บริการสื่อการศึกษาอาจทำได้ 2 ลักษณะดังนี้

1. ใช้สถานที่บางส่วนของอาคารเรียน เป็นสถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษา การจัดสถานที่ในกรณีนี้ควรเลือกสถานที่ที่ติดต่อได้สะดวก เป็นศูนย์กลางที่ติดต่อได้ง่าย เหมาะสมทั้งทางด้านการถ่ายเทอากาศ ทิศทางของแสงแดดและองค์ประกอบอื่นๆ

2. เป็นอาคารเฉพาะ การจัดให้มีอาคารเฉพาะนั้นจะอำนวยความสะดวกให้แก่ทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการอย่างมาก เพราะสามารถจัดได้เต็มที่และเต็มรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา การตัดสินใจให้มีอาคารเฉพาะของศูนย์สื่อการศึกษาควรพิจารณาโครงสร้างและรายละเอียดให้รอบคอบโดยเฉพาะบริเวณที่ตั้งของอาคาร ควรอยู่บริเวณที่ติดต่อได้ง่าย และเป็นศูนย์กลางของอาคารทั้งหลาย

กรมสามัญศึกษา (2534 : 60) ได้กล่าวถึงหลักการเลือกสถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. อยู่ใกล้ชุมชนติดถนนใหญ่มีรถผ่านไปมา สะดวกในการรับส่งวัสดุอุปกรณ์ ผู้ใช้บริการมาถึงได้ง่าย ไม่ควรตั้งในที่การจราจรคับคั่งและควรอยู่ห่างจากเสียงรบกวนทั้งหลาย
2. ควรพิจารณาถึงภูมิประเทศ เช่น อยู่ในที่สวยงาม มีอากาศดี
3. มีบริเวณกว้างขวาง สามารถขยายศูนย์สื่อการศึกษาได้ต่อไปในอนาคต
4. บริเวณใกล้ตัวอาคารไม่ควรปลูกต้นไม้ใหญ่ เพราะจะทำให้บังแสงสว่างและขัดขวางทางระบายอากาศ

5. ไม่ควรตั้งอยู่ชิดอาคารที่สูงกว่ามากเกินไป เพราะจะบังทิศทางลมและแสงสว่าง

6. ภายในอาคารควรมีการออกแบบให้ติดต่อถึงกันได้สะดวก
7. อาคารศูนย์สื่อการศึกษาควรสร้างด้วยวัสดุที่ทนทาน ราคาไม่สูง สวยงามน่ามอง

8. กำหนดขนาดของห้องแต่ละห้องเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นการประหยัดและไม่เกิดการสูญเปล่าของพื้นที่ใช้สอย

สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534 : 23) ได้กล่าวถึง พื้นที่ใช้สอยของศูนย์สื่อการศึกษา ดังนี้

1. พื้นที่สำหรับสำนักงานของหน่วยงาน เช่นห้องทำงานของหัวหน้าศูนย์สื่อ และเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ รวมทั้งห้องต้อนรับผู้มาใช้บริการ
2. พื้นที่สำหรับห้องเก็บสื่อการเรียนการสอนโดยแยกตามประเภทของสื่อ
3. พื้นที่สำหรับห้องบริการสื่อการเรียนการสอน
4. พื้นที่สำหรับปฏิบัติงานกราฟิกและห้องมือ
5. พื้นที่สำหรับห้องตรวจซ่อมบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน
6. พื้นที่สำหรับห้องผลิตสื่อการเรียนการสอนราคาไม่แพง
7. พื้นที่สำหรับห้องเตรียมสื่อการศึกษาก่อนนำไปใช้
8. พื้นที่สำหรับห้องจัดแสดงสื่อการเรียนการสอน

9. พื้นที่สำหรับห้องบันทึกเสียงและห้องควบคุมการใช้เครื่องมือ
10. พื้นที่สำหรับห้องเรียน
11. พื้นที่สำหรับห้องถ่ายภาพและห้องส่งโทรทัศน์
12. พื้นที่สำหรับประชุม

4. หลักการบริการศูนย์สื่อการศึกษาด้านวัสดุอุปกรณ์

กิดานันท์ มลิทอง (2540: 10) ได้ให้ความหมายวัสดุอุปกรณ์ ว่า วัสดุ หมายถึง สื่อการศึกษาที่มีความสิ้นเปลือง สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนด้วยตัวของสื่อเอง ซึ่งอาจจะต้องใช้สื่ออุปกรณ์ช่วยเหลือหรือไม่ต้องใช้สื่ออุปกรณ์อื่นช่วยก็ได้เช่น ภาพ หุ่นจำลอง แผ่นซีดี แผ่นดีวีดี ส่วนอุปกรณ์ หมายถึง สื่อการศึกษาที่เป็นเครื่องมือต่างๆทั้งที่ไม่ใช่อิเล็กทรอนิกส์ เช่น กระดานดำ ไวท์บอร์ด โสตทัศนอุปกรณ์ประเภทต่างๆ ทั้งวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆในศูนย์สื่อการศึกษาเหล่านั้น ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องให้บริการว่า มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาคือ “การให้บริการ”

บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุขสวัสดิ์ ภาชิต (2531 : 16) ได้กล่าวเกี่ยวกับการให้บริการต่างๆ ของศูนย์สื่อการสอน ควรมีดังนี้

1. การจัดทำแคตตาล็อก
2. การให้บริการยืมโสตทัศนศึกษา
3. การให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา
4. การผลิตสื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน
5. การบริการรับจอง ยืม คืน โสตทัศนศึกษา
6. ประสานงานระหว่างศูนย์สื่อการศึกษา
7. เผยแพร่งานของศูนย์สื่อการศึกษา
8. การให้ความช่วยเหลือครูผู้สอนและนักเรียน
9. การจัดและเก็บรักษาโสตทัศนศึกษา
10. การจัดทำสถิติและรายงาน
11. การจัดกิจกรรม นิทรรศการทางวิชาการ

กำพล กระมล (2531 : 47) กล่าวว่า การบริหารงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีทรัพยากรการบริหารที่เพียงพอ และดำเนินไปตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารด้วยความรอบคอบและมีประสิทธิภาพที่สุด แต่สำหรับการบริหารศูนย์สื่อการสอนนั้น มีองค์ ประกอบหลักของการบริหารที่สำคัญ 7 ประการคือ

1. การวางแผน มีขั้นตอนคือ มีการสำรวจปัญหา การหาข้อมูล เพื่อเป็นหลักฐานประกอบ การวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงานหลายวิธีแล้วเลือกวิธีการที่ดีที่สุด

2. บุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการดำเนินงาน เพราะถ้าบุคคลมีความสามารถงานทุกอย่างจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ดังนั้นการจัดบุคลากรที่ดีคือ การจัดบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับลักษณะงานและคุณภาพงาน ให้มีปริมาณเพียงพอที่จะปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามแนวทางการปฏิบัติงานที่วางไว้

3. อาคารสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวก ในการให้บริการและการใช้บริการสื่อการสอนของโรงเรียนอันประกอบด้วย ครู ผู้บริหาร นักเรียน และบุคคลอื่นๆ ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีสถานที่แน่นอนและเป็นแหล่งวิทยาการโดยแท้จริง

4. การผลิตสื่อการสอนได้ตรงตามความต้องการของครูผู้สอน

5. การแนะนำครูผู้สอน ให้สามารถผลิตสื่อและใช้สื่อการสอน ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาในหลักสูตร

6. การบริการสื่อสอน จัดทำทะเบียนในให้บริการยืมคืนสื่อการศึกษา สื่อโสตทัศนศึกษาให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษา การผลิตสื่อโสตทัศนอุปกรณ์เพื่อการจัดการเรียนการสอน การรับจองวัสดุอุปกรณ์ การบริการรับส่งโสตทัศนอุปกรณ์ การเผยแพร่ผลงานของศูนย์สื่อการศึกษา การประสาน งานระหว่างศูนย์สื่อการศึกษา การให้ความช่วยเหลือ การจัดและการเก็บรักษาโสตทัศนอุปกรณ์ การทำสถิติและรายงาน การจัดกิจกรรม

7. งบประมาณ งบประมาณที่ได้รับควรก่อให้เกิดผลสะท้อนมาสู่ความต้องการของสถาบันอย่างแท้จริง ควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอทุกปี ควรมีทั้งส่วนที่เป็นไปในระยะยาว เป็นรายปี รายภาค และความต้องการที่เป็นกรณีฉุกเฉิน ควรมีแผนงานที่แน่นอนเพื่อการบริการที่เพิ่มขึ้น และแรงสนับสนุนจากชุมชนต่องานของศูนย์สื่อการศึกษา สมาชิกของศูนย์สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์ของศูนย์ได้ โดยปราศจากขอบเขตจำกัดมากกว่าการตั้งข้อบังคับในการใช้ เจ้าหน้าที่ของศูนย์ควรรับผิดชอบเป็นพิเศษต่อการตรวจสอบในการตรวจสอบการจัดซื้อวัสดุ และอุปกรณ์ทุกชนิด ต้องมีงบประมาณสำหรับอุปกรณ์ที่ชำรุดสูญหาย หรือใช้การไม่ได้

กรมสามัญศึกษา (2539 : 125-126) ได้กล่าวไว้ว่า การบริการของศูนย์สื่อการสอนนั้น ควรจัดให้มีการแนะนำ การสาธิตการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ จัดหา ผลิตสื่อการสอน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการผลิตสื่อการสอน จัดสถานที่ให้เหมาะสมกับการให้บริการ จัดทำตารางการขอใช้บริการสื่อจัดบริการสื่อการสอนตามความสนใจของผู้เรียน และติดต่อประสานงานกับแหล่งหรือศูนย์สื่อการศึกษาภายนอก

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการศูนย์สื่อการสอน มีความสำคัญในการกำหนดแนวทางให้หน่วยงานดำเนินไปตามเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการวางแผน การจัดการหน่วยงาน การจัดการบุคลากร การสั่งงาน การกำกับควบคุม รายงาน จัดงบประมาณ และติดตามประเมินผล

4. การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในทุกระดับชั้นจะต้องศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 0.5 หน่วยกิต ตามมาตรฐานละตัวชี้วัดในสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ซึ่งจะมีความยากง่ายของเนื้อหาตามตัวชี้วัดที่แตกต่างกันไปตามระดับชั้น

4.1 ความหมายของประวัติศาสตร์

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 665) ได้ให้ความหมายของประวัติศาสตร์ว่า ประวัติศาสตร์ หมายถึง วิชาว่าด้วยเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเรื่องราวของประเทศชาติเป็นต้นตามที่บันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ไพฑูริย์ มีกุล (2546 : 11) ได้ให้ความหมายของประวัติศาสตร์ว่า ประวัติศาสตร์ (history) หมายถึง การศึกษาเรื่องราวของมนุษย์ในอดีต

ประวัติศาสตร์ มีความหมายมาจาก “History” ในภาษาอังกฤษ ซึ่งมาจากคำว่า Histori ใน ภาษากรีก ที่มีความหมายถึงการค้นคว้า การไต่สวน เพื่อเข้าใจความเป็นมาของมนุษยชาติ การค้นคว้าเหล่านี้จะกระทำโดยอาศัยเอกสาร หรือหลักฐานที่หลงเหลืออยู่ ทำให้เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีต ตลอดจนกำเนิดของโลก และสิ่งอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ คำว่า “ประวัติศาสตร์” ใช้กันใน 2 ลักษณะคือ Pojjam’s Blog (2556 : ออนไลน์)

1. ประวัติศาสตร์ หมายถึง เหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในอดีต และสิ่งที่มนุษย์ได้กระทำ หรือสร้างแนวความคิดไว้ทั้งหมด รวมถึงเหตุการณ์ที่เกิดจากเจตจำนงของมนุษย์ ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ หรือธรรมชาติที่มีผลต่อมนุษยชาติ

2. ประวัติศาสตร์ ได้แก่ เหตุการณ์ในอดีตที่นักประวัติศาสตร์ได้สืบสวนค้นคว้า แสวงหาหลักฐานมารวบรวม และเรียบเรียงขึ้น เนื่องจากเรื่องราวของมนุษย์ในอดีตมีขอบเขตกว้างขวาง และมีความสำคัญแตกต่างกันไป นักวิทยาศาสตร์จึงหยิบยกขึ้นมาศึกษาเฉพาะแต่สิ่งที่ตนเห็นว่ามีนัยสำคัญและ มีความสำคัญ

นานาสาระ (2556: ระบุออนไลน์) ประวัติศาสตร์ (History) คือการศึกษาประวัติความเป็นมาของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จากการศึกษาที่ได้บันทึกเก็บไว้ หรือประสบการณ์จากผู้มีอาวุโส ความหมายของคำนี้ เกิดจากการสมาสคำศัพท์ภาษาบาลี "ประวัติ" (ปวัตติ) ซึ่งหมายถึง เรื่องราวความเป็นไป และคำศัพท์ภาษาสันสกฤต "ศาสตร์" (ศาสตร) ซึ่งแปลว่า ความรู้ สำหรับศัพท์ "ประวัติศาสตร์" ในภาษาไทยถูกบัญญัติขึ้น โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเทียบเคียงกับคำว่า "History" และเพื่อให้มีความหมายครอบคลุมมากกว่าคำว่า "พงศาวดาร" (Chronicle) ที่ใช้กันมาแต่เดิม

ธวัช คำนวน (2556: ระบบออนไลน์) ประวัติศาสตร์ คือ การสืบสวนสอบสวน ค้นคว้า เรื่องราวของมนุษย์ในอดีต และเรื่องราวนั้นมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ซึ่งความหมายของประวัติศาสตร์จากทัศนะของนักประวัติศาสตร์พอสรุปได้ดังนี้

1. เซอร์ ชาร์ลส์ โอมัน มีความเห็นในทำนองเดียวกับ อาร์เอฟ อารากอน ว่า ประวัติศาสตร์ คือ “การตรวจสอบหลักฐานทั้งประเภทเอกสารและวัตถุ เพื่อวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเนื่องกันแล้วหาข้อสรุปเป็นไปไม่ได้ ที่เราจะสามารถได้ข้อเท็จจริงที่สมบูรณ์ของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตได้ แต่เราอาจจะสามารถอธิบายข้อเท็จจริงบางอย่างที่ได้จากการตรวจสอบ และวิเคราะห์หลักฐานเหล่านั้น ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่พอจะยอมรับกันได้”

2. จิตร ภูมิศักดิ์ กล่าวว่า “วิชาประวัติศาสตร์ เป็นวิชาที่ว่าด้วยความชัดเจนในการต่อสู้ทางสังคมมนุษย์ วิชานี้เสมือนตัวอย่างของการต่อสู้ทางสังคมแห่งชีวิตของชนรุ่นหลัง การศึกษาประวัติศาสตร์ จึงเป็นหัวใจแห่งการศึกษาความเป็นมาของสังคม เป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะไขไปสู่การปฏิบัติอันถูกต้อง”

3. ดร. วิจิตร สิ้นสิริ ได้แสดงทัศนะไว้ว่า “ประวัติศาสตร์ คือ บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ อดีต เกี่ยวด้วยเรื่องเหตุการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ปรัชญาที่มนุษย์ได้คิดได้สร้างไว้ถือเป็นความเจริญรุ่งเรือง และเป็นรากฐานของความเจริญสมัยต่อๆมา เราจึงมีประวัติศาสตร์หลายแขนง เช่น ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์อวกาศ ประวัติศาสตร์การเมือง ฯลฯ

สรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์ หมายถึง เรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ที่เกิดขึ้นในอดีตของสังคมมนุษย์

4.2 ความสำคัญของประวัติศาสตร์

ไพฑูรย์ มีกุล (2546 : 12) กล่าวว่า การศึกษาประวัติศาสตร์ มีประโยชน์ต่อผู้ศึกษาดังนี้

1. ก่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในชาติบ้านเมืองของตน คือ ทำให้เรารู้ถึงความเสีย สละของบรรพบุรุษที่ได้สร้างบ้านเมืองมา รักชาติบ้านเมืองไว้ด้วยชีวิต สร้างสมวัฒนธรรมอันดีงามมาสู่รุ่นลูก หลานจึงก่อให้เกิดความภูมิใจ รักหวงแหนมรดกที่บรรพบุรุษทิ้งไว้ ต้องการที่จะอนุรักษ์ และสืบสานสิ่งที่ดีงามไปยังคนรุ่นลูกรุ่นหลานของเราต่อไป

2. ทำให้เข้าใจทัศนคติของผู้อื่น การศึกษาประวัติศาสตร์ช่วยให้เราเข้าใจความคิด ความรู้สึกของคนในสังคมต่างๆ และในเวลาต่าง ๆ กัน

3. ทำให้ได้บทเรียนจากประวัติศาสตร์ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีต ย่อมมีทั้งด้านดีและด้านร้าย พฤติกรรมใดที่นำความเสียหายมาสู่สังคมส่วนรวมในอดีต ซึ่งอาจส่งผลร้ายมาสู่ปัจจุบันและเชื่อมโยงไปถึงอนาคตด้วย เราก็จำไว้เป็นบทเรียน ไม่สร้างความเสื่อมเสีย เช่นนั้นอีก เหตุการณ์หรือพฤติกรรมในทางดี เราก็นำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ

4. ทำให้เราเข้าใจในปัจจุบันชัดเจนขึ้น การเรียนรู้ว่าชาติหรือประเทศของเรานั้นมีที่มาจากไหน มีพัฒนาการมาอย่างไร มีวัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นอย่างไร และเปลี่ยนแปลงไปเพราะอะไร ซึ่งจะทำให้เรารู้จักตัวเอง และเข้าใจสังคมปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น

5. ทำให้ได้ฝึกทักษะที่จำเป็น ฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ซึ่งนำมาใช้ในการเรียนวิชาอื่นและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ทักษะการค้นคว้าข้อมูล ทักษะการแสดงความคิดเห็น ทักษะการเขียนรายงานการค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นต้น

ประวัติศาสตร์ทำให้เรารู้จักที่มาของตนเอง สังคม และโลก ตลอดจนวิวัฒนาการต่างๆ ที่สืบทอดกันมา ซึ่งช่วยให้เราเข้าใจปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น และอยู่อย่างมีสติ รอบคอบ มีเหตุมีผล Dek-D.com (2556 : ระบบออนไลน์) ได้สรุปความสำคัญของประวัติศาสตร์ ไว้ดังนี้

1. ประวัติศาสตร์ช่วยให้มนุษย์รู้จักตัวเอง ทำให้รู้บางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับขอบเขตของตนเอง ขณะเดียวกันก็รู้เกี่ยวกับขอบเขตของคนอื่น กล่าวคือช่วยให้มนุษย์รู้จักและเข้าใจตัวเองมากขึ้น รวมทั้งเข้าใจสังคมของมนุษย์โดยรวม

2. ประวัติศาสตร์ช่วยให้เกิดความเข้าใจในมรดก วัฒนธรรมของมนุษยชาติ ความรู้ ความคิดอ่านกว้างขวาง ทันทเหตุการณ์ ทันทสมัย ทันทคน และสามารถเข้าใจคุณค่าสิ่งต่างๆ ในสมัยของตนได้

3. ประวัติศาสตร์ช่วยเสริมสร้างให้เกิดความระมัดระวัง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกฝนความอดทน ความสุขุมรอบคอบ ความสามารถในการวินิจฉัย และมีความละเอียดเพียงพอที่จะเข้าใจปัญหาสลับซับซ้อน

4. ประวัติศาสตร์เป็นเหตุการณ์ในอดีตที่มนุษย์สามารถนำมาเป็นบทเรียน ให้แก่ปัจจุบัน โดยบทเรียนประวัติศาสตร์ อาจใช้เป็นประสบการณ์พื้นฐานการตัดสินใจ เหตุการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรืออนาคต และประยุกต์ใช้ในกระบวนการแก้ไขปัญหา และวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักจริยธรรม คุณธรรม ทั้งนี้เพื่อสันติสุขและพัฒนาการของสังคมมนุษย์เอง

5. ประวัติศาสตร์สอนให้คนรู้จักคิดเป็น ไม่หลงเชื่อสิ่งใดง่าย ๆ โดยมีได้ไตร่ตรองพิจารณาให้ ถี่ถ้วนเสียก่อน

6. ประวัติศาสตร์ของชาติย่อมทำให้เกิดความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ ในตระกูล และในความเป็นชาติประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดความรักชาติและช่วยกันรักษาชาติบ้านเมืองให้คงอยู่ ทั้งก้าวไปสู่ความเจริญ

สรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อมนุษย์ เพราะทำให้เรารู้จักที่มาของตนเอง สังคม และโลก มีความเข้าใจในมรดก วัฒนธรรม วิวัฒนาการต่าง ๆ และคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ในอดีต ซึ่งช่วยให้เราเข้าใจปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น

4.3 สารประวัติศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (2551 : 132) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สารการเรียรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

1. สารการเรียรู้ประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

2. คุณภาพผู้เรีย

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. ได้เรียรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

2. ผู้เรียได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็น ผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรีย และได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ

3. ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และ ชุมชน ในลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง

4. ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ได้เรียรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง เชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นประเทศไทย

2. ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนา มากยิ่งขึ้น

3. ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

4. ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่างๆ ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านได้ ได้การพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจ ในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทย เปรียบ เทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิด เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้รับการพัฒนาแนวคิด และขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้าน ศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์

3. ได้รับการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

3. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

5. ครู

5.1 ความหมายของครู

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546: 225) ให้ความหมายของคำว่า ครู ไว้ว่า ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ โดยมีรากศัพท์มาจากภาษาบาลี สันสกฤต ว่า ครู ซึ่ง หมายถึง หนัก ส่วนคำว่า อาจารย์ หมายถึง ผู้สั่งสอนวิชาความรู้ หรือคำที่ใช้เรียกนำหน้าชื่อบุคคลเพื่อแสดงความยกย่องว่ามีความรู้ในทางใดทางหนึ่ง มาจากภาษาบาลี สันสกฤตว่า อาจริย ซึ่งจริย หมายถึง ความประพฤติหรือกิริยาที่ควรประพฤติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ 2548: 16) ให้คำจำกัดความไว้ในมาตรา 4 ว่า ครู หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชน

ห้องอ่านตำรา (2556: ออนไลน์) “ครู” คือ ผู้ทำหน้าที่สอนและให้ความรู้แก่ศิษย์ เพื่อให้ศิษย์เกิดความรู้ ความก้าวหน้าในสาขาวิชานั้น ๆ ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ครู” ไว้ ดังนี้

ยนต์ ชุ่มจิต (2541: 29) ได้อธิบายคำว่า “ครู” ดังนี้

1. ครู เป็นผู้นำทางศิษย์ไปสู่คุณธรรมชั้นสูง
2. ครู คือ ผู้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นผู้มีความหนักแน่น อดทนต่อการเคารพของลูกศิษย์
3. ครู คือผู้ประกอบอาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่สอน มักใช้กับผู้สอนในระดับต่ำกว่าวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา

รังสรรค์ แสงสุข (2550: 38) ได้อธิบายคำว่า “ครู” ดังนี้

ครู คือ ผู้ให้ ผู้เติมเต็ม และผู้มีเมตตา

ครู คือ ผู้ที่ให้ความรู้ไม่จำกัดทุกที่ทุกเมื่อ ครูต้องเต็มไปด้วยความรู้ และรู้จัก ขวนขวายหาองค์ความรู้ใหม่ๆ สะสมความดี มีบารมีมาก และครูที่ดีจะต้องไม่ปิดบัง ความรู้ ควรมีจิต และวิญญาณของความเป็นครู

ครู คือ ผู้เติมเต็ม การที่ครูจะเป็นผู้เติมเต็มได้ ครูควรจะเป็นผู้แสวงหาความรู้ ต้อง วิเคราะห์ วิจัย วิจรณ์ และมาบูรณาการความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกัน

ครู คือ ผู้ที่มีเมตตา จะต้องสอนเต็มที่โดยไม่มีการขี้เกียจหรือปิดบังไม่ให้ความรู้เต็มที่ ครูต้องไม่ลำเอียง ไม่เบียดเบียนศิษย์

เปลื้อง ณ นคร (2516: 89) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ครู” ไว้ดังนี้

1. ผู้มีความหนักแน่น
2. ผู้ควรแก่การเคารพของศิษย์
3. ผู้สั่งสอน

สรุปได้ว่า ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่สั่งสอนศิษย์ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชน

5.2 บทบาทหน้าที่ของครู

ไกรณัฐ ศิริพล (2531) ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของครูในด้านต่างๆ ดังนี้

1. หน้าที่ความรับผิดชอบของครูต่อศิษย์ตามพระไตรปิฎก
 - 1.2 แนะนำสั่งสอนดี
 - 1.3 ให้ศึกษาเล่าเรียนดี
 - 1.3 บอกศิลปะให้สิ้นเชิงไม่ปิดบังอำพราง
 - 1.4 ยกย่องให้ปรากฏในเพื่อนฝูง
 - 1.5 ทำความป้องกันในทิศทั้งหลาย กล่าวคือ จะไปในทิศทางใดก็ไม่อดอยาก
2. หน้าที่ความรับผิดชอบของครูต่อสถานศึกษา ซึ่งครูควรปฏิบัติ ได้แก่
 - 2.1 ช่วยสร้างศรัทธาจากประชาชนให้กับโรงเรียนของตน
 - 2.2 จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้กับโรงเรียนของตน
 - 2.3 ช่วยพัฒนาโรงเรียนให้สะอาด สวยงาม น่าอยู่
 - 2.4 เอาใจใส่รักษาผลประโยชน์ของโรงเรียน
 - 2.5 ช่วยป้องกันภัยพิบัติอันอาจเกิดขึ้นกับโรงเรียน
 - 2.6 ช่วยกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ลุล่วงไปด้วยดี
 - 2.7 ช่วยรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้าน วิชาการ และกิจกรรมต่าง ๆ
 - 2.8 ช่วยส่งเสริมจริยธรรม และศีลธรรมอันดีงามให้แก่บุคลากรของ โรงเรียน
3. หน้าที่ความรับผิดชอบของครูต่อเพื่อนครู ซึ่งครูควรปฏิบัติ ได้แก่
 - 3.1 เอื้อเฟื้อช่วยเหลืองานส่วนตัวเท่าที่สามารถจะกระทำได้
 - 3.2 รักษาชื่อเสียงของคณะครูและให้เกียรติแก่กัน
 - 3.3 ปฏิบัติหน้าที่แทนเมื่อเพื่อนครูต้องมีภาระอื่นทางราชการ หรือ เจ็บป่วยหรือ มีภารกิจจำเป็นส่วนตัว
 - 3.4 ช่วยป้องกันอันตรายทั้งปวง อันอาจมีแก่เพื่อนครู
 - 3.5 รักษาความสามัคคีระหว่างเพื่อนครู ไม่แบ่งแยกสถาบันที่ต่างกัน หรือมาจากภาคเดียวกัน

- 3.6 ช่วยรักษาผลประโยชน์ให้แก่เพื่อนครูด้วยกัน
- 3.7 แนะนำความรู้และวิทยาการใหม่ๆ ให้
- 3.8 เป็นที่ปรึกษา แนะนำ เมื่อเพื่อนครูมีปัญหาหรือประสบความ เดือดร้อน
4. หน้าที่ความรับผิดชอบของครูต่อผู้บังคับบัญชา ครูผู้อยู่ในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชา ควรจะได้ปฏิบัติตนดังนี้
- 4.1 แสดงความเคารพผู้บังคับบัญชาด้วยใจจริง
- 4.2 สนับสนุนนโยบายที่ผู้บังคับบัญชากำหนดไว้ด้วยความสุจริตใจ หากไม่เห็นด้วยกับนโยบายก็มีความรู้เรื่องราวหรือนโยบายที่ตนไม่เห็นชอบ ด้วยไปกล่าวกับบุคคลภายนอก หรือแนะนำผู้อื่นให้คล้อยตาม
- 4.3 ไม่กล่าววาจาเท็จหรือรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา
- 4.4 ไม่รวมกลุ่มสนับสนุนผู้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติผิดต่อระเบียบแบบ แผนของทางราชการ หรือทำลายคุณธรรมอันดีเพื่อประโยชน์แห่ง ฝ่ายตน
- 4.5 ปกป้องอันตรายทั้งปวงอันอาจเกิดขึ้นกับผู้บังคับบัญชา
- 4.6 ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาโดยชอบด้วยความ เต็มใจ กระตือรือร้นให้งานประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ
- 4.7 ไม่แสวงหาประโยชน์จากผู้บังคับบัญชาในฐานะเป็นเพื่อนรุ่นเดียวกัน เป็นญาติพี่น้องกัน เป็นเพื่อนรักกัน หรือเป็นคนบ้านเดียวกัน
- 4.8 ไม่นำอามิสของขวัญอันมีราคาแพงมอบให้ผู้บังคับบัญชาด้วยหวัง ลากสักร การและผลประโยชน์แห่งตน
- 4.9 ไม่ผูกขาดความรัก ความเคารพ ความใกล้ชิดต่อผู้บังคับบัญชา มากจนเกินไป
- 4.10 ไม่กระทำให้ผู้บังคับบัญชาต้องเสื่อมเสียในด้านความประพฤติและ ศีลธรรม จรรยา
5. หน้าที่ความรับผิดชอบของครูต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ด้านชาติ**
1. อบรมสั่งสอนให้ศิษย์มีความรักและความภาคภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็น คนไทยในผืนแผ่นดินที่ร่มเย็นเป็นสุขและอุดมสมบูรณ์
 2. อบรมสั่งสอนให้ศิษย์มีความเข้าใจในประวัติศาสตร์ความเป็นมาของ ชาติไทยยกย่องและเทิดทูน บรรพบุรุษของไทย วีรชนไทยที่ได้สละ เลือดเนื้อและชีวิต ปกป้องรักษาผืนแผ่นดินไทยไว้เพื่อเป็นมรดกแก่ ลูกหลานไทย เป็นชาติไทยมาได้จนทุกวันนี้
 3. อบรมสั่งสอนให้ศิษย์มีความรักและหวงแหนในผืนแผ่นดินไทย

4. อบรมสั่งสอนให้อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นเอกราชของชาติไทย เช่น การแต่งกาย มารยาทไทย เป็นต้น
5. สอดส่องดูแลมองภัยอันอาจเกิดขึ้นแก่ชาติ
6. เคารพยกย่องผู้ทำคุณประโยชน์แก่ชาติ
7. นิยมไทย เช่น ใช้ของไทย รับประทานอาหารไทย ฟังเพลงไทย ส่งเสริมศิลปะไทย
8. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของชาติด้วยตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เสียภาษี ตามที่เป็นจริง และรับใช้ชาติด้วยการเป็นทหาร
9. ไม่เป็นตัวเร่ร่อนส่งเสริมให้เกิดการแตกความสามัคคีของคนในชาติ
10. ศึกษาถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความมั่นคงของชาติไทย และปฏิบัติตาม ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ครู

ด้านศาสนา

1. ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศาสนา
2. ศึกษาประวัติและคำสอนในศาสนาให้เข้าใจอย่างถูกต้อง
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ศิษย์ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามคำสอนในศาสนา และนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
4. ป้องกันภัย การบ่อนทำลาย และแก้ไขความเสียหายอันอาจเกิดขึ้น แก่ศาสนา
5. ส่งเสริมความเจริญมั่นคงทางศาสนา เช่น
 - 5.1 ร่วมพิธีกรรมทางศาสนา เช่น การเวียนเทียน ฉลองเทียนเข้าพรรษา หรือร่วมทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา
 - 5.2 ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ เช่น ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ช่วยอนุรักษ์และปกป้องปูชนียสถานทางศาสนา รวมทั้งศิลปกรรม ต่าง ๆ ทางศาสนายึดมั่นคุณธรรมทางศาสนาให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป

ด้านพระมหากษัตริย์

1. ไม่นำเรื่องราวเกี่ยวกับสถาบันกษัตริย์มาวิพากษ์วิจารณ์
2. ปกป้องและแก้ไขข่าวลืออันจะนำความเสียหายมาสู่สถาบันกษัตริย์
3. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจในวันสำคัญต่าง ๆ
4. จัดพิธีเทิดพระเกียรติวันเฉลิมพระชนมพรรษา
5. ตั้งโต๊ะหมู่บูชาหรือประดับธงชาติในวันสำคัญ
6. สละทรัพย์ หรือบริจาคโลหิต โดยเสด็จพระราชกุศล
7. ร่วมกิจกรรมเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินีนาถ

8. อบรมสั่งสอนศิษย์ให้รู้คุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย ซึ่งเป็นศูนย์รวมแห่งความมั่นคงของชาติ

5.3 ลักษณะที่ดีของครู

ครูที่ดีควรมีคุณลักษณะที่จำเป็น 3 ด้านต่อไปนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2556: ออนไลน์)

1. ด้านคุณลักษณะ

- 1.1 มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู และพร้อมที่จะพัฒนาวิชาชีพเสมอ
- 1.2 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียน ด้านศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัย สุขนิสัย และอุปนิสัย ตลอดจนมีความเป็นประชาธิปไตย
- 1.3 ใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
- 1.4 มีความเมตตาแก่ศิษย์ และเห็นคุณค่าของศิษย์
- 1.5 มีสุขภาพสมบูรณ์
- 1.6 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ และสามารถใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้
- 1.7 มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน และสามารถเป็นผู้นำชุมชนได้
- 1.8 สามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ภาษา และการวิจัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง
- 1.9 สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นครูแบบใหม่ในระบบสากลได้ คือ
 - 1.9.1 เป็นครูที่เน้นความหลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อผู้เรียนเป็นหลัก แนะนำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพและสร้างสรรค์ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง
 - 1.9.2 รู้วิทยาการด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น เพราะการศึกษายุคใหม่เป็นการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น
 - 1.9.3 เป็นครูที่ต้องไปหานักเรียนมากขึ้น เข้าเยี่ยมชุมชนได้มากขึ้น

2. ด้านความรู้ของครู

- 2.1 มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริงสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีในศาสตร์ความรู้มาสู่การปฏิบัติได้ ทั้งการปฏิบัติในระดับสากลและในระดับท้องถิ่น
- 2.2 มีความรู้ด้านการวิจัย วิทยาการคอมพิวเตอร์และภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้
- 2.3 มีความรู้ด้านเทคนิคการสอน จิตวิทยา การวัดและประเมินผล และประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4 รู้ข้อมูลข่าวสารรอบตัว และเรื่องราวในท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์วิจารณ์ได้

3. ด้านการถ่ายทอดความรู้

3.1 สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ และผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ หรือใช้ในการเรียนรู้ต่อไป

3.2 สามารถอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัย สุขนิสัย และอุปนิสัย รวมทั้งรักในความเป็นประชาธิปไตย เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

3.3 สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนใฝ่รู้ และก้าวทันเทคโนโลยี ตลอดจนสามารถใช้ภาษา สื่อสารกันได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และสามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

3.4 สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมองกว้าง คิดไกล และมีวิจรรย์ญาณที่จะวิเคราะห์ และเลือกใช้ข่าวสารข้อมูลให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้

3.5 พัฒนาให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของชุมชน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาชุมชน และแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน

5.4 มาตรฐานวิชาชีพครู

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 17-19) เพื่อให้ครูได้ยึดถือเป็นแนวทางหลักสำหรับวิชาชีพแห่งความเป็นครู และให้สอดคล้องกับการมีใบประกอบวิชาชีพครู กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐาน ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กร หรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้นในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมอื่นๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

3. การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครู ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการโดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีสอนที่จะให้ได้ผลดี

กว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

4. การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

5. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้นผลิตเลือกใช้ปรับปรุงเครื่องมือ อุปกรณ์เอกสาร สิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

6. การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติ จนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

7. การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียน ที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุปัจจัยและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียดดังนี้

7.1 ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน

7.2 เทคนิควิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนา

7.3 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่เกิดกับผู้เรียน

7.4 ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ๆ ในการปรับปรุง และพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดี

ยิ่งขึ้น

8. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออกการประพฤติปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพโดยทั่วไป การแต่งกาย กิริยวาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

9. การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

10. การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน หมายถึง การตระหนักในความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชนและร่วมมือ

ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกันและปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

11. การแสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกตจดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพ สามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง พัฒนางานและพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง สร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวรเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนาครูจำเป็นต้องมองมุมต่างๆ ของปัญหาแล้วผันมุมของปัญหาไปในทางการพัฒนาที่กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล่าวที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบ สนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว ครูสามารถมองหามุมในทุกๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำไปสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

6. เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

เขต 1

เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ประกอบด้วยสถานศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอปะทิว จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 17 แห่ง ดังนี้ (1) โรงเรียนโรงเรียนอนุบาลปะทิว (บางสนพิพิธราษฎร์บำรุง) (2) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๘ (วัดสามัคคีชัย) (3) โรงเรียนบ้านสะพลี (บางกอกโพสท์ศึกษา) (4) โรงเรียนชุมชนบ้านทะเลทรัพย์ (5) โรงเรียนบ้านบางจาก (6) โรงเรียนวัดปากด่าน (7) โรงเรียนบ้านวังช้าง (8) โรงเรียนอนุบาลบ้านเนินสำลี (9) โรงเรียนบ้านดอนตะเคียน (10) โรงเรียนบ้านหินกบ (11) โรงเรียนบ้านดอนทราย (12) โรงเรียนวัดดอนกุฎี (13) โรงเรียนบ้านชุมโค (14) โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (15) โรงเรียนบ้านคอกม้า (16) โรงเรียนบ้านทุ่งวัวแล่น และ (17) โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์ โดยมีนายชินสร ทองสอด ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๘ (วัดสามัคคีชัย) ดำรงตำแหน่งประธานเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1

ตารางที่ 2.3 สถิติจำนวนครู ในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 (ข้อมูล ณ วันที่ 21 มกราคม 2556)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนครู (คน)	ขนาดโรงเรียน
1	โรงเรียนอนุบาลปะทิว (บางสนพิพิธราษฎร์บำรุง)	16	ขนาดกลาง
2	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๓๘ (วัดสามัคคีชัย)	17	ขนาดกลาง
3	โรงเรียนบ้านสะพลี (บางกอกโพสค์ศึกษา)	15	ขนาดกลาง
4	โรงเรียนชุมชนบ้านทะเลทรัพย์	17	ขนาดกลาง
5	โรงเรียนบ้านบางจาก	11	ขนาดกลาง
6	โรงเรียนวัดปากด่าน	5	ขนาดเล็ก
7	โรงเรียนบ้านวังช้าง	6	ขนาดกลาง
8	โรงเรียนอนุบาลบ้านเนินสำลี	6	ขนาดเล็ก
9	โรงเรียนบ้านดอนตะเคียน	6	ขนาดเล็ก
10	โรงเรียนบ้านหินกบ	5	ขนาดเล็ก
11	โรงเรียนบ้านดอนทราย	5	ขนาดเล็ก
12	โรงเรียนวัดดอนกุฎี	3	ขนาดเล็ก
13	โรงเรียนบ้านชุมโค	5	ขนาดเล็ก
1	โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ	4	ขนาดเล็ก
15	โรงเรียนบ้านคอกม้า	3	ขนาดเล็ก
16	โรงเรียนบ้านทุ่งวัวแล่น	2	ขนาดเล็ก
17	โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์	2	ขนาดเล็ก
รวม		128	

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านประวัติศาสตร์ จำนวน 3 เรื่อง คือ

ทวิช บุญแสง (2544) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถภาพและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพของครูสังคมศึกษาในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า (1) ครูสังคมศึกษาที่สอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เห็นว่าตนเองมีสมรรถภาพน้อยในด้านความรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติ และมีสมรรถภาพมากในด้านคุณลักษณะ (2) ครูสังคมศึกษาที่สอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพ ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ และด้านทักษะการปฏิบัติมากที่สุด 3 ด้าน โดยเฉพาะมีความต้องการด้านความรู้วิธีการทางประวัติศาสตร์ การทำโครงการประวัติศาสตร์ และทักษะการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป CAI ประกอบการสอนประวัติศาสตร์มากที่สุด (3)

แนวทางในการเสริมสร้างสมรรถภาพของครูสังคมศึกษาในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (1) ด้านครูผู้สอน ครูควรศึกษาดำรงประวัติศาสตร์เอกสารต่าง ๆ เข้ารับการอบรมสัมมนา ทดลองใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ศึกษาแหล่งข้อมูลประวัติศาสตร์ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ (2) ด้านผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้สอนประวัติศาสตร์ในการอบรม สัมมนา และสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการส่งครูผู้สอนไปศึกษาดูงาน เชิญวิทยากร จัดหาหนังสือใหม่ ๆ ผลิตสื่อการเรียนการสอน (3) ด้านหน่วยงานหลักที่เป็นแหล่งข้อมูลประวัติศาสตร์ คือ กรมศิลปากร จัดโครงการอบรมทัศนศึกษาตามแหล่งประวัติศาสตร์ให้แก่ครูสอนประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งข้อมูล จัดทำสื่อพิมพ์เผยแพร่ ตำรา เอกสาร และเตรียมจัดวิทยากรรับเชิญตามโรงเรียนต่างๆ

พรกมล จันทรี (2544) ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย พบว่าครูสังคมศึกษามีการปฏิบัติมาก ในด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และปฏิบัติน้อยในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยากรในห้องเรียน (2) ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ผลการวิจัยพบว่าครูสังคมศึกษามีปัญหามาก ในด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยากรในห้องเรียน ส่วนด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนมีปัญหาน้อย

รัตติยา หงษ์สกุล (2546) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้และความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง ผลการทดลองใช้โปรแกรม พบว่า (1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ในประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) นักเรียนเห็นว่าโปรแกรมมีความเหมาะสมระดับปานกลางขึ้นไป โปรแกรมส่งเสริมความรู้และความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่องที่ปรับปรุงแล้วประกอบด้วย หลักการวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ลักษณะการออกแบบการจัดการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือ การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินผลโปรแกรม

โดยสรุป จากการศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยด้านประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการด้านสื่อการสอน ด้านการบริการสื่อการ

สอน ด้านการให้บริการวิชาการ ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา และด้านแนวทางการประเมิน การดำเนินงาน

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านศูนย์สื่อการสอน จำนวน 3 เรื่อง คือ

สามารถ คงศรี (2545) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยแยกเป็น (1) สภาพ ปัจจุบัน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครปฐม ทุกแห่ง มีการจัดตั้งศูนย์ สื่อการศึกษาเพื่อบริการสื่อการเรียนการสอนให้แก่ ครู-อาจารย์ทุกโรงเรียน ได้รับการจัดสรร งบประมาณในการดำเนินงานแต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการสอนที่มีอยู่ให้ครูรับทราบ สื่อที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการมีไม่เพียงพอ และอยู่ กระจุกกระจายตามสายชั้นต่างๆ ไม่มีครูที่จบการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาเข้ามาทำหน้าที่โดยเฉพาะ (2) รูปแบบศูนย์สื่อศึกษามีคณะกรรมการที่ปรึกษา ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ด้านนโยบาย วัตถุประสงค์ อำนาจความสะดวก จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ของศูนย์สื่อการศึกษา ศูนย์สื่อการศึกษาต้องเป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน โดยแบ่ง งานออกเป็นฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายงานประชาสัมพันธ์ ฝ่ายงานเทคนิค ฝ่ายงานบริการ ฝ่ายงานซ่อม บำรุงและฝ่ายงานวิชาการ อาคารสถานที่ตั้งเป็นเอกเทศไม่รวมกับห้องสมุด อยู่กึ่งกลางของอาคาร เรียนทั้งหมด สามารถขยายได้ในอนาคต มีการจัดแบ่งพื้นที่ภายในศูนย์สื่อออกเป็นบริเวณต่างๆ งบประมาณในการบริหารงานได้มาจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ผู้ที่เป็นหัวหน้าศูนย์ สื่อการศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาสาขาเทคโนโลยีการศึกษาหรือโสตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ

นฤมล อินทพงษ์ (2547) ทำการวิจัยเรื่อง โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับ โรงเรียนเมืองพัทยา 7 สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา กระทรวงมหาดไทย จากผลการวิจัยพบว่า ควรมีการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนขึ้นภายในโรงเรียนเมืองพัทยา 7 โดยอาคารตั้งอยู่เป็นเอกเทศ โดยมี โครงสร้างงานแบ่งเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร และธุรการ ฝ่ายบริการ และฝ่ายผลิต โครงการที่เป็น ต้นแบบชิ้นงาน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ปรัชญา ปณิธาน เป้าหมาย ภารกิจ บุคลากร การบริการ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ แผนการดำเนินงานจัดตั้ง และ แบบจำลองศูนย์สื่อการสอน โดยต้นแบบชิ้นงานได้ผ่านการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานจาก ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับดี สามารถนำไปใช้ได้

ปิยะดา ทองประสิทธิ์ (2551) ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของ ครูสอนระดับประถมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูสอนระดับ ประถมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 มีความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาโดยภาพรวมในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 8 ด้าน พบว่า (1) ด้านประเภทของสื่อการศึกษาควรเน้นการจัดหาสื่อ เสี่ยง (2) ด้านการบริการผลิตสื่อการสอนควรเน้นการให้บริการให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการผลิต

สื่อการสอน (3) ด้านการให้บริการวิชาการควรเน้นการจัดฝึกอบรมการใช้สื่อการสอน (4) ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษาควรเน้นด้านการใช้สื่อการสอนเพื่อการเรียนการสอน (5) ด้านระเบียบการยืมสื่อการสอนควรเน้นการชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการยืม/จองสื่อการสอน (6) ด้านมาตรฐานการจัดหาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษาควรกำหนดวิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการสอนที่ชัดเจน (7) ด้านการเชื่อมโยงเครือข่ายศูนย์สื่อการสอนควรมีการกำหนดรูปแบบและวิธีการเชื่อมโยงที่ชัดเจน และ (8) ด้านแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้สอนควรมีการหาทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านการใช้สื่อการสอนสำหรับการเรียนการสอน

โดยสรุป จากการวิเคราะห์งานวิจัยด้านศูนย์สื่อ ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนว ทางในการสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านสื่อการสอน ด้านการบริการสื่อการสอน ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากร ด้านการให้บริการวิชาการ ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา และด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาประทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาประทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ทั้งหมด 128 คน ปีการศึกษา 2555

ตารางที่ 3.1 สถิติจำนวนครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว1 ปีการศึกษา 2555

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนครู (คน)
1	โรงเรียนอนุบาลปะทิว (บางสนพิพิธราษฎร์บำรุง)	16
2	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๘ (วัดสามัคคีชัย)	17
3	โรงเรียนบ้านสะพลี (บางกอกโพสท์ศึกษา)	15
4	โรงเรียนชุมชนบ้านทะเลทรัพย์	17
5	โรงเรียนบ้านบางจาก	11
6	โรงเรียนวัดปากด่าน	5
7	โรงเรียนบ้านวังช้าง	6
8	โรงเรียนอนุบาลบ้านเนินสำลี	6
9	โรงเรียนบ้านดอนตะเคียน	6
10	โรงเรียนบ้านหินกบ	5
11	โรงเรียนบ้านดอนทราย	5
12	โรงเรียนวัดดอนฤๅษี	3
13	โรงเรียนบ้านชุมโค	5
1	โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ	4
15	โรงเรียนบ้านคอกม้า	3
16	โรงเรียนบ้านทุ่งวัวแล่น	2
17	โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์	2
รวม		128

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน คือ **ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความจำนวน 8 ข้อ **ตอนที่ 2** แบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 230 ข้อ และ **ตอนที่ 3** ความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 10 ข้อ มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

ขั้น 1 กำหนดสิ่งต้องประเมิน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ การบริการ บุคลากร และกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 10 ด้าน คือ **ด้านที่ 1** ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ประกอบด้วย

นโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย **ด้านที่ 2** ความต้องการด้านสื่อการสอน ประกอบด้วย แนวทางการจัดหาสื่อการสอน สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ สื่อประเภทวัสดุกราฟิก สื่อประเภทภาพสิ่ง สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อประเภทชุดการสอน สื่อเทคนิค/วิธีการ และเครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน **ด้านที่ 3** ความต้องการด้านการบริการสื่อการสอน ประกอบด้วย กฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ ประเภทของงานบริการ **ด้านที่ 4** ความต้องการด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย **ด้านที่ 5** ความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ประกอบด้วย งานธุรการ งานวิชาการ และงานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน **ด้านที่ 6** ความต้องการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย ที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย สิ่งอำนวยความสะดวก **ด้านที่ 7** ความต้องการด้านบุคลากร ประกอบด้วย ที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย คุณสมบัติของผู้บริหารในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย คุณสมบัติของบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย และคุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย **ด้านที่ 8** ความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ ประกอบด้วย กระบวนการ การให้บริการเผยแพร่ข้อมูล และการให้บริการฝึกอบรม **ด้านที่ 9** ความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา ประกอบด้วย ด้านกระบวนการ รูปแบบการให้บริการ และการให้บริการคำแนะนำปรึกษา และ**ด้านที่ 10** ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

ขั้น 2 ศึกษาทฤษฎีหลักการต่างๆ จากตำรา แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ขั้น 3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
5	มีความต้องการในระดับมากที่สุด
4	มีความต้องการในระดับมาก
3	มีความต้องการในระดับปานกลาง
2	มีความต้องการในระดับน้อย
1	มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

และ (2) แบบสอบถามปลายเปิด

ขั้น 4 สร้างแบบสอบถาม โดยการประมวลเนื้อหาสาระให้ครอบคลุมขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาประทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณ เขต 1 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาประทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ออกเป็น 10 ด้าน คือ **ด้านที่ 1** ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 47 ข้อ ประกอบด้วย นโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 30 ข้อ โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 17 ข้อ **ด้านที่ 2** ความต้องการด้านสื่อการสอน จำนวน 59 ข้อ ประกอบด้วย แนวทางการจัดหาสื่อการสอน จำนวน 7 ข้อ สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ จำนวน 10 ข้อ สื่อประเภทวัสดุกราฟิก จำนวน 6 ข้อ สื่อประเภทภาพนิ่ง จำนวน 5 ข้อ สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 5 ข้อ สื่อประเภทชุดการสอน จำนวน 4 ข้อ สื่อเทคนิค/วิธีการ จำนวน 8 ข้อ และเครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน จำนวน 14 ข้อ **ด้านที่ 3** ความต้องการด้านการบริการสื่อการสอน จำนวน 13 ข้อ ประกอบด้วย กฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ จำนวน 6 ข้อ ประเภทของงานบริการ จำนวน 7 ข้อ **ด้านที่ 4** ความต้องการด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 6 ข้อ **ด้านที่ 5** ความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 17 ข้อ ประกอบด้วย งานธุรการ จำนวน 6 ข้อ งานวิชาการ จำนวน 5 ข้อ และงานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน จำนวน 6 ข้อ **ด้านที่ 6** ความต้องการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 18 ข้อ ประกอบด้วย ที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 6 ข้อ สิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 12 ข้อ **ด้านที่ 7** ความต้องการด้านบุคลากร จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย ที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 6 ข้อ คุณสมบัติของผู้บริหารในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 6 ข้อ คุณสมบัติของบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 5 ข้อ และคุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 7 ข้อ **ด้านที่ 8** ความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ จำนวน 22 ข้อ ประกอบด้วย กระบวนการ จำนวน 11 ข้อ การให้บริการเผยแพร่ข้อมูล จำนวน 6 ข้อ และการให้บริการฝึกอบรม จำนวน 5 ข้อ **ด้านที่ 9** ความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา จำนวน 16 ข้อ ประกอบด้วย ด้านกระบวนการ จำนวน 5 ข้อ รูปแบบการให้บริการ จำนวน 4 ข้อ และการให้บริการคำแนะนำปรึกษา จำนวน 7 ข้อ และ **ด้านที่ 10** ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน จำนวน 8 ข้อ

ขั้น 5 ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับที่สร้างขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิท่านตรวจสอบ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิแสดงในภาคผนวก) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะทำการทดสอบความถูกต้องรวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด และตรวจสอบข้อคำถามทุกข้อให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ภาษาที่ใช้ชัดเจนมีความเข้าใจตรงกัน (ผลการประเมินคุณภาพแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแสดงใน ภาคผนวก ค)

เกณฑ์การให้คะแนนการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) แล้วหาค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

+1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
0	ถ้าไม่แน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
-1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามไม่มีความเหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามจากการพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IOC \leq .50$ แสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาทั้ง 10 ด้าน ซึ่งผลพบว่าข้อคำถามรายข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกข้อ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินคุณภาพของแบบสอบถามอยู่ในระดับดี (ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ง หน้า 159)

ขั้น 6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

- 1) ได้ปรับปรุงข้อคำถามให้มีความกระชับ เพื่อให้สะดวกแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) ได้เพิ่มเติมข้อความในคำถามให้มีความสมบูรณ์

ขั้น 7 ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มประชากร ในช่วงระหว่างวันที่ 10-15 มกราคม 2556 กับครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 20 คน ผลการทดลองใช้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจภาษาที่ใช้ และเข้าใจข้อคำถามแต่ละข้อเป็นอย่างดี โดยในแบบสอบถามได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำเครื่องหมายลงในตาราง ซึ่งให้เลือก 2 ช่อง คือ เข้าใจ/ไม่เข้าใจ ในข้อคำถามหลัง จากทดลองใช้พบว่ากลุ่มตัวอย่างตอบว่า “เข้าใจ” ในทุกข้อคำถาม

ขั้น 8 หลังจากการปรับปรุงแบบสอบถามตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ จึงดำเนินการจัด พิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้สอบถามความต้องการกับกลุ่มประชากรในการวิจัย (เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแสดงใน ภาคผนวก ข หน้า 138) ในการวิจัย แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 แบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 10 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอน
ประวัติศาสตร์ไทย ประกอบด้วย

1. นโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ประกอบด้วย
 - 1.1 ปรัชญาของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย มีข้อคำถามย่อย 4 ข้อ
 - 1.2 ปณิธานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย มีข้อคำถามย่อย 4 ข้อ
 - 1.3 พันธกิจของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย มีข้อคำถามย่อย 8 ข้อ
 - 1.4 ประโยชน์ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย มีข้อคำถามย่อย 7 ข้อ
 - 1.5 ที่มาของงบประมาณในการดำเนินงานฯ มีข้อคำถามย่อย 7 ข้อ
2. โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ประกอบด้วย
 - 2.1 งานธุรการ มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ
 - 2.1 งานวิชาการ มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ
 - 2.1 งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ

ด้านที่ 2 ความต้องการด้านสื่อการสอน ประกอบด้วย

1. แนวทางการจัดหาสื่อการสอน มีข้อคำถามย่อย 7 ข้อ
2. สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ มีข้อคำถามย่อย 10 ข้อ
3. สื่อประเภทวัสดุกราฟิก มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ
4. สื่อประเภทภาพนิ่ง มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ
5. สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ
6. สื่อประเภทชุดการสอน มีข้อคำถามย่อย 4 ข้อ
7. สื่อเทคนิค/วิธีการ มีข้อคำถามย่อย 8 ข้อ
8. เครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน มีข้อคำถามย่อย 14 ข้อ

ด้านที่ 3 ความต้องการด้านการบริการสื่อการสอน ประกอบด้วย

1. กฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ
2. ประเภทของงานบริการ มีข้อคำถามย่อย 7 ข้อ

ด้านที่ 4 ความต้องการด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย มีข้อ
คำถามย่อย 6 ข้อ

ด้านที่ 5 ความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ประกอบด้วย

1. งานธุรการ มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ
2. งานวิชาการ มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ
3. งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ

ด้านที่ 6 ความต้องการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย

1. ที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ

2. สิ่งอำนวยความสะดวก มีข้อคำถามย่อย 12 ข้อ

ด้านที่ 7 ความต้องการด้านบุคลากร ประกอบด้วย

1. ที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนฯ มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ
2. คุณสมบัติของผู้บริหารในศูนย์สื่อการสอนฯ มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ
3. คุณสมบัติของบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนฯ มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ
4. คุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานศูนย์สื่อการสอนฯ มีข้อคำถามย่อย 7 ข้อ

ด้านที่ 8 ความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ ประกอบด้วย

1. กระบวนการ มีข้อคำถามย่อย 11 ข้อ
2. การให้บริการเผยแพร่ข้อมูล มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ
3. การให้บริการฝึกอบรม มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ

ด้านที่ 9 ความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา ประกอบด้วย

1. ด้านกระบวนการ มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ
2. รูปแบบการให้บริการ มีข้อคำถามย่อย 4 ข้อ
3. การให้บริการคำแนะนำปรึกษา มีข้อคำถามย่อย 7 ข้อ

ด้านที่ 10 ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน มีข้อคำถามย่อย 8 ข้อ

ตอนที่ 3 ความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอน คือ

3.1 ทำหนังสือขออนุญาตจากประธานเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้กับครูในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1

3.2 การขอความร่วมมือ โดยประสานกับผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 เพื่อขอแจกแบบสอบถามให้กับครูทุกท่านในสถานศึกษา

3.3 การส่งและเก็บคืนแบบสอบถาม โดยผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 เป็นผู้ดำเนินการ ระหว่างเดือน มกราคม 2556 – มีนาคม 2556 (การส่ง-คืนแบบสอบถามแสดงในภาคผนวก จ)

ตารางที่ 3.2 การส่งและเก็บคืนแบบสอบถาม

โรงเรียน	แบบสอบ		วันที่ส่งแบบสอบถาม	แบบสอบ		วันที่รับคืน แบบสอบถาม
	ถามที่ส่ง (ชุด)	วันที่ส่งแบบสอบถาม		ถามที่ได้ คืน (ชุด)	วันที่รับคืน แบบสอบถาม	
โรงเรียนอนุบาลปะทิว (พิพิธราษฎร์บำรุง)	16	21 มกราคม 2556	16	12 มีนาคม 2556		
โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๘ (วัดสามัคคีชัย)	17	21 มกราคม 2556	17	15 มีนาคม 2556		
โรงเรียนบ้านสะพลี(บางกอก โพสต์ศึกษา)	15	21 มกราคม 2556	15	15 มีนาคม 2556		
โรงเรียนชุมชนบ้านทะเล ทรัพย์	17	21 มกราคม 2556	17	15 มีนาคม 2556		
โรงเรียนบ้านบางจาก	11	21 มกราคม 2556	11	12 มีนาคม 2556		

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

โรงเรียน	แบบสอบ		แบบสอบ		วันที่รับคืน แบบสอบถาม
	ถามที่ส่ง (ชุด)	วันที่ส่งแบบสอบถาม	ถามที่ได้ คืน (ชุด)		
โรงเรียนวัดปากด่าน	5	21 มกราคม 2556	5	15 มีนาคม 2556	
โรงเรียนบ้านวังช้าง	6	21 มกราคม 2556	6	15 มีนาคม 2556	
โรงเรียนอนุบาลบ้านเนินสำลี	6	21 มกราคม 2556	6	14 มีนาคม 2556	
โรงเรียนบ้านดอนตะเคียน	6	21 มกราคม 2556	6	14 มีนาคม 2556	
โรงเรียนบ้านหินกบ	5	21 มกราคม 2556	5	15 มีนาคม 2556	
โรงเรียนบ้านดอนทราย	5	21 มกราคม 2556	5	15 มีนาคม 2556	
โรงเรียนวัดดอนกุฎี	3	21 มกราคม 2556	3	11 มีนาคม 2556	
โรงเรียนบ้านชุมโค	5	21 มกราคม 2556	5	11 มีนาคม 2556	
โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ	4	21 มกราคม 2556	4	12 มีนาคม 2556	
โรงเรียนบ้านคอกม้า	3	21 มกราคม 2556	3	12 มีนาคม 2556	
โรงเรียนบ้านทุ่งวัวแล่น	2	21 มกราคม 2556	2	13 มีนาคม 2556	
โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์	2	21 มกราคม 2556	2	13 มีนาคม 2556	
รวม	128 ฉบับ		128 ฉบับ		

4. จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน พบว่า แบบสอบถามจำนวน 128 ฉบับ ได้รับคืน 128 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และพบว่ามีความสำเร็จ 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.66

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ ใช้สูตรคือ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบ}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}} \times 100$$

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรคือ

4.2.1 สูตรค่าเฉลี่ย (Mean- \bar{X}) ใช้ในการหาระดับความต้องการ เรื่อง ความต้องการ ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาประทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ใช้สูตรคือ

สูตรการหาค่าเฉลี่ย	$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$
เมื่อกำหนดให้	$\bar{X} =$ ค่าเฉลี่ยของคะแนน
	$\sum X =$ ผลรวมของคะแนน
	$N =$ จำนวน

การวิเคราะห์แบบสอบถาม กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ และ เจมส์ วี คาคัน (Best John W. and Kahn James V. 1993 : 181-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	ความต้องการมากที่สุด
3.50 – 4.49	ความต้องการมาก
2.50 – 3.49	ความต้องการปานกลาง
1.50 – 2.49	ความต้องการน้อย
1.00 – 1.49	ความต้องการน้อยที่สุด

4.2.2 สูตรเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-S.D.) (Lafferty, Petter and Rowe,Julain, 1995 : 561-562) ใช้สูตรคือ

$$\text{สูตรการหาค่า S.D} = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อกำหนดให้	S.D. =	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2 =$	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2 =$	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N =	จำนวนในกลุ่มประชากร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาประทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย และ ตอนที่ 3 ความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งได้มาด้วยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการของครู ผู้วิจัยได้นำเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์การสอน ระดับชั้นที่รับผิดชอบการสอน จำนวนชั่วโมงที่ทำการสอน/สัปดาห์ และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน รายละเอียดตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=125)

ลำดับที่	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	33	26.40
	หญิง	92	73.60
	รวม	125	100
2	อายุ		
	20 – 30 ปี	8	6.40
	31 – 40 ปี	26	20.80
	41 – 50 ปี	25	20.00
	50 ปีขึ้นไป	66	52.80
	รวม	125	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3	วุฒิทางการศึกษาสูงสุด		
	ปริญญาตรี	121	96.80
	ปริญญาโท	4	3.20
	ปริญญาเอก	0	0
	รวม	125	100
4	ขนาดโรงเรียน		
	ขนาดเล็ก (นักเรียน 1 - 120 คน)	52	41.60
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121 - 600 คน)	73	58.40
	ขนาดใหญ่ (นักเรียน 600 - 1,500 คน)	0	0
	รวม	125	100
5	ประสบการณ์การสอน		
	1-5 ปี	9	7.20
	6-10 ปี	7	5.60
	11-15 ปี	7	5.60
	16-20 ปี	11	8.80
	21-25 ปี	31	24.8
	25 ปีขึ้นไป	60	48.00
	รวม	125	100
6	ระดับชั้นที่รับผิดชอบการสอน		
	ปฐมวัย	13	10.40
	ช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3)	39	31.20
	ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6)	48	38.40
	ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3)	25	20.00
	รวม	125	100
7	จำนวนชั่วโมงที่ทำการสอน/สัปดาห์		
	1-5 ชั่วโมง/สัปดาห์	0	0
	6-10 ชั่วโมง/สัปดาห์	0	0
	11-15 ชั่วโมง/สัปดาห์	0	0
	16-20 ชั่วโมง/สัปดาห์	25	20.00
	21-25 ชั่วโมง/สัปดาห์	52	41.60
	25 ชั่วโมง/สัปดาห์ ขึ้นไป	48	38.40
	รวม	125	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
8	ท่านมีความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน โดยศึกษามาด้วย วิธีการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
8.1	ไม่มี	0	0
8.2	มี	125	100
	สำเร็จการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา	4	1.76
	โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน โดยตรง		
	เคยศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศน	17	7.49
	ศึกษา และสื่อการสอน ในสถาบันที่สำเร็จการศึกษา		
	เคยได้รับการฝึกอบรมและสัมมนา ด้านเทคโนโลยี	65	28.63
	การศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน		
	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากตำรา เอกสารต่างๆ	87	38.32
	และขอคำแนะนำจากผู้รู้		
	ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง	54	23.80
	ไม่มีความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา	0	0
	โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอนเลย		
	รวม	227	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.60 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.40

2. อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.80 รองลงมาคือ อายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.80 อายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 และอายุ 20– 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.40

3. วุฒิกการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิกการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.80 และวุฒิกการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 3.20

4. ขนาดโรงเรียน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.80 และโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 47.20

5. ประสบการณ์การสอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การสอน 25 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมา คือ ประสบการณ์การสอน 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.80

ประสบการณ์การสอน 16-20 ปี ร้อยละ 8.8 ประสบการณ์การสอน 1-5 ปี ร้อยละ 7.2 ประสบการณ์
การสอน 11-15 ปี ร้อยละ 5.60 และประสบการณ์การสอน 6-10 ปี ร้อยละ 5.60

6. ระดับชั้นที่รับผิดชอบการสอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามรับผิดชอบการสอน ช่วงชั้น
ที่ 2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.40 รองลงมา คือ ช่วงชั้นที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 31.20 ช่วงชั้นที่ 3 คิด
เป็นร้อยละ 20.00 และปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 10.40

7. จำนวนชั่วโมงที่ทำการสอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามรับผิดชอบทำการสอน 21-25
ชั่วโมง/สัปดาห์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.60 รองลงมา คือ ทำการสอน 25 ชั่วโมง/สัปดาห์ ขึ้นไป
คิดเป็นร้อยละ 38.40 และทำการสอน 16-20 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 20.00

8. ประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน มีความรู้และ
ประสบการณ์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และ
สื่อการสอน มีความรู้และประสบการณ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยศึกษาด้วยวิธีการการศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเองจากตำรา เอกสารต่างๆ และขอคำแนะนำจากผู้รู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.32
รองลงมา คือ เคยได้รับการฝึกอบรมและสัมมนา ด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อ
การสอน คิดเป็นร้อยละ 28.63 ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 23.80 เคยศึกษาด้านเทคโนโลยี
การ ศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน ในสถาบันที่สำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.49 และ
สำเร็จการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอนโดยตรง คิดเป็นร้อยละ
1.76

ตอนที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูใน
เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยภาพรวม

ตารางที่ 4.2 ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1
โดยภาพรวม

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ ไทย	4.26	.65	มาก
2	ด้านสื่อการสอน	4.26	.61	มาก
3	ด้านการบริการสื่อการสอน	4.31	.52	มาก
4	ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.05	.67	มาก
5	ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.26	.57	มาก
6	ด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.01	.71	มาก
7	ด้านบุคลากร	4.19	.70	มาก
8	ด้านการให้บริการวิชาการ	4.29	.63	มาก
9	ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา	4.29	.64	มาก
10	ด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน	4.28	.60	มาก
	รวม	4.22	.63	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูใน
เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D = .63) และเมื่อ
พิจารณารายด้านทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริการสื่อการ
สอน ($\bar{X} = 4.31$, S.D = .52)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูใน
เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เป็นรายชื่อ
รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.3 - 4.47

1. ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ตารางที่ 4.3 ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	นโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.21	.65	มาก
2	โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.30	.64	มาก
รวม		4.26	.65	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D = .65) และเมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ($\bar{X} = 4.30$, S.D = .64)

1.1 นโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ตารางที่ 4.4 นโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ปรัชญาของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.28	.62	มาก
2	ปณิธานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.23	.58	มาก
3	พันธกิจของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.26	.64	มาก
4	ประโยชน์ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.34	.56	มาก
5	ที่มาของงบประมาณในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	3.98	.79	มาก
รวม		4.21	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านนโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D = .63) และเมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประโยชน์ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ($\bar{X} = 4.34$, S.D = .56)

ตารางที่ 4.5 ปรัชญาของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	พัฒนาสื่อการสอน พัฒนาครูผู้สอน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน	4.27	.63	มาก
2	พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมที่สร้างสรรค์	4.30	.61	มาก
3	เร่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์	4.26	.62	มาก
	รวม	4.28	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับปรัชญาของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D = .62) และเมื่อพิจารณารายชื่อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D = .61)

ตารางที่ 4.6 ปณิธานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านสื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.22	.59	มาก
2	มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย	4.22	.58	มาก
3	มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการบริการสื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.24	.56	มาก
	รวม	4.23	.58	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับปณิธานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D = .58) และเมื่อพิจารณารายชื่อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการบริการสื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ($\bar{X} = 4.24$, S.D = .56)

ตารางที่ 4.7 พันธกิจของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทยที่ทันสมัย	4.30	.64	มาก
2	เป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษา การเผยแพร่ข้อมูลแก่ ครูผู้สอน	4.28	.63	มาก
3	เป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย	4.26	.62	มาก
4	เป็นศูนย์กลางจัดฝึกอบรมและเผยแพร่ข้อมูลด้านสื่อการสอน	4.27	.68	มาก
5	เป็นศูนย์กลางผลิต และพัฒนาสื่อการสอนที่ทันสมัย สอดคล้อง กับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทย	4.30	.61	มาก
6	เป็นศูนย์กลางให้บริการในการยืม - คืน สื่อการสอน	4.24	.61	มาก
7	เป็นศูนย์กลางซ่อมแซมสื่อการสอนที่ชำรุด ให้อยู่ในสภาพที่ พร้อมใช้งาน	4.18	.70	มาก
	รวม	4.26	.64	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับพันธกิจของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D = .64) และเมื่อพิจารณารายชื่อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทยที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.30$, S.D = .64)

ตารางที่ 4.8 ประโยชน์ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ไทย	4.37	.55	มาก
2	เป็นแหล่งเพิ่มพูน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ ไทย	4.33	.52	มาก
3	เป็นแหล่งสืบค้นความรู้และเครือข่ายการศึกษา	4.31	.57	มาก
4	เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านประวัติศาสตร์ไทย	4.34	.56	มาก
5	เป็นแหล่งพัฒนาครูด้านการผลิตสื่อและการใช้สื่อการสอน ประวัติศาสตร์ไทย	4.33	.56	มาก
6	เป็นแหล่งให้บริการสื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.35	.60	มาก
	รวม	4.34	.56	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับประโยชน์ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D = .56) และเมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย ($\bar{X} = 4.37$, S.D = .55)

ตารางที่ 4.9 ที่มาของงบประมาณในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	งบประมาณแผ่นดิน	4.22	.72	มาก
2	งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล	4.10	.74	มาก
3	งบประมาณจากสำนักงานเทศบาลตำบล	4.06	.81	มาก
4	งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด	4.14	.75	มาก
5	งบประมาณจากเงินบริจาคจากภาคเอกชน	3.98	.86	มาก
6	งบประมาณจากสถานศึกษาที่ร่วมกันจัดตั้ง	3.33	.86	ปานกลาง
	รวม	3.98	.79	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับที่มาของงบประมาณในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D = .79) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ งบประมาณแผ่นดิน ($\bar{X} = 4.22$, S.D = .72)

1.2 โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ตารางที่ 4.10 โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	งานธุรการ	4.25	.68	มาก
2	งานวิชาการ	4.24	.74	มาก
3	งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน	4.28	.73	มาก
	รวม	4.91	.73	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.91, S.D = .73$) และเมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน ($\bar{X} = 4.28, S.D = .73$)

ตารางที่ 4.11 งานธุรการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ด้านสารบรรณ	4.25	.68	มาก
2	ด้านการเงินและงบประมาณ	4.24	.74	มาก
3	ด้านประชาสัมพันธ์	4.28	.73	มาก
4	ด้านวัสดุ-ครุภัณฑ์	4.29	.68	มาก
5	ด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ	4.29	.71	มาก
รวม		4.27	.71	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานธุรการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27, S.D = .71$) และเมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวัสดุ-ครุภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.29, S.D = .68$) และ ด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.29, S.D = .71$)

ตารางที่ 4.12 งานวิชาการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ด้านการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน	4.37	.53	มาก
2	ด้านการฝึกอบรม	4.33	.59	มาก
3	ด้านหลักสูตร-เนื้อหาประวัติศาสตร์ไทย	4.34	.58	มาก
4	ด้านประเมินสื่อการสอน	4.29	.61	มาก
รวม		4.33	.58	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33, S.D = .58$) และเมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.37, S.D = .53$)

ตารางที่ 4.13 งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ด้านจัดทำ และผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ	4.36	.59	มาก
2	ด้านบริการสื่อการสอนประเภทต่างๆ	4.38	.60	มาก
3	ด้านการซ่อมแซม และจัดเก็บสื่อการสอน	4.24	.69	มาก
4	ด้านฐานข้อมูลการสืบค้นสื่อการสอน	4.29	.61	มาก
5	ด้านการซ่อมบำรุงสื่อการสอน	4.28	.64	มาก
รวม		4.31	.63	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D = .63) และเมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบริการสื่อการสอนประเภทต่างๆ ($\bar{X} = 4.38$, S.D = .60)

2. ความต้องการด้านสื่อการสอน

ตารางที่ 4.14 ความต้องการด้านสื่อการสอน

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	แนวทางการจัดทำสื่อการสอน	4.34	.56	มาก
2	สื่อประเภทสื่อสิ่งพิมพ์	4.14	.65	มาก
3	สื่อประเภทวัสดุกราฟิก	4.31	.57	มาก
4	สื่อประเภทสื่อภาพนิ่ง	4.33	.56	มาก
5	สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.05	.77	มาก
6	สื่อประเภทชุดการสอน	4.36	.55	มาก
7	สื่อเทคนิค/วิธีการ	4.30	.57	มาก
8	เครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน	4.24	.68	มาก
รวม		4.26	.61	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของด้านสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D = .61) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สื่อประเภทชุดการสอน ($\bar{X} = 4.36$, S.D = .55)

2.1 แนวทางการจัดหาสื่อการสอน

ตารางที่ 4.15 แนวทางการจัดหาสื่อการสอน

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกและจัดหาสื่อการสอน	4.33	.55	มาก
2	ควรมีการจัดสื่อการสอนแยกตามประเภทของสื่อการสอน	4.33	.52	มาก
3	มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อการสอนแต่ละชิ้น เพื่อจะได้ทราบอายุการใช้งานและการซ่อมแซมแต่ละครั้ง	4.31	.61	มาก
4	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ อย่างสม่ำเสมอ	4.34	.55	มาก
5	มีการจัดหาสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทย	4.35	.56	มาก
6	มีการให้บริการสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทย	4.36	.54	มาก
	รวม	4.34	.56	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของด้านสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D = .56) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการให้บริการสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทย ($\bar{X} = 4.36$, S.D = .54)

2.2 สื่อประเภทสื่อสิ่งพิมพ์

ตารางที่ 4.16 สื่อประเภทสื่อสิ่งพิมพ์

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ตำรา	4.38	.56	มาก
2	แบบเรียน	4.32	.58	มาก
3	สารานุกรม	4.38	.54	มาก
4	พจนานุกรม	4.33	.55	มาก

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
5	รายงานการวิจัย	4.28	.59	มาก
6	คู่มือหลักสูตรประวัติศาสตร์	4.39	.55	มาก
7	นิตยสาร	3.69	.82	มาก
8	วารสาร	3.74	.82	มาก
9	หนังสือพิมพ์	3.71	.81	มาก
รวม		4.14	.65	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของเกี่ยวกับสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D = .65) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คู่มือหลักสูตรประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 4.39$, S.D = .55)

2.3 สื่อประเภทวัสดุกราฟิก

ตารางที่ 4.17 สื่อประเภทวัสดุกราฟิก

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	แผนภูมิ	4.24	.57	มาก
2	แผนสถิติ	4.24	.59	มาก
3	แผนที่	4.30	.56	มาก
4	ภาพพลิก	4.38	.56	มาก
5	รูปภาพ	4.38	.56	มาก
รวม		4.31	.57	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของเกี่ยวกับสื่อประเภทวัสดุกราฟิก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D = .57) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ภาพพลิก และ รูปภาพ ($\bar{X} = 4.38$, S.D = .56)

2.4 สื่อประเภทสื่อภาพนิ่ง

ตารางที่ 4.18 สื่อประเภทสื่อภาพนิ่ง

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ภาพถ่าย	4.35	.57	มาก
2	ภาพวาด	4.22	.59	มาก
3	ภาพชุด	4.42	.54	มาก
4	แผนภาพ	4.32	.55	มาก
รวม		4.33	.56	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของเกี่ยวกับสื่อประเภทสื่อภาพนิ่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D = .56) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ภาพชุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D = .54) และ ภาพวาด ($\bar{X} = 4.42$, S.D = .59)

2.5 สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.19 สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	สื่อมัลติมีเดีย	4.34	.57	มาก
2	คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	3.98	.84	มาก
3	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	3.99	.85	มาก
4	บทเรียน e-Learning	3.88	.84	มาก
รวม		4.05	.77	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของเกี่ยวกับสื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D = .77) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สื่อมัลติมีเดีย ($\bar{X} = 4.34$, S.D = .57)

2.6 สื่อประเภทชุดการสอน

ตารางที่ 4.20 สื่อประเภทชุดการสอน

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ชุดการสอนประกอบการบรรยาย	4.36	.59	มาก
2	ชุดการสอนรายบุคคล	4.34	.54	มาก
3	ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม	4.38	.54	มาก
รวม		4.36	.55	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของเกี่ยวกับสื่อประเภทชุดการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D = .55) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม ($\bar{X} = 4.38$, S.D = .54)

2.7 สื่อเทคนิค/วิธีการ

ตารางที่ 4.21 สื่อเทคนิค/วิธีการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	การสาธิต	4.32	.60	มาก
2	การจัดนิทรรศการ	4.31	.57	มาก
3	ประสบการณ์	4.22	.68	มาก
4	การใช้ชุมชนเพื่อจัดการเรียนการสอน	4.34	.54	มาก
5	สถานการณ์จำลอง	4.26	.56	มาก
6	การศึกษานอกสถานที่	4.35	.54	มาก
7	กระบวนการกลุ่ม	4.26	.53	มาก
รวม		4.30	.57	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของเกี่ยวกับสื่อเทคนิค/วิธีการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D = .57) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การศึกษานอกสถานที่ ($\bar{X} = 4.35$, S.D = .54)

2.8 เครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน

ตารางที่ 4.22 เครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	เครื่องคอมพิวเตอร์ / เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา / แท็บเล็ต	4.37	.53	มาก
2	เครื่องพิมพ์แบบเลเซอร์	4.26	.56	มาก
3	เครื่องฉายข้ามศีรษะ	3.99	.78	มาก
4	เครื่องฉายแอลซีดี พร้อม จอรับภาพ	4.14	.81	มาก
5	เครื่องเล่นวีซีดี / ดีวีดี	4.28	.70	มาก
6	เครื่องรับโทรทัศน์	4.27	.69	มาก
7	เครื่องขยายเสียง	4.24	.74	มาก
8	ไมโครโฟนชนิดไร้สายพร้อมชุดอุปกรณ์	4.26	.66	มาก
9	ลำโพง	4.28	.63	มาก
10	เครื่องขยายเสียงสะพายไหล่	4.17	.76	มาก
11	กล้องถ่ายรูปดิจิตอล	4.33	.66	มาก
12	กล้องถ่ายวิดีโอ	4.30	.67	มาก
13	ชุดอุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียง	4.26	.66	มาก
	รวม	4.24	.68	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของเกี่ยวกับเครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24, S.D = .68$) เมื่อพิจารณา รายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ / เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา / แท็บเล็ต ($\bar{X} = 4.37, S.D = .53$)

3. ความต้องการด้านบริการสื่อการสอน

ตารางที่ 4.23 ความต้องการด้านบริการสื่อการสอน

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	กฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ	4.33	.56	มาก
2	ประเภทของงานบริการ	4.28	.47	มาก
	รวม	4.31	.52	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของด้านบริการสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D = .52) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กฎ ระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ ($\bar{X} = 4.33$, S.D = .56)

3.1 กฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ

ตารางที่ 4.24 กฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	มีการจัดทำทะเบียนคุมสื่อการสอนทุกชั้น	4.32	.58	มาก
2	มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อการสอนแต่ละชั้นเพื่อให้ทราบอายุการใช้งานและการซ่อมแต่ละครั้ง	4.31	.57	มาก
3	มีการจัดวางกฎ ระเบียบการยืม-คืน และตารางการให้บริการสื่อการสอนอย่างชัดเจน	4.35	.56	มาก
4	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ อย่างสม่ำเสมอ	4.34	.56	มาก
5	มีการจัดสื่อการสอนแยกตามประเภทของสื่อการสอน เพื่อความสะดวกในการใช้บริการ	4.32	.55	มาก
	รวม	4.33	.56	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับกฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D = .56) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการจัดวางกฎ ระเบียบการยืม-คืน และตารางการให้บริการสื่อการสอนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.35$, S.D = .56)

3.2 ประเภทของงานบริการ

ตารางที่ 4.25 ประเภทของงานบริการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ให้บริการสำเนาสื่อสิ่งพิมพ์ตามที่ร้องขอ	4.26	.57	มาก
2	ให้คำปรึกษาแนะนำด้านการค้นคว้าและวิจัย การผลิตและการใช้สื่อการสอนเกี่ยวกับสื่อการสอน	4.26	.59	มาก
3	ให้คำแนะนำด้านการสืบค้นข้อมูล และความรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเครือข่ายคอมพิวเตอร์	4.29	.59	มาก
4	ให้คำแนะนำและจัดทำคู่มือในการใช้สื่อการสอน, เผยแพร่ความรู้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสื่อการสอน	4.31	.53	มาก
5	ให้บริการฝึกอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	4.30	.55	มาก
6	มีการให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอนแต่ละชนิด	4.29	.54	มาก
รวม		4.28	.56	มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับประเภทของงานบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D = .56) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำและจัดทำคู่มือในการใช้สื่อการสอน, เผยแพร่ความรู้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสื่อการสอน ($\bar{X} = 4.31$, S.D = .53)

4. ความต้องการด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอน

ตารางที่ 4.26 ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยควรจัดตั้งในรูปแบบใด

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	จัดตั้งในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.04	.61	มาก
2	จัดตั้งในระดับสถานศึกษา	4.20	.65	มาก
3	จัดตั้งในระดับเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1	4.01	.71	มาก
4	จัดตั้งในระดับเขตการศึกษา (สพป.ขพ.1)	3.94	.72	มาก
	รวม	4.05	.67	มาก

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D = .67) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดตั้งในระดับสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20$, S.D = .65)

5. ความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ตารางที่ 4.27 ความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	งานธุรการ	4.24	.59	มาก
2	งานวิชาการ	4.30	.54	มาก
3	งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน	4.24	.58	มาก
	รวม	4.26	.57	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D = .57) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ งานวิชาการ ($\bar{X} = 4.30$, S.D = .54)

5.1 งานธุรการ

ตารางที่ 4.28 งานธุรการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	การบริหารจัดการด้านงานสารบรรณ	4.23	.62	มาก
2	การบริหารจัดการด้านการเงินและงบประมาณ	4.22	.61	มาก
3	การประชาสัมพันธ์	4.26	.57	มาก
4	การบริหารจัดการด้านพัสดุ-ครุภัณฑ์	4.24	.56	มาก
5	การบริหารจัดการด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ	4.23	.57	มาก
	รวม	4.24	.59	มาก

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานธุรการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D = .59) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.26$, S.D = .57)

5.2 งานวิชาการ

ตารางที่ 4.29 งานวิชาการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	บริหารจัดการด้านการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน	4.33	.55	มาก
2	บริหารจัดการด้านการฝึกอบรม	4.28	.55	มาก
3	บริหารจัดการด้านหลักสูตร-เนื้อหาประวัติศาสตร์ไทย	4.30	.54	มาก
4	บริหารจัดการด้านประเมินสื่อการสอน	4.30	.54	มาก
	รวม	4.30	.54	มาก

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30, S.D = .54$) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บริหารจัดการด้านการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.33, S.D = .55$)

5.3 งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน

ตารางที่ 4.30 งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	บริหารจัดการด้านจัดหา และผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ	4.28	.55	มาก
2	บริหารจัดการด้านบริการสื่อการสอนประเภทต่างๆ	4.26	.59	มาก
3	บริหารจัดการด้านการซ่อมแซม และจัดเก็บสื่อการสอน	4.23	.61	มาก
4	บริหารจัดการด้านฐานข้อมูลการสืบค้นสื่อการสอน	4.25	.58	มาก
5	บริหารจัดการด้านการซ่อมบำรุงสื่อการสอน	4.21	.59	มาก
	รวม	4.24	.58	มาก

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24, S.D = .58$) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บริหารจัดการด้านจัดหา และผลิตสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.28, S.D = .55$)

6. ความต้องการด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4.31 ความต้องการด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	3.69	.82	มาก
2	สิ่งอำนวยความสะดวก	4.33	.60	มาก
	รวม	4.01	.71	มาก

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D = .71) เมื่อพิจารณารายข้อ ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.33$, S.D = .60)

6.1 ที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ตารางที่ 4.32 ที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ตั้งเป็นอาคารเอกเทศโดยเฉพาะ	4.22	.68	มาก
2	รวมอยู่กับอาคารใดอาคารหนึ่งของโรงเรียน	3.46	.88	ปานกลาง
4	รวมอยู่กับแหล่งเรียนรู้อื่นแต่มีการแยกเป็นสัดส่วน	3.57	.83	มาก
5	รวมอยู่กับห้องสมุดของโรงเรียน	3.51	.87	มาก
	รวม	3.69	.82	มาก

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D = .82) เมื่อพิจารณา รายข้อ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ตั้งเป็นอาคารเอกเทศโดยเฉพาะ ($\bar{X} = 4.22$, S.D = .68)

6.2 สิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4.33 สิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	มีบริเวณกว้างขวาง ขยายต่อได้ในอนาคต	4.26	.66	มาก
2	มีพื้นที่ว่างสำหรับการจัดนิทรรศการ	4.32	.58	มาก
4	ตั้งอยู่ในสถานที่ที่สะดวกในการไปใช้บริการ	4.36	.57	มาก
5	จำนวนโต๊ะ - เก้าอี้ เหมาะสม และเพียงพอ	4.35	.59	มาก
6	การจัดพื้นที่ของศูนย์สื่อการสอนฯ สะดวกต่อการ บริการสื่อการสอน การจัดกิจกรรม และการเรียนรู้	4.34	.56	มาก
7	บรรยากาศและความเงียบสงบ	4.40	.60	มาก
8	แสงสว่างภายในศูนย์สื่อการสอนฯ	4.38	.59	มาก
9	ห้องน้ำ และความสะอาดของห้องน้ำ	4.31	.63	มาก
10	เครื่องปรับอากาศในศูนย์สื่อการสอนฯ	4.25	.63	มาก
11	จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นมีเพียงพอ และทันสมัย	4.31	.64	มาก
12	ระบบติดต่อสื่อสาร	4.35	.56	มาก
	รวม	4.33	.60	มาก

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D = .60) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บรรยากาศ และความเงียบสงบ ($\bar{X} = 4.40$, S.D = .60)

7. ความต้องการด้านบุคลากร

ตารางที่ 4.34 ความต้องการด้านบุคลากร

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอน ประวัติศาสตร์ไทย	3.85	.83	มาก
2	คุณสมบัติของผู้บริหารในศูนย์สื่อการสอน ประวัติศาสตร์ไทย	4.24	.67	มาก
3	คุณสมบัติของบุคลากรในศูนย์สื่อการสอน ประวัติศาสตร์ไทย	4.26	.66	มาก
4	คุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติในศูนย์สื่อการสอน ประวัติศาสตร์ไทย	4.39	.64	มาก
	รวม	4.19	.70	มาก

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D = .70) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ($\bar{X} = 4.39$, S.D = .64)

7.1 ที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ตารางที่ 4.35 ที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ประธานเครือข่ายและบุคลากรในโรงเรียนอนุบาล ปะทิว	2.85	1.66	ปานกลาง
2	ประธานเครือข่ายและตัวแทนบุคลากรจากทุกโรงเรียน ในเครือข่าย	4.20	.62	มาก
3	ผู้บริหารและบุคลากรจากในโรงเรียน	3.94	.68	มาก
4	ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรจากภายนอก	3.98	.61	มาก
5	จัดหาผู้บริหารและบุคลากรจากภายนอก	4.26	.62	มาก
รวม		3.85	.83	มาก

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D = .83) เมื่อพิจารณารายข้อ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดหาผู้บริหารและบุคลากรจากภายนอก ($\bar{X} = 4.26$, S.D = .62)

7.2 คุณสมบัติของผู้บริหารในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ตารางที่ 4.36 คุณสมบัติของผู้บริหารในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	จบการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ไทยโดยตรง	4.36	.61	มาก
2	เคยได้ศึกษา ฝึกอบรม และสัมมนา ด้านประวัติศาสตร์ไทยโดยตรง	4.18	.79	มาก
3	มีประสบการณ์และความสนใจ ด้านประวัติศาสตร์ไทยโดยตรง	4.31	.59	มาก
4	ศึกษาด้านประวัติศาสตร์ไทย ด้วยตนเอง	4.18	.66	มาก
5	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา	4.17	.68	มาก
	รวม	4.24	.67	มาก

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้บริหารในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D = .67) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จบการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ไทยโดยตรง ($\bar{X} = 4.36$, S.D = .61)

7.3 คุณสมบัติของบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ตารางที่ 4.37 คุณสมบัติของบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอนโดยตรง	4.26	.67	มาก
2	เคยได้ศึกษา ฝึกอบรม และสัมมนา ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอนโดยตรง	4.26	.66	มาก
3	มีประสบการณ์และความสนใจ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอนโดยตรง	4.30	.66	มาก
4	ศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอน ด้วยตนเอง	4.21	.66	มาก
	รวม	4.26	.66	มาก

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D = .66) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีประสบการณ์และความสนใจ ด้านเทคโนโลยีการ ศึกษา และสื่อการสอนโดยตรง ($\bar{X} = 4.30$, S.D = .66)

7.4 คุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ตารางที่ 4.38 คุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ความสามารถของบุคลากรในการถ่ายทอดความรู้ คำปรึกษาแนะนำ	4.37	.65	มาก
2	ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร	4.37	.67	มาก
3	ชี้แจงและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้บริการที่ชัดเจน	4.37	.67	มาก
4	มนุษยสัมพันธ์ดี มีความเต็มใจให้บริการ	4.42	.62	มาก
5	ให้บริการตามลำดับอย่างยุติธรรม	4.38	.63	มาก
6	มีความตรงต่อเวลาในการให้บริการ	4.42	.63	มาก
	รวม	4.39	.64	มาก

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคลากร ที่ปฏิบัติงานในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D = .64) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มนุษยสัมพันธ์ดี มีความเต็มใจให้บริการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D = .62) และ มีความตรงต่อเวลาในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D = .63)

8. ความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ

ตารางที่ 4.39 ความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	กระบวนการ	4.34	.61	มาก
2	การให้บริการเผยแพร่ข้อมูล	4.28	.62	มาก
3	การให้บริการฝึกอบรม	4.26	.66	มาก
รวม		4.29	.63	มาก

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D = .63) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กระบวนการ ($\bar{X} = 4.34$, S.D = .61)

8.1 กระบวนการ

ตารางที่ 4.40 กระบวนการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	มีกระบวนการขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน	4.34	.57	มาก
2	ระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสม	4.35	.60	มาก
3	ให้บริการตามลำดับอย่างยุติธรรม	4.34	.62	มาก
4	ความรวดเร็วในการให้บริการ	4.33	.61	มาก
5	สื่อการสอนทุกประเภทครอบคลุมกับความต้องการของครูผู้สอน	4.34	.61	มาก
6	จำนวนสื่อการสอนเพียงพอต่อความต้องการ	4.35	.59	มาก
7	การให้บริการสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.34	.62	มาก
8	อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ	4.37	.62	มาก
9	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของครูด้านสื่อการสอน และการใช้บริการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ	4.30	.64	มาก
10	มีการจัดสื่อการสอนแยกตามประเภทของสื่อการสอน เพื่อความสะดวกในการใช้บริการ	4.34	.62	มาก
รวม		4.34	.61	มาก

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D = .61) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.37$, S.D = .62)

8.2 การให้บริการเผยแพร่ข้อมูล

ตารางที่ 4.41 การให้บริการเผยแพร่ข้อมูล

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	เผยแพร่ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสื่อการสอนประวัติศาสตร์ ไทย ที่มีอยู่ในศูนย์สื่อการสอน	4.29	.62	มาก
2	เผยแพร่ข้อมูลในการแสดงนิทรรศการ	4.26	.62	มาก
3	เผยแพร่ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสื่อการสอนประวัติศาสตร์ ไทย ใหม่ๆที่ไม่มีในศูนย์สื่อการสอน	4.27	.63	มาก
4	เผยแพร่ข้อมูล โดยผ่านอินเทอร์เน็ต	4.30	.62	มาก
5	เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบพับ สิ่งพิมพ์ และสื่อทัศนูปกรณ์	4.26	.61	มาก
	รวม	4.28	.62	มาก

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการเผยแพร่ข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D = .62) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เผยแพร่ข้อมูล โดยผ่านอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.28$, S.D = .62)

8.3 การให้บริการฝึกอบรม

ตารางที่ 4.42 การให้บริการฝึกอบรม

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน	4.30	.65	มาก
2	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	4.32	.63	มาก
3	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการซ่อมบำรุง การเก็บรักษาสื่อการสอน	4.22	.69	มาก
4	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินสื่อการสอน	4.22	.69	มาก
	รวม	4.26	.66	มาก

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการฝึกอบรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D = .66) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน ($\bar{X} = 4.32$, S.D = .63)

9. ความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา

ตารางที่ 4.43 ความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	ด้านกระบวนการ	4.32	.60	มาก
2	รูปแบบการให้บริการ	4.27	.67	มาก
3	การให้บริการคำแนะนำปรึกษา	4.28	.64	มาก
รวม		4.29	.64	มาก

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D = .64) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.32$, S.D = .60)

9.1 ด้านกระบวนการ

ตารางที่ 4.44 ด้านกระบวนการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	มีกระบวนการขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน	4.36	.60	มาก
2	ระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสม	4.30	.59	มาก
3	ให้บริการตามลำดับอย่างยุติธรรม	4.33	.59	มาก
4	ความรวดเร็วในการให้บริการ	4.29	.61	มาก
รวม		4.32	.60	มาก

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D = .60) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีกระบวนการขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน ($\bar{X} = 4.36$, S.D = .60)

9.2 รูปแบบการให้บริการ

ตารางที่ 4.45 รูปแบบการให้บริการ

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	การให้บริการแบบจุดเดียวครบวงจร	4.32	.67	มาก
2	การให้บริการภายในศูนย์สื่อการสอน	4.27	.65	มาก
3	การให้บริการทางโทรศัพท์	4.23	.69	มาก
รวม		4.27	.67	มาก

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D = .67) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้บริการแบบจุดเดียวครบวงจร ($\bar{X} = 4.32$, S.D = .67)

9.3 การให้บริการคำแนะนำปรึกษา

ตารางที่ 4.46 การให้บริการคำแนะนำปรึกษา

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	การออกแบบสื่อการสอน	4.29	.65	มาก
2	การผลิตสื่อการสอน	4.33	.62	มาก
3	การใช้สื่อการสอน	4.28	.63	มาก
4	การบำรุงรักษาสื่อการสอน	4.24	.65	มาก
5	การวิจัยสื่อการสอน	4.26	.66	มาก
6	การเผยแพร่สื่อการสอน	4.28	.64	มาก
รวม		4.28	.64	มาก

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการ คำแนะนำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D = .64) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมด อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การผลิตสื่อการสอน ($\bar{X} = 4.32$, S.D = .67)

10. ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

ตารางที่ 4.47 ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

ข้อที่	ความต้องการ	\bar{X}	S.D	แปลความ
1	เพื่อรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอน ประวัติศาสตร์ไทย	4.30	.60	มาก
2	เพื่อติดตามกระบวนการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.27	.57	มาก
3	เพื่อติดตามผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.26	.59	มาก
4	เพื่อติดตามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.26	.61	มาก
5	เพื่อติดตามความต้องการช่วยเหลือในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์	4.30	.61	มาก
6	เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศตามสภาพจริงของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยเกี่ยวกับการดำเนินงาน	4.29	.62	มาก
7	สามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	4.31	.61	มาก
	รวม	4.28	.60	มาก

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D = .60) เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมด อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คือ สามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ($\bar{X} = 4.31$, S.D = .61)

ตอนที่ 3

ความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

3.1.1 ต้องมีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม เป็นการดำเนินงานที่เป็นระบบครบวงจร ควรทำงานให้ครอบคลุม โดยเฉพาะลงสู่ท้องถิ่น ประสานงานกับ อบต. หรือผู้นำท้องถิ่น (3 คน)

3.1.2 ควรมีการพัฒนาสื่อการสอน พัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง (2 คน)

3.1.3 มีความสัมพันธ์กับชุมชน และพิพิธภัณฑ์ของท้องถิ่น (2 คน)

3.1.4 สอนโดยใช้วิทยากรท้องถิ่น และประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในบางโอกาส (1 คน)

3.1.5 บุคลากรทุกคนมีสิทธิที่จะปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการจัดศูนย์ประวัติศาสตร์ (รวมนักเรียน) (1 คน)

3.1.6 ปัจจุบันครุมีภาระงานมากถึงมีศูนย์สื่อที่ดีและมีประสิทธิภาพดีเยี่ยมครูก็ไม่สามารถนำสื่อมาใช้ให้คุ้มค่าได้ ดังนั้นต้องมีครูสอนประจำวิชา จึงได้ใช้สื่อโดยตรง จึงมีความคุ้มค่ากับการมีศูนย์สื่อนี้ ที่พร้อมให้บริการภายในเครือข่าย ให้ทั่วถึงเพื่อสะดวกในการติดต่อของเพื่อนครู (1 คน)

3.2 ด้านสื่อการสอน

3.2.1 จัดให้มีสื่อทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม สามารถใช้งานได้จริง เพียงพอกับความ ต้องการ มีความหลากหลาย น่าสนใจ และเทคโนโลยีทันสมัย เช่น CD ภาพของจริง สื่อ ICT (12 คน)

3.2.2 ควรให้บริการสื่อการสอนที่แยกตามระดับความรู้ของผู้เรียนและมี Web site บริการข้อมูล ที่ตรงตามเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร และนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างครบวงจร (2 คน)

3.2.3 ควรจัดทำสื่อต่างๆ ไม่สลับซับซ้อน ใช้ภาษาต่างๆ ศัพท์วิชาการ ควรลดการใช้จะได้มีความเข้าใจได้ง่าย (2 คน)

3.2.4 ให้บริการไม่เว้นวันหยุดราชการ (2 คน)

3.2.5 เพิ่มการสอนเรียนประวัติศาสตร์ ศึกษาและจัดทำในรูปแบบที่น่าสนใจทันสมัยมากขึ้น และมีเอกลักษณ์ความเป็นไทย (1 คน)

3.2.6 จัดอบรมครูผู้สอนประวัติศาสตร์ทุกชั้นให้รู้จักสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทันสมัย (1 คน)

3.2.7 ต้องการคู่มือหลักสูตรประวัติศาสตร์ (1 คน)

3.3 ด้านการบริการสื่อการสอน

3.3.1 ให้ยืม – คืน อย่างเป็นระบบ รวดเร็ว ทันใจ บริการทุกระดับ ประทับใจ (4 คน)

3.3.2 มี Web site หรือระบบออนไลน์ที่สามารถตรวจสอบได้ว่าในเวลานี้มีสื่อการสอนคงเหลือที่ศูนย์อยู่เท่าไรและสามารถยืมได้วันไหน ใครเป็นคนยืม เป็นต้น (2 คน)

3.3.3 ควรให้บริการที่ครอบคลุมทุกสาขา อาชีพ เพราะ เป็นสื่อที่ใกล้ตัว และในปี พ.ศ. 2558 จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (2 คน)

3.3.4 ให้บริการสื่อการสอนที่ใช้ง่าย สะดวก สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่า (2 คน)

3.3.5 รวบรวมแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่น จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา (1 คน)

3.3.6 บุคลากรที่ให้บริการต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสื่อการสอน (1 คน)

3.3.7 ควรให้คำแนะนำ และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอน (1 คน)

3.3.8 เป็นสื่อที่สามารถดาวน์โหลดได้ (1 คน)

3.4 ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

3.4.1 ควรอยู่แหล่งชุมชนใจกลางเมือง สะดวกในการไป – กลับ เพื่อให้ชุมชนมีสิทธิ์ใช้บริการได้ (5 คน)

3.4.2 ควรตั้งบริเวณเครือข่ายจะใกล้โรงเรียนสะดวกในการยืม (3 คน)

3.4.3 ควรจัดตั้งที่ใดก็ได้ตามความพร้อม อาจอยู่ในสถานศึกษา หรือจัดสร้างเป็นเอกเทศ (2 คน)

3.4.4 ควรจัดให้มีศูนย์ย่อย เพื่อลดภาระของศูนย์ใหญ่อีกทีหนึ่ง (2 คน)

3.4.5 มีห้องสำหรับให้บริการรายบุคคล (1 คน)

3.4.6 ควรอยู่ศูนย์กลางของแต่ละอำเภอ (1 คน)

3.5 ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

3.5.1 เป็นศูนย์ที่ให้บริการที่เป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย (3 คน)

3.5.2 ให้บริการข้อมูลประวัติศาสตร์ ถูกต้อง รวดเร็ว (3 คน)

3.5.3 ให้บริการที่ดี และให้บริการในส่วนที่เห็นว่ามี ความจำเป็น (2 คน)

3.5.4 เก็บรวบรวม ดูแลรักษา ประสานงาน กับโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม ให้บริการยืมสื่อการสอนตามสมควร (1 คน)

3.5.5 ให้ความรู้ เผยแพร่ข่าวสารด้านประวัติศาสตร์ แก่นักเรียน ชุมชน ครู บุคคลทั่วไป (1 คน)

3.6 ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

- 3.6.1 สถานที่สะอาด สะดวก ปลอดภัย ร่มรื่นเย็นสบาย ใช้งานได้จริง (5 คน)
- 3.6.2 เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร, อินเทอร์เน็ต (2 คน)
- 3.6.3 บริการน้ำดื่ม (น้ำร้อน-น้ำเย็น) (2 คน)
- 3.6.4 ควรมีชุมชนเป็นหลัก ใช้ชุมชน และแหล่งข้อมูลต่างๆ ควบคู่ไปด้วย ตามสภาพของชุมชนนั้นๆ (2 คน)
- 3.6.5 ติดต่อดีง่าย (1 คน)

3.7 ด้านบุคลากร

- 3.7.1 ให้มีบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญมาสอนโดยตรง (6 คน)
- 3.7.2 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี ไม่บริการแบบเลือกปฏิบัติ (4 คน)
- 3.7.3 บุคลากร มีความพร้อมทุกด้าน มีจำนวนพอเพียง (3 คน)
- 3.7.4 ทุกส่วนทั้งองค์กรเอกชน สถานที่ราชการควรให้บุคลากรมีส่วนเกี่ยวข้อง (1 คน)
- 3.7.5 ไม่จำเป็นต้องหาบุคลากรตรงตามสาขาวิชา เพราะหายาก ควรหาคนที่มีความรู้ความสามารถ มาทำงานได้ก็พอ (1 คน)
- 3.7.6 มีบุคลากรในด้านนี้ชัดเจน และ ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (1 คน)
- 3.7.7 จัดอบรมครู (1 คน)

3.8 ด้านการให้บริการวิชาการ

- 3.8.1 มีสื่อครอบคลุมทุกด้าน เพื่อสนองตอบความต้องการผู้ที่มาใช้บริการ (3 คน)
- 3.8.2 ให้ความรู้ได้ทั้งบุคลากร นักเรียน และชุมชน (2 คน)
- 3.8.3 ไม่เว้นวันหยุดราชการ (2 คน)
- 3.8.4 ควรมีการประสานงานชุมชน เพื่อเป็นข้อมูล ข่าวสาร ให้แก่ชุมชนควบคู่ไปด้วย (1 คน)
- 3.8.5 ประสานงาน ให้ความรู้กับนักเรียน ครู และชุมชน ตามความสมควร (1 คน)
- 3.8.6 มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ด้านวิชาการอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ (1 คน)
- 3.8.7 สื่อครอบคลุมกับความต้องการของครูผู้สอน (1 คน)
- 3.8.8 ควรมีความรวดเร็วในการบริการ (1 คน)
- 3.8.9 ควรเป็นนักประวัติศาสตร์ (1 คน)

3.9 ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา

3.9.1 ให้คำแนะนำคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้งานได้จริง ทั้งในเรื่อง การศึกษา การผลิตสื่อ การใช้สื่อ ตลอดจนการทำงานที่เกี่ยวข้อง (4 คน)

3.9.2 ควรมีการตอบคำถามแบบออนไลน์เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย ทันต่อ เหตุการณ์ (1 คน)

3.9.3 ควรมีการประชุมทุกๆ 6 เดือน เพื่อหาข้อมูลย้อนกลับว่าเกิดปัญหาอะไร เพื่อที่จะนำมาประมวลแก้ไขต่อไป (1 คน)

3.9.4 จัดทำ E- mail ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ (1 คน)

3.9.5 ควรมีครูประวัติศาสตร์ประจำศูนย์ (1 คน)

3.9.6 ควรให้บริการทางโทรศัพท์ (1 คน)

3.9.7 เปิดบริการทุกระบบ (1 คน)

3.10 ด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

3.10.1 มีคณะติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน รายงานผล และเป็นบุคคลที่มี คุณวุฒิเหมาะสม มีความรู้ ความสามารถ มาประเมินการทำงานอย่างต่อเนื่อง และนำผลที่ได้ไป พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์ฯ (3 คน)

3.10.2 ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียน และชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการประเมิน การดำเนินงาน (1 คน)

3.10.3 สอบถาม ทำความเข้าใจความเข้าใจทุกโรงเรียน เพื่อติดตามผลสัมฤทธิ์ในการ ใช้สื่อ (2 คน)

3.10.4 ควรประเมินปีละครั้ง เพื่อที่จะได้ทราบปัญหาแก้ไข (1 คน)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาประทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และดำเนินการสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาประทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการด้านรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย
- 2) เพื่อศึกษาความต้องการด้านสื่อการสอน
- 3) เพื่อศึกษาความต้องการด้านการบริการสื่อการสอน
- 4) เพื่อศึกษาความต้องการด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย
- 5) เพื่อศึกษาความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย
- 6) เพื่อศึกษาความต้องการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
- 7) เพื่อศึกษาความต้องการด้านบุคลากร
- 8) เพื่อศึกษาความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ
- 9) เพื่อศึกษาความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา
- 10) เพื่อศึกษาความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ทั้งหมด 128 คน ปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วย 1) โรงเรียนโรงเรียนอนุบาลปะทิว (บางสนพิพิธราษฎร์บำรุง) จำนวน 16 คน 2) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๘ (วัดสามัคคีชัย) จำนวน 17 คน 3) โรงเรียนบ้านสะพลี (บางกอกโพสท์ศึกษา) จำนวน 15 คน 4) โรงเรียนชุมชนบ้านทะเลทรัพย์ จำนวน 17 คน 5) โรงเรียนบ้านบางจาก จำนวน 11 คน 6) โรงเรียนวัดปากดำน จำนวน 5 คน 7) โรงเรียนบ้านวังช้าง จำนวน 6 คน 8) โรงเรียนอนุบาลบ้านเนินสำลี จำนวน 6 คน 9) โรงเรียนบ้านดอนตะเคียน จำนวน 6 คน 10) โรงเรียนบ้านหินกบ จำนวน 5 คน 11) โรงเรียนบ้านดอนทราย จำนวน 5 คน 12) โรงเรียนวัดดอนกุฎี จำนวน 3 คน 13) โรงเรียนบ้านชุมโค จำนวน 5 คน 14) โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ จำนวน 4 คน 15) โรงเรียนบ้านคอกม้า จำนวน 3 คน 16) โรงเรียนบ้านทุ่งวัวแล่น จำนวน 2 คน และ 17) โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์ จำนวน 2 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบเลือกตอบ มีจำนวน 1 ตอน มีจำนวน 8 ข้อ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 10 ตอน จำนวนข้อคำถาม 230 ข้อคำถาม และแบบสอบถามปลายเปิด มีจำนวน 1 ตอน จำนวน 10 ข้อคำถาม รวมทั้งสิ้น 12 ตอน มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม คือ ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่จะสอบถาม ขั้นที่ 2 ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และเนื้อหา ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ขั้นที่ 4 สร้างแบบ สอบถาม ขั้นที่ 6 ทดลองใช้แบบสอบถาม ขั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยดำเนินการ คือ (1) ทำหนังสือขออนุญาตจากประธานเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้กับครูในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 (2) การขอความร่วมมือ โดยประสานกับผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 เพื่อขอแจกแบบสอบถามให้กับครูทุกท่านในสถานศึกษา (3) การส่งและเก็บคืนแบบสอบถามโดยโรงเรียนรวบรวมแล้วนำมาส่งด้วยตนเอง (4) ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 128 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบแล้วพบว่าแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.66

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการทางสถิติ ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 50 ปี ขึ้นไป วุฒิการศึกษาที่จบส่วนใหญ่เป็นวุฒิปริญญาตรี ทำการสอนอยู่ใน

โรงเรียนขนาดกลาง มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 25 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ทำการสอนในช่วงชั้นที่ 2 จำนวนชั่วโมงที่ทำการสอน/สัปดาห์ 21-25 ชั่วโมง/สัปดาห์ และมีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยี การศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากตำรา เอกสารต่างๆ และขอคำแนะนำจากผู้รู้

1.4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริการสื่อการสอน มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการให้บริการวิชาการ ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา ด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านสื่อการสอน ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ส่วนด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความต้องการน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า

1) ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ในส่วนของนโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ปรัชญา ได้แก่ พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ ปณิธาน ได้แก่ มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการบริการสื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย พันธกิจ ได้แก่ เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทยที่ทันสมัย ประโยชน์ ได้แก่ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย และ ที่มาของงบประมาณ ได้แก่ งบประมาณแผ่นดิน ในส่วนโครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย งานธุรการ ได้แก่ ด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ งานวิชาการ ได้แก่ ด้านการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน และงานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน ได้แก่ ด้านบริการสื่อการสอน ประเภทต่างๆ

2) ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยแนวทางการจัดหาสื่อการสอน ควรให้บริการสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทย ส่วนความต้องการเกี่ยวกับสื่อการสอน สื่อประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ คู่มือหลักสูตรประวัติศาสตร์ สื่อประเภทวัสดุกราฟิก ได้แก่ ภาพพลิก และ รูปภาพ สื่อประเภทสื่อภาพนิ่ง ได้แก่ ภาพชุด และ ภาพวาด สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สื่อมัลติมีเดีย สื่อประเภทชุดการสอน ได้แก่ ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม สื่อเทคนิค/วิธีการ ได้แก่ การศึกษานอกสถานที่ และเครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ / เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา / แท็บเล็ต

3) ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านบริการสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยกฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ ควรมีการจัดวางกฎ ระเบียบ การยืม-คืน และตารางการให้บริการสื่อการสอนอย่างชัดเจน ส่วนประเภทของงานบริการ ต้องการคำแนะนำ และจัดทำคู่มือในการใช้สื่อการสอน, เผยแพร่ความรู้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสื่อการสอน

4) ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยควรจัดตั้งในระดับสถานศึกษา

5) ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยงานธุรการ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ งานวิชาการ ได้แก่ บริหารจัดการด้านการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน และงานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน ได้แก่ บริหารจัดการด้านจัดหา และผลิตสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ

6) ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยควรตั้งเป็นอาคารเอกเทศโดยเฉพาะ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องการบรรยากาศ และความเงียบสงบ

7) ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ควรจัดหาจากภายนอก คุณสมบัติของผู้บริหารควรจบการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ไทยโดยตรง คุณสมบัติของบุคลากรควรมีประสบการณ์และความสนใจ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอนโดยตรง ส่วนคุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ควรมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความเต็มใจให้บริการ และ มีความตรงต่อเวลาในการให้บริการ

8) ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านการให้บริการวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ในส่วนของกระบวนการ ควรมีอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ การให้บริการเผยแพร่ข้อมูลโดยผ่านอินเทอร์เน็ต และการให้บริการฝึกอบรม ควรจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน

9) ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่าย

สถานศึกษาปะทิว 1 ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา โดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ ควรมีกระบวนการขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน ในส่วน รูปแบบการให้บริการ ควรให้บริการแบบจุดเดียวครบวงจร และการให้บริการคำแนะนำปรึกษา ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน

10) ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูใน เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยแนวทางการประเมินการดำเนินงานควรนำไปใช้ ประโยชน์เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์สื่อการ สอนประวัติศาสตร์ไทยได้

2. อภิปรายผล

อภิปรายผลความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครู ในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานชุมพร เขต 1

2.1 ระดับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่าย สถานศึกษาปะทิว 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนตรี มีสูงเนิน (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการของ พนักงานครูเทศบาลและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอน สำหรับโรงเรียนใน สังกัดเทศบาลเมืองสกลนคร พบว่า พนักงานครูเทศบาลและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดตั้งศูนย์ สื่อการสอน สำหรับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสกลนคร โดยภาพรวมในระดับมาก

1) ระดับความต้องการของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านกรอบการ ดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย พบว่ามีความต้องการโครงสร้างการดำเนินงานของ ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.ณิ อธิสุวรรณ (2554 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า โครงสร้างการบริหาร ประกอบด้วย งานธุรการ ต้องการด้านการเงินและ งบประมาณ งานวิชาการ ต้องจัดการฝึกอบรม และงานจัดหาผลิต และบริการสื่อ ต้องการการจัดสื่อ และบริการยืมคืน

2) ระดับความต้องการของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านสื่อการสอน พบว่า มีความต้องการสื่อประเภทชุดการสอนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางเยาว์ วิกรัย เจริญยิ่ง (2554 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การ เรียน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

3) ระดับความต้องการของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านบริการสื่อการสอน มีความต้องการด้านกฎ ระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะตา ทองประสิทธิ์ (2551 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ด้านระเบียบการยืมสื่อการสอน ควรเน้นการชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการยืม /จองสื่อการสอน ด้านมาตรฐานการจัดหาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษาควรกำหนดวิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการสอนที่ชัดเจน

4) ระดับความต้องการของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอน มีความต้องการให้จัดตั้งในระดับสถานศึกษามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล อินทพงษ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนเมืองพัทยา 7 สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา กระทรวงมหาดไทย พบว่า ควรมีการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนขึ้นภายในโรงเรียนเมืองพัทยา 7 อาคารตั้งอยู่เป็นเอกเทศ

5) ระดับความต้องการของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย มีความต้องการงานวิชาการมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวัญพิศ ทองคำวงศ์ (2554 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา มีความต้องการงานวิชาการ ด้านงานออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา

6) ระดับความต้องการของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักขานุศรี ชูศรี (2539: บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า สถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนควรอยู่ศูนย์กลางของโรงเรียน มีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อการบริการ

7) ระดับความต้องการของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านบุคลากร มีความต้องการด้านคุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี มีสูงเนิน (2551 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ด้านการจัดหน่วยบุคลากร ควรมีการจัดบรรจุบุคลากรในตำแหน่งหัวหน้าและบุคลากรประจำศูนย์สื่อการสอน โดยต้องการผู้ที่จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยตรง

8) ระดับความต้องการของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านการให้บริการวิชาการ มีความต้องการด้านกระบวนการมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ บุญชูวิทย์ (2534 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า อาจารย์มีความต้องการให้ศูนย์สื่อศึกษาดำเนินการจัดการและให้บริการในระดับมาก กล่าวคือ จัดประเภท หมวดหมู่ของสื่อ และเผยแพร่ให้อาจารย์ทราบ จัดสื่อประเภทอุปกรณ์ในการผลิตที่จำเป็นไว้บริการเสริม จัดทำเอกสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสื่อจัดบริการให้ยืม ผลิต และฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้และการผลิตสื่อการสอน

9) ระดับความต้องการของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา มีความต้องการด้านกระบวนการมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ บุญชูวิทย์ (2534 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ศูนย์สื่อการศึกษาเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆในการจัดหา ผลิต พัฒนาสื่อการศึกษาด้วยบริการที่มีคุณภาพและทันสมัย มีบุคลากรประจำศูนย์อย่างเพียงพอ ที่จะทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนการผลิตสื่อและการบริการ ตลอดจนมีผู้ให้คำปรึกษาด้านสื่อการสอนแก่คณาจารย์

10) ระดับความต้องการของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 ด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน มีความต้องการให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ นกตล ร่มโพธิ์ (2552) ที่กล่าวว่า ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานองค์กรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน ไม่ใช่เฉพาะในส่วนของผลการแสดงผลของการดำเนินงานเท่านั้น การประเมินผลการปฏิบัติงานองค์กรยังเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความ สำเร็จหรือความล้มเหลวของกลยุทธ์ที่ได้นำไปใช้ ซึ่งหลายครั้งนำมาสู่การปรับกลยุทธ์ให้เข้ากันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยในระดับมาก ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเพื่อสร้างแบบจำลองศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านการบริการสื่อการสอนในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) จึงควรมีการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับความต้องการด้านการให้บริการสื่อการสอนในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการสื่อการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของครู ซึ่งจะนำมาซึ่งการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ต่อไป

2) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านการให้บริการวิชาการในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) จึงควรมีการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับความต้องการด้านการให้บริการวิชาการในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของครูต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล เวียสุวรรณ และนิตยา เวียสุวรรณ (2539) แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแนวทางในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับสายงานมัธยมศึกษา กรุงเทพฯ ตันอ้อ แกรมมี่
- กรมวิชาการ (2545) เทคโนโลยีการศึกษาสื่อการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว _____ (2546) การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- กรมสามัญศึกษา (2534) แนวทางการนิเทศในโรงเรียนตามรูปแบบการนิเทศเพื่อให้โรงเรียนพัฒนาตนเอง กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา _____ (2539) เอกสารประกอบการชี้แจงเรื่อง ศูนย์พัฒนาสื่อการสอน กรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- กิดานันท์ มลิทอง (2536) เทคโนโลยีร่วมสมัย กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย _____ (2540) เทคโนโลยีและนวัตกรรม กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย _____ (2543) เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม กรุงเทพมหานคร อรุณการพิมพ์ _____ (2544) สื่อการสอนและฝึกอบรม จากสื่อพื้นฐานถึงสื่อดิจิทัล กรุงเทพมหานคร อรุณการพิมพ์ _____ (2548) เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กรุงเทพมหานคร อรุณการพิมพ์ _____ (2549) สื่อการสอนและการบริหารจัดการเทคโนโลยีทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร อรุณการพิมพ์
- เกริก ยุ้นพันธ์ (2539) การเล่านิทาน พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาสน์
- กระทรวงศึกษาธิการ (2548) รวมกฎหมายเพื่อบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรไทย _____ (2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรุงเทพมหานคร ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กำพล กระจม (2531) “การศึกษาสถานภาพและปัญหาการบริหารศูนย์วิชาการกลุ่มประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาบุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ไกรนุช ศิริพล (2531) ความเป็นครู กรุงเทพมหานคร นิยมวิทยา
- ขจิตพรรณ จันทร์สาขา (2545) “การศึกษาความจำเป็นและความต้องการนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอนในการปฏิรูปการศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขต

- กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ขวัญพิศ ทองคำวงศ์ (2554) “ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จรรยา เหนียนเฉลย (2546) *เทคโนโลยีทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ
- จินตนา กิจบำรุง (2545) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย
และศึกษาทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนด้วยวิธีสอน
แบบ ร่วมมือกันเรียนรู้และวิธีสอนตามคู่มือครู” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จินตนา ไบกาชุย (2540) *การเขียนสื่อการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- จักขานุศรี ชูศรี (2539) “ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนจากงานห้องสมุด
และงานโสตทัศนศึกษากลุ่มโรงเรียน กรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เฉลิมศรี มูลโพธิ์ (2541) “สภาพปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชมนาด เชื้อสุวรรณ (2542) *การสอนคณิตศาสตร์* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2529) กระบวนการสันนิเวศนาการและระบบสื่อการสอน ใน *เอกสารการสอนชุด
วิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา* หน่วยที่ 1 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____. (2544) “องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุด วิชาการ
บริหารศูนย์สื่อการศึกษา* หน่วยที่ 1 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____. (2545) “ชุดการสอนระดับประถมศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอน
ระดับประถมศึกษา* หน่วยที่ 1-8 พิมพ์ครั้งที่ 20 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548) *เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย* กรุงเทพมหานคร หลักพิมพ์
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526) *การบริการสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร วัฒนา
พานิช

- ณรงค์ มุกดาสว่าง (2540) “ศูนย์สื่อการศึกษาที่เหมาะสม สำหรับโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ดร.ณิ อธิสุวรรณ (2554) “ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของผู้บริหารและครูในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ทรงชัย ลิ้มพุกฤษ (2532) “โครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ทวีช บุญแสง (2544) “การศึกษาสมรรถภาพและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพของครูสังคมศึกษาในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทัศนีย์ บุญชูวิทย์ (2534) “ความคิดเห็นและความต้องการของอาจารย์เกี่ยวกับการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสของเยาวชนไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- เทพ ภาระเกด (2505) “สมบัติครู” *วารสารประชากรศึกษา 1* (สิงหาคม) หน้า 46-50
- ธวัช คำนวน (2556) ค้นคืนวันที่ 5 พฤษภาคม 2556 จาก http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/nakhonsithamrat/tawat_k/laktanprawattisat/page02.htm
- ธวัชชัย กาวชู (2554) “รายงานผลการ พัฒนาเอกสารประกอบการเรียน สาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 19 มิถุนายน 2555 จาก <http://www.kroobannok.com/blog/32404>
- นานาสาระ (2556) ค้นคืนวันที่ 5 พฤษภาคม 2556 จาก <http://allknowledges.tripod.com/history.html>
- นฤมล อินทรพงษ์ (2548) “โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนพทยา 7 สำนักการศึกษาเมืองพทยา กระทรวงมหาดไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- นิคม ทาแดง (2545) *เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้* กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์

- นิคม ทาแดง กอบกุล ปราบประชา และอานวย เดชชัยศรี (2545) *เอกสารประกอบการฝึกอบรม
พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามข้อเสนอของ
สำนักปฏิรูปการศึกษา ประจำปี 2545* ชลบุรี สำนักการศึกษาเมืองพัทยา
- นงเยาว์ วิกกรัยเจริญยิ่ง (2554) การพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา สารสนเทศออนไลน์ ค้น
คืนวันที่ 19 มิถุนายน 2555 จาก [http://www.mathayom15.org/web2012/
modules/newbb/viewtopic.php?viewmode=compact&topic_id=497&forum
=15](http://www.mathayom15.org/web2012/modules/newbb/viewtopic.php?viewmode=compact&topic_id=497&forum=15)
- นภดล รมโพธิ์ (2552) “การประเมินความสำเร็จของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
องค์กร” *วารสารบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์* 32, 122 (เมษายน-มิถุนายน)
- นฤมล อินทรพงษ์ (2548) “โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนพทยา 7 สำนักการศึกษา
เมืองพทยา กระทรวงมหาดไทย” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา*
- นำชัย ทนุผล และ สุนิสา ทนุผล (2532) การวางแผนและการประเมินผลโครงการส่งเสริมเชียงใหม่
ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
- บันลือ พฤษะวัน (2519) *การประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- บุญเหลือ ทองเอี่ยม และ สุขสวัสดิ์ ภาชิต (2531) *การบริหารและการนิเทศงานโสตทัศนศึกษา* พิมพ์
ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- บุญเหลือ ทองเอี่ยม และ สุวรรณ นาฎ (2541) *การใช้สื่อการสอน* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย
รามคำแหง
- ปลั่งศรี มูลศาสตร์ (2532) รายงานการวิจัย การศึกษาการสร้างศูนย์สื่อการศึกษาสิรินธร โรงเรียน
สิรินธร จังหวัดสุรินทร์
- ปิยะดา ทองประสิทธิ์ (2551) “ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนระดับประถมศึกษา เขต
พื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- พนิต เข้มทอง (2528) *การศึกษาสำหรับเกษตรกร* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาอาชีวศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- พรกมล จันทรี (2554) “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2538) *จิตวิทยาลังคมร่วมสมัย* กรุงเทพมหานคร สยามศึกษา
- เพิ่ม แต้มครบุรี (2544) “ความต้องการในการฝึกอบรมเพิ่มเติมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ไพฑูริย์ มีกุศล และคณะ (2546) *หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ม.2* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
- ภรณ์ จันทร์เทียน (2554) “การศึกษาผลการใช้ชุดการสอนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา และกรุงธนบุรี สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตการศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- มนตรี มีสูงเนิน (2551) “ความต้องการของพนักงานครูเทศบาลและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสกลนคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ยุพิน พิพิธกุล (2545) *การเรียนการสอนยุคปฏิรูปการศึกษา* กรุงเทพมหานคร บพิธการพิมพ์
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542* กรุงเทพมหานคร ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์
- รัตติยา หงษ์สกุล (2546) “การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้และความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์ (2544) “การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตบางแค สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วรรณพงษ์ ศิริเจียรนัย (2545) “การศึกษาความจำเป็นและความต้องการนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอนในการปฏิรูปการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อดัดแปลงศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2543) “การพัฒนาและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- _____. (2551) *สื่อและนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ Instructional and Innovation for Learning* ปทุมธานี สกายบุ๊กส์
- วรายุ ลีประเสริฐ (2539) *คู่มือการสร้างสื่อการสอนวิทยาศาสตร์* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- วนิดา จีงประสิทธิ์ (2532) *การบริหารและการบริการงานโสตทัศนศึกษา* นครปฐม มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
- วุฒิชัย ประสารลอย (2545) *การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร บุ๊คพอยท์
- ศิริลักษณ์ ปิ่นเกษร (2533) “ความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรในหมู่บ้านใกล้เคียงสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราช อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศิริยา ดำรงกุล (2554) ปัญหาและความต้องการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนบ้านปาล์ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 19 มิถุนายน 2555 จาก <http://km.pattani2.go.th/?name=research&file=readresearch&id=44>
- สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534) *เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร กรมศาสนา
- สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542) *นิทานความสำคัญและประโยชน์* ราชบุรี สถาบันราชภัฏจอมบึง
- สาธิต วัฒนคุณารักษ์ (2541) “การบริหารบุคลากรในองค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา* หน่วยที่ 6 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- सानิตา อนันตศิริรัตน์ (2552) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาประวัติศาสตร์ เรื่องความเป็นไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 19 มิถุนายน 2555 จาก <http://www.thaigoodview.com/node/97025>
- สามารถ คงศรี (2545) “การศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สุกัญญา แพงโสม (2545) *ชุดการเรียนการสอน* เพชรบุรี สถาบันราชภัฏเพชรบุรี

- สุดใจ เหง้าศรีไพร (2549) *สื่อการเรียนการสอน หลักการและทฤษฎีพื้นฐานสู่การปฏิบัติ* ศูนย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์
- สุทธิรัตน์ เลิศจตุรวิทย์ (2544) “ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการ
เรียนรู้ ทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติ
ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547) *การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ สู่...การพัฒนาผู้เรียน*
ราชบุรี ธรรมรักษ์การพิมพ์
- สุปราณี จิราณรงค์ (2551) *ครูประจำชั้นมืออาชีพ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- สุรัชย์ ประเสริฐสลวย (2542) *การจัดระบบงานเทคโนโลยีการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ภาควิชา
เทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุรินทร์ สรสิริ (2515) “ครูดีนั้นเป็นอย่างไร” *วารสารวิทยากร* 71, 5 (กรกฎาคม) หน้า 3-9
- สุลักษณ์ รัตน์ (2544) “สภาพปัญหาและความต้องการการวางแผนการใช้สื่อการสอนของอาจารย์
วิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สำลี รักสุothi (2553) *คู่มือการจัดทำสื่อ นวัตกรรมและแผนฯประกอบสื่อ นวัตกรรม* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540) *ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการ
ศึกษาแห่งชาติ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
- _____ (2540) *มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน* กรุงเทพมหานคร วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น
- _____ (2542) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542* กรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2540) *คู่มือประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*
- หนูม้วน ร่มแก้ว (2548) *เทคโนโลยีการศึกษา* เชียงใหม่ ส.การพิมพ์
- ห้องอ่านตำรา (2556) ค้นคืนวันที่ 5 พฤษภาคม 2556 จาก [http://e-book.ram.edu/e-book/
inside/html/dlbook.asp?code=CU503](http://e-book.ram.edu/e-book/inside/html/dlbook.asp?code=CU503)
- อรทัย พันธุ์สุวรรณ (2544) *มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร* สาขาวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550) *หลักการสอน* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์

- เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2545) *เทคโนโลยีการศึกษา หลักการและแนวคิดสู่ปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยทักษิณ
- อัศววิช ปองทอง (2550) “การพัฒนาสื่อแอนิเมชันสามมิติเพื่อการเรียนรู้” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อัจฉรา ตั้งสงบ (2535) “การดำเนินการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา กับพฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านห้วยเป้า จังหวัดเลย” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- Best, John W. and Kahn, James V. (1993). “Research in Education Boston: Allyn and
Bacon.”
- Dek-D.com (2556) ค้นคืนวันที่ 21 มีนาคม 2556 จาก [http://writer.dek-d.com/Writer/story/
viewlongc.php?id=336402&chapter=1](http://writer.dek-d.com/Writer/story/viewlongc.php?id=336402&chapter=1).
- Kieffer R. E. D. (1965). *Audio-visual instruction* New York: The Centr for Appted
Research in Education.
- Lafferty Petter and Rowe Jalain. (1995). *The dictionary of science*. New York: Simon &
Schuster.
- Pojjaman’s Blog (2556) ค้นคืนวันที่ 5 พฤษภาคม 2556 จาก [http://Pojjamansk.exteen.com/
20090301/entry](http://Pojjamansk.exteen.com/20090301/entry).
- Srygiey K. S. (1967) *The material center (bulletin No.22c: State department of
education)* n.p.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ มลิวัลย์ ผิวคราม

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 ผู้ช่วยฝ่ายวิจัยและประกันคุณภาพ ฯ
 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จงดี กากแก้ว

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 หัวหน้างานโสตทัศนศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกวิท ยอดมงคล

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยนครพนม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครู เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยสำหรับครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1

2. ความคิดเห็นของท่านและข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านเพื่อใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยนี้เท่านั้น

3. แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 แบ่งออกเป็นความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 10 ด้าน ได้แก่

1. ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย
2. ความต้องการด้านสื่อการสอน
3. ความต้องการด้านการบริการสื่อการสอน
4. ความต้องการด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย
5. ความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย
6. ความต้องการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
7. ความต้องการด้านบุคลากร
8. ความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ
9. ความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา
10. ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

ตอนที่ 3 ความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ในการอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวนริกร พุทธิเกษัช

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20 – 30 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

50 ปีขึ้นไป

3. ท่านมีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดในระดับใด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

4. โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียนขนาดใด

ขนาดเล็ก (นักเรียน 1 - 120 คน)

ขนาดกลาง (นักเรียน 121 - 600 คน)

ขนาดใหญ่ (นักเรียน 600 - 1,500 คน)

5. ท่านมีประสบการณ์การสอนมาแล้วกี่ปี

1-5 ปี

6-10 ปี

11-15 ปี

16-20 ปี

21-25 ปี

25 ปีขึ้นไป

6. ปัจจุบันท่านรับผิดชอบสอนในระดับชั้นใด

ปฐมวัย

ช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3)

ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6)

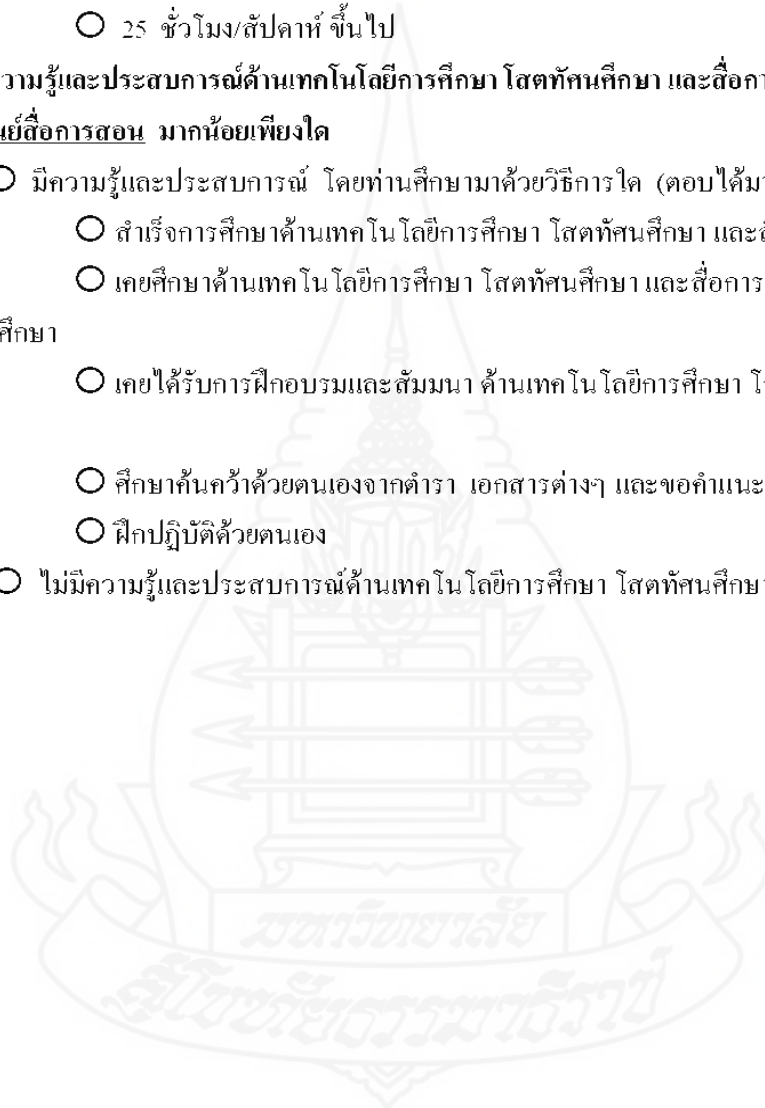
ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

7. ปัจจุบันท่านทำการสอนกี่ชั่วโมง/สัปดาห์

- 1-5 ชั่วโมง/สัปดาห์
- 6-10 ชั่วโมง/สัปดาห์
- 11-15 ชั่วโมง/สัปดาห์
- 16-20 ชั่วโมง/สัปดาห์
- 21-25 ชั่วโมง/สัปดาห์
- 25 ชั่วโมง/สัปดาห์ ขึ้นไป

8. ท่านมีความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน โดยเฉพาะด้านศูนย์สื่อการสอน มากน้อยเพียงใด

- มีความรู้และประสบการณ์ โดยท่านศึกษามาด้วยวิธีการใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - สำเร็จการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน โดยตรง
 - เคยศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน ในสถาบันที่สำเร็จการศึกษา
 - เคยได้รับการฝึกอบรมและสัมมนา ด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน
 - ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากตำรา เอกสารต่างๆ และขอคำแนะนำจากผู้รู้
 - ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง
- ไม่มีความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษา และสื่อการสอนเลย

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

คำชี้แจง

1. โปรดพิจารณาความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของท่านแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความต้องการให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

2. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความต้องการใช้ค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5	หมายความว่า	มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายความว่า	มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายความว่า	มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายความว่า	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายความว่า	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คำจำกัดความ

ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย หมายถึง ศูนย์ของโสตทัศนวัสดุ สิ่งพิมพ์และเครื่องมือต่างๆ เป็นสถานที่รวบรวมสื่อการสอน เก็บพัสดุและการใช้นวัตกรรมอื่นๆ รวมทั้งการให้บริการสื่อประวัติศาสตร์ไทย ไปสู่ชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการในโรงเรียน ซึ่งได้มีการจัดการระเบียนสถานที่ และผู้ร่วมงานเพื่อสนองความต้องการของผู้สอนและผู้เรียนตามจุดหมายของการศึกษาใช้สำหรับจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1. ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
1.1 นโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
1.1.1 ประสิทธิภาพของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
1.1.1.1 พัฒนาสื่อการสอน พัฒนาครูผู้สอน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน					
1.1.1.2 พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมที่สร้างสรรค์					
1.1.1.3 เร่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาประวัติศาสตร์					
1.1.1.4 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
2. ความต้องการด้านสื่อการสอน					
2.1 แนวทางการจัดหาสื่อการสอน					
2.1.1 ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกและจัดหาสื่อการสอน					
2.1.2 ควรมีการจัดสื่อการสอนแยกตามประเภทของสื่อการสอน					
2.1.3 มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อการสอนแต่ละชิ้น เพื่อจะได้ทราบอายุการใช้งานและการซ่อมแซมแต่ละครั้ง					
2.1.4 มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ อย่างสม่ำเสมอ					
2.1.5 มีการจัดหา และให้บริการสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทย					
2.1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
2.2 สื่อประเภทสื่อสิ่งพิมพ์					
2.2.1 ตำรา					
2.2.2 แบบเรียน					
2.2.3 สารานุกรม					
2.2.4 พจนานุกรม					
2.2.5 รายงานการวิจัย					
2.2.6 คู่มือหลักสูตรประวัติศาสตร์					
2.2.7 นิตยสาร					
2.2.8 วารสาร					
2.2.9 หนังสือพิมพ์					
2.2.10 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
2.3 สื่อประเภทสื่อโสตทัศน					
2.3.1 แผนภูมิ					
2.3.2 แผนสถิติ					
2.3.3 แผนที่					
2.3.4 ภาพพลิก					
2.3.5 ป้ายนิเทศ					
2.3.6 ของจริง					
2.3.7 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
2.4 สื่อประเภทสื่อภาพนิ่ง					
2.4.1 ภาพถ่าย					
2.4.2 ภาพวาด					
2.4.3 ภาพชุด					
2.4.4 แผนภาพ					
2.4.5 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
2.5 สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2.5.1 สื่อมัลติมีเดีย					
2.5.2 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน					
2.5.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์					
2.5.4 บทเรียน e-Learning					
2.5.5 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
2.6 สื่อประเภทชุดการสอน					
2.6.1 ชุดการสอนประกอบการบรรยาย					
2.6.2 ชุดการสอนรายบุคคล					
2.6.3 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม					
2.6.4 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
2.7 สื่อเทคนิค/วิธีการ					
2.7.1 การสาธิต					
2.7.2 การจัดนิทรรศการ					
2.7.3 ประสิทธิภาพ					
2.7.4 การใช้ชุมชนเพื่อจัดการเรียนการสอน					
2.7.5 สถานการณ์จำลอง					
2.7.6 การศึกษานอกสถานที่					
2.7.7 กระบวนการกลุ่ม					
2.7.8 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
2.8 เครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน					
2.8.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ / เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา / แท็บเล็ต					
2.8.2 เครื่องพิมพ์แบบเลเซอร์					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
2.8.3 เครื่องฉายข้ามศีรษะ					
2.8.4 เครื่องฉายแอลซีดี พร้อม จอรับภาพ					
2.8.5 เครื่องเล่นวีซีดี / ดีวีดี					
2.8.6 เครื่องรับโทรทัศน์สี					
2.8.7 เครื่องขยายเสียง					
2.8.8 ไมโครโฟนชนิดไร้สายพร้อมชุดอุปกรณ์					
2.8.9 ลำโพง					
2.8.10 เครื่องขยายเสียงสะพานไพล่					
2.8.11 กล้องถ่ายภาพดิจิทัล					
2.8.12 กล้องถ่ายวิดีโอ					
2.8.13 ชุดอุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียง					
2.8.14 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
3. ความต้องการด้านบริการสื่อการสอน					
3.1 กฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ					
3.1.1 มีการจัดทำทะเบียนคู่มือสื่อการสอนทุกชั้น					
3.1.2 มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อการสอนแต่ละชั้นเพื่อให้ทราบอายุการใช้งานและการซ่อมแต่ละครั้ง					
3.1.3 มีการจัดวางกฎ ระเบียบการยืม-คืน และตารางการให้บริการสื่อการสอน					
3.1.4 มีการจัดทำทะเบียนคู่มือสื่อการสอนทุกชั้น					
3.1.5 มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อการสอนแต่ละชั้นเพื่อให้ทราบอายุการใช้งานและการซ่อมแต่ละครั้ง					
3.1.6 มีการจัดวางกฎ ระเบียบการยืม-คืน และตารางการให้บริการสื่อการสอนอย่างชัดเจน					
3.1.7 มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ อย่างสม่ำเสมอ					
3.1.8 มีการจัดสื่อการสอนแยกตามประเภทของสื่อการสอน เพื่อความสะดวกในการให้บริการ					
3.1.9 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
3.2 ประเภทของงานบริการ					
3.2.1 ให้บริการสำเนาสื่อสิ่งพิมพ์ตามที่ร้องขอ					
3.2.2 ให้คำปรึกษาแนะนำด้านการค้นคว้าและวิจัย การผลิตและการใช้สื่อการสอนเกี่ยวกับสื่อการสอน					
3.2.3 ให้คำแนะนำด้านการสืบค้นข้อมูล และความรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเครือข่ายคอมพิวเตอร์					
3.2.4 ให้คำแนะนำและจัดทำคู่มือในการใช้สื่อการสอน เผยแพร่ความรู้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสื่อการสอน					
3.2.5 ให้บริการฝึกอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน					
3.2.6 มีการให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอนแต่ละชนิด					
3.2.7 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
4. ความต้องการด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอน					
4.1 ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยควรจัดตั้งในรูปแบบใด					
4.1.1 จัดตั้งในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา					
4.1.2 จัดตั้งในระดับสถานศึกษา					
4.1.3 จัดตั้งในระดับเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1					
4.1.4 จัดตั้งในระดับเขตการศึกษา (สพป.ขพ.1)					
4.1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
5. ความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
5.1 งานธุรการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้					
5.1.1 การบริหารจัดการด้านงานสารบรรณ					
5.1.2 การบริหารจัดการด้านการเงินและงบประมาณ					
5.1.3 การประชาสัมพันธ์					
5.1.4 การบริหารจัดการด้านพัสดุ-ครุภัณฑ์					
5.1.5 การบริหารจัดการด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ					
5.1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
5.2 งานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้					
5.2.1 บริหารจัดการด้านการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน					
5.2.2 บริหารจัดการด้านการฝึกอบรม					
5.2.3 บริหารจัดการด้านหลักสูตร-เนื้อหาประวัติศาสตร์ไทย					
5.2.4 บริหารจัดการด้านประเมินสื่อการสอน					
5.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
5.3 งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน มีบทบาทหน้าที่ดังนี้					
5.3.1 บริหารจัดการด้านจัดหา และผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ					
5.3.2 บริหารจัดการด้านบริการสื่อการสอนประเภทต่างๆ					
5.3.3 บริหารจัดการด้านการซ่อมแซม และจัดเก็บสื่อการสอน					
5.3.4 บริหารจัดการด้านฐานข้อมูลการสืบค้นสื่อการสอน					
5.3.5 บริหารจัดการด้านการซ่อมบำรุงสื่อการสอน					
5.3.6 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
6. ความต้องการด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก					
6.1 ที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
6.1.1 ตั้งเป็นอาคารเอกเทศโดยเฉพาะ					
6.1.2 รวมอยู่กับอาคารใดอาคารหนึ่งของโรงเรียน					
6.1.3 รวมอยู่กับแหล่งเรียนรู้อื่นแต่มีการแยกเป็นสัดส่วน					
6.1.4 รวมอยู่กับห้องสมุดของโรงเรียน					
6.2 สิ่งอำนวยความสะดวก					
6.2.1 มีบริเวณกว้างขวาง ขยายต่อได้ในอนาคต					
6.2.2 มีพื้นที่ว่างสำหรับการจัดนิทรรศการ					
6.2.3 ตั้งอยู่ในสถานที่ที่สะดวกในการไปใช้บริการ					
6.2.4 จำนวน โต๊ะ - เก้าอี้ เหมาะสม และเพียงพอ					
6.2.5 การจัดพื้นที่ของศูนย์สื่อการสอนฯ สะดวกต่อการบริการสื่อการสอน การจัดกิจกรรม และการเรียนรู้					
6.2.6 บรรยากาศและความเงียบสงบ					
6.2.7 แสงสว่างภายในศูนย์สื่อการสอนฯ					
6.2.8 ห้องน้ำ และความสะดวกของห้องน้ำ					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
6.2.9 เครื่องปรับอากาศในศูนย์สื่อการสอนฯ					
6.2.10 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้น มีเพียงพอ และทันสมัย					
6.2.11 ระบบติดต่อสื่อสาร					
6.2.12 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
7. ความต้องการด้านบุคลากร					
7.1 ที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
7.1.1 ประธานเครือข่ายและบุคลากรในโรงเรียนอนุบาลประทิว					
7.1.2 ประธานเครือข่ายและตัวแทนบุคลากรจากทุกโรงเรียน ในเครือข่าย					
7.1.3 ผู้บริหารและบุคลากรจากในโรงเรียน					
7.1.4 ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรจากภายนอก					
7.1.5 จัดหาผู้บริหารและบุคลากรจากภายนอก					
7.1.6 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
7.2 คุณวุฒิของหัวหน้าและบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านเนื้อหารายวิชา					
7.2.1 จบการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ไทยโดยตรง					
7.2.2 เคยได้ศึกษาฝึกอบรม และสัมมนา ด้านประวัติศาสตร์ไทย โดยตรง					
7.2.3 มีประสบการณ์และความสนใจ ด้านประวัติศาสตร์ไทย โดยตรง					
7.2.4 ศึกษาด้านประวัติศาสตร์ไทย ด้วยตนเอง					
7.2.5 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ					
7.2.6 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
7.3 คุณวุฒิของหัวหน้าและบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านเทคโนโลยีการศึกษา					
7.3.1 จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอน โดยตรง					
7.3.2 เคยได้ศึกษาฝึกอบรม และสัมมนา ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอน โดยตรง					
7.3.3 มีประสบการณ์และความสนใจ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอน โดยตรง					
7.3.4 ศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอน ด้วยตนเอง					
7.3.5 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
7.4 คุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
7.4.1 ความสามารถของบุคลากรในการถ่ายทอดความรู้ คำปรึกษาแนะนำ					
7.4.2 ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร					
7.4.3 ชี้แจงและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้บริการที่ชัดเจน					
7.4.4 มนุษยสัมพันธ์ดี มีความเต็มใจให้บริการ					
7.4.5 ให้บริการตามลำดับอย่างยุติธรรม					
7.4.6 มีความตรงต่อเวลาในการให้บริการ					
7.4.7 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
8. ความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ					
8.1 กระบวนการ					
8.1.1 มีกระบวนการขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน					
8.1.2 ระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสม					
8.1.3 ให้บริการตามลำดับอย่างยุติธรรม					
8.1.4 ความรวดเร็วในการให้บริการ					
8.1.5 สื่อการสอนทุกประเภทครอบคลุมกับความต้องการของครูผู้สอน					
8.1.6 จำนวนสื่อการสอนเพียงพอต่อความต้องการ					
8.1.7 การให้บริการสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
8.1.8 อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ					
8.1.9 มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของครูด้านสื่อการสอน และการใช้ บริการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ					
8.1.10 มีการจัดสื่อการสอนแยกตามประเภทของสื่อการสอน เพื่อความ สะดวกในการใช้บริการ					
8.1.11 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
8.2 การให้บริการเผยแพร่ข้อมูล					
8.2.1 เผยแพร่ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสื่อการสอน ประวัติศาสตร์ไทย ที่มีอยู่ ในศูนย์สื่อการสอน					
8.2.2 เผยแพร่ข้อมูลในรูปการแสดงผลนิทรรศการ					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
8.2.3 เผยแพร่ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสื่อการสอน ประวัติศาสตร์ไทย ใหม่ ๆ ที่ไม่มีในศูนย์สื่อการสอน					
8.2.4 เผยแพร่ข้อมูล โดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์					
8.2.5 เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบแผ่นพับ สิ่งพิมพ์ และโสตทัศนูปกรณ์					
8.2.6 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
8.3 การให้บริการฝึกอบรม					
8.3.1 จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน					
8.3.2 จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน					
8.3.3 จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการซ่อมบำรุง การเก็บรักษาสื่อการสอน					
8.3.4 จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินสื่อการสอน					
8.3.5 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
9. ความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา					
9.1 ด้านกระบวนการ					
9.1.1 มีกระบวนการขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน					
9.1.2 ระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสม					
9.1.3 ให้บริการตามลำดับอย่างยุติธรรม					
9.1.4 ความรวดเร็วในการให้บริการ					
9.1.5 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
9.2 รูปแบบการให้บริการ					
9.2.1 การให้บริการแบบจุดเดียวครบวงจร					
9.2.2 การให้บริการภายในศูนย์สื่อการสอน					
9.2.3 การให้บริการทางโทรศัพท์					
9.2.4 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
9.3 การให้บริการคำแนะนำปรึกษา					
9.3.1 การออกแบบสื่อการสอน					
9.3.2 การผลิตสื่อการสอน					
9.3.3 การใช้สื่อการสอน					
9.3.4 การบำรุงรักษาสื่อการสอน					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
9.3.5 การวิจัยสื่อการสอน					
9.3.6 การเผยแพร่สื่อการสอน					
9.3.7 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					
10. ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน					
10.1 เพื่อรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
10.2 เพื่อติดตามกระบวนการการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
10.3 เพื่อติดตามผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
10.4 เพื่อติดตามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
10.5 เพื่อติดตามความต้องการช่วยเหลือในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์					
10.6 เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศตามสภาพจริงของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยเกี่ยวกับการดำเนินงาน					
10.7 สามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย					
10.8 อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
 ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

.....

 ด้านสื่อการสอน

ด้านการบริการสื่อการสอน

.....

.....

.....

ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

.....

.....

.....

ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

.....

.....

.....

ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

.....

ด้านบุคลากร

.....

.....

.....

ด้านการให้บริการวิชาการ

.....

.....

.....

ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา

.....

.....

.....

ด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม

ใบรับรองโครงการของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิชื่อ.....ร.ร. นพวิมล วัฒนคุณ.....
 ตำแหน่ง.....ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.....

โดยสภาพรวมแล้ว ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัย เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ที่ได้นำเสนอมานี้ว่า

- ดีมาก
- ดี
- พอใช้
- ปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ.....ควรเพิ่มโรงเรียนในเครือข่ายให้มากขึ้น.....
ส.ร.นพวิมล วัฒนคุณ.....
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.....

.....

.....

.....

.....

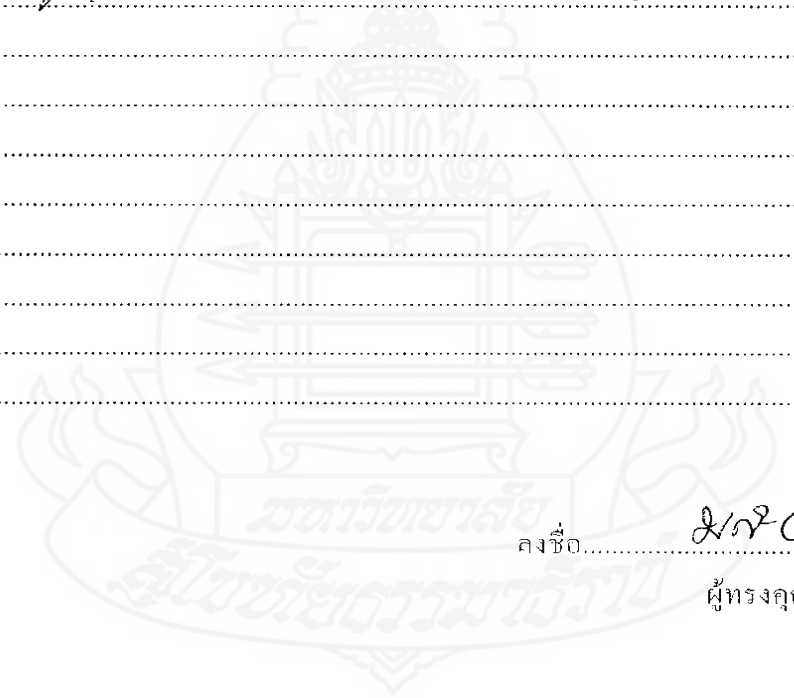
.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ร.ร. นพวิมล วัฒนคุณ.....
 ผู้ทรงคุณวุฒิ

ใบรับรองโครงการของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิชื่อ.....
 ตำแหน่ง.....

โดยสภาพรวมแล้ว ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัย เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะถิำ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ที่ได้นำเสนอมานี้ว่า

- ดีมาก
 ดี
 พอใช้
 ปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ใบรับรองโครงการของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิชื่อ... นางณัฐ กากแก้ว
 ตำแหน่ง... ผู้อำนวยการโรงเรียน

โดยสภาพรวมแล้ว ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัย เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ที่ได้นำเสนอมาเห็นว่า

- ดีมาก
 ดี
 พอใช้
 ปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ลงชื่อ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

<p>แบบประเมินความสอดคล้อง</p> <p>เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1</p> <p>สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1</p> <p>ผู้วิจัย นางสาวนารีกร พุทธิเกษัช</p>
--

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ให้ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาข้อความสำหรับการวิจัยแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการวิจัยหรือไม่โดย

1. ถ้าเห็นสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง + 1
2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 0
3. ถ้าไม่เห็นว่าจะไม่สอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง - 1

และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

1. ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อ	นโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	ปรัชญาของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				
	1.1 พัฒนาสื่อการสอน พัฒนาครูผู้สอน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน				1
	1.2 พัฒนารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมที่สร้างสรรค์				1
	1.3 เรียงยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาประวัติศาสตร์				0.67
	1.4 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1
2	ปณิธานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				
	2.1 มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านสื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				1
	2.2 มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย				1
	2.3 มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการบริการสื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				1
	2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1
3	พันธกิจของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				
	3.1 เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทยที่ทันสมัย				0.67
	3.2 เป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษา การเผยแพร่ข้อมูลแก่ครูผู้สอน				1
	3.3 เป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย				1
	3.4 เป็นศูนย์กลางจัดฝึกอบรมและเผยแพร่ข้อมูลด้านสื่อการสอน				1

ข้อ	นโยบายของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
	3.5 เป็นศูนย์กลางผลิต และพัฒนาสื่อการสอนที่ทันสมัย สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทย				0.67
	3.6 เป็นศูนย์กลางให้บริการในการยืม – คืน สื่อการสอน				1
	3.7 เป็นศูนย์กลางซ่อมแซมสื่อการสอนที่ชำรุด ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน				1
	3.8 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1
4	ประโยชน์ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				
	4.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย				0.67
	4.2 เป็นแหล่งเพิ่มพูน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทย				1
	4.3 เป็นแหล่งสืบค้นความรู้และเครือข่ายการศึกษา				1
	4.4 เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านประวัติศาสตร์ไทย				1
	4.5 เป็นแหล่งพัฒนาครูด้านการผลิตสื่อและการใช้สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				0.67
	4.6 เป็นแหล่งให้บริการสื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				1
	4.7 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1
5	ที่มาของงบประมาณในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				
	5.1 งบประมาณแผ่นดิน				1
	5.2 งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล				1
	5.3 งบประมาณจากสำนักงานเทศบาลตำบล				1
	5.4 งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด				1
	5.5 งบประมาณจากเงินบริจาคจากภาคเอกชน				0.67
	5.6 งบประมาณจากสถานศึกษาที่ร่วมกันจัดตั้ง				0.67
	5.7 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	งานธุรการ ได้แก่				
	1.1 ด้านสารบรรณ				1
	1.2 ด้านการเงินและงบประมาณ				1

ข้อ	โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
	1.3 ด้านประชาสัมพันธ์				1
	1.4 ด้านพัสดุ-ครุภัณฑ์				1
	1.5 ด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ				1
	1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1
2	งานวิชาการ ได้แก่				
	2.1 ด้านการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน				1
	2.2 ด้านการฝึกอบรม				1
	2.3 ด้านหลักสูตร-เนื้อหาประวัติศาสตร์ไทย				1
	2.4 ด้านประเมินสื่อการสอน				1
	2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1
3	งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน ได้แก่				
	3.1 ด้านจัดหา และผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ				1
	3.2 ด้านบริการสื่อการสอนประเภทต่างๆ				1
	3.3 ด้านการซ่อมแซม และจัดเก็บสื่อการสอน				1
	3.4 ด้านฐานข้อมูลการสืบค้นสื่อการสอน				1
	3.5 ด้านการซ่อมบำรุงสื่อการสอน				1
	3.6 อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

2. ความต้องการด้านสื่อการสอน

ข้อ	แนวทางการจัดหาสื่อการสอน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกและจัดหาสื่อการสอน				1
2	ควรมีการจัดสื่อการสอนแยกตามประเภทของสื่อการสอน				1
3	มีโบะทะเบียนประวัติประจำสื่อการสอนแต่ละชิ้น เพื่อจะได้ทราบอายุการใช้งานและการซ่อมแซมแต่ละครั้ง				1
4	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ อย่างสม่ำเสมอ				1
5	มีการจัดหา และให้บริการสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทย				1
6	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	สื่อประเภทสื่อสิ่งพิมพ์	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	ตำรา				1
2	แบบเรียน				1
3	สารานุกรม				1
4	พจนานุกรม				1
5	รายงานการวิจัย				1
6	คู่มือหลักสูตรประวัติศาสตร์				1
7	นิตยสาร				1
8	วารสาร				1
9	หนังสือพิมพ์				0.67
10	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	สื่อประเภทสื่อโสตทัศน์	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	แผนภูมิ				0.67
2	แผนสถิติ				0.67
3	แผนที่				0.67
4	ภาพพลิก				0.67
5	ป้ายนิเทศ				1
6	ของจริง				1
7	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	สื่อประเภทสื่อภาพนิ่ง	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	ภาพถ่าย				1
2	ภาพวาด				1
3	ภาพชุด				1
4	แผนภาพ				1
5	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	สื่อประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	สื่อมัลติมีเดีย				1
2	คอมพิวเตอร์ช่วยสอน				1
3	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์				1
4	บทเรียน e-Learning				1
5	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	สื่อประเภทชุดการสอน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	ชุดการสอนประกอบการบรรยาย				1
2	ชุดการสอนรายบุคคล				1
3	ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม				1
4	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	สื่อเทคนิค/วิธีการ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	การสาธิต				1
2	การจัดนิทรรศการ				1
3	ประสบการณ์				1
4	การใช้ชุมชนเพื่อจัดการเรียนการสอน				1
5	สถานการณ์จำลอง				1
6	การศึกษานอกสถานที่				0.67
7	กระบวนการกลุ่ม				1
8	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	เครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	เครื่องคอมพิวเตอร์ / เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา / แท็บเล็ต				1
2	เครื่องพิมพ์แบบเลเซอร์				1
3	เครื่องฉายข้ามศีรษะ				1

ข้อ	เครื่องมือ/อุปกรณ์ ประกอบสื่อการสอน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
4	เครื่องฉายแอลซีดี พร้อม จอรับภาพ				1
5	เครื่องเล่นวีซีดี / ดีวีดี				1
6	เครื่องรับโทรทัศน์สี				1
7	เครื่องขยายเสียง				1
8	ไมโครโฟนชนิดไร้สายพร้อมชุดอุปกรณ์				1
9	ลำโพง				1
10	เครื่องขยายเสียงสะพานใหญ่				1
11	กล้องถ่ายภาพดิจิทัล				1
12	กล้องถ่ายวีดีโอ				1
13	ชุดอุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียง				1
14	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

3. ความต้องการด้านบริการสื่อการสอน

ข้อ	กฎระเบียบ และมาตรฐานการให้บริการ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	มีการจัดทำทะเบียนคู่มือสื่อการสอนทุกชิ้น				1
2	มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อการสอนแต่ละชิ้นเพื่อให้ทราบอายุการใช้งานและการซ่อมแต่ละครั้ง				1
3	มีการจัดวางกฎ ระเบียบการยืม-คืน และตารางการให้บริการสื่อการสอน				1
4	มีการจัดทำทะเบียนคู่มือสื่อการสอนทุกชิ้น				1
5	มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อการสอนแต่ละชิ้นเพื่อให้ทราบอายุการใช้งานและการซ่อมแต่ละครั้ง				1
6	มีการจัดวางกฎ ระเบียบการยืม-คืน และตารางการให้บริการสื่อการสอนอย่างชัดเจน				1
7	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ อย่างสม่ำเสมอ				1
8	มีการจัดสื่อการสอนแยกตามประเภทของสื่อการสอน เพื่อความสะดวกในการให้บริการ				1
9	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	ประเภทของงานบริการ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	ให้บริการเสิร์ฟสื่อสิ่งพิมพ์ตามที่ร้องขอ				1
2	ให้คำปรึกษาแนะนำด้านการค้นคว้าและวิจัย การผลิตและการใช้สื่อการสอนเกี่ยวกับสื่อการสอน				1
3	ให้คำแนะนำด้านการสืบค้นข้อมูล และความรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ เครือข่ายคอมพิวเตอร์				1
4	ให้คำแนะนำและจัดทำคู่มือในการใช้สื่อการสอน, เผยแพร่ความรู้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสื่อการสอน				1
5	ให้บริการฝึกอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน				1
6	มีการให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอนแต่ละชนิด				1
7	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

4. ความต้องการด้านสถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อ	ศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยควรจัดตั้งในรูปแบบใด	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	จัดตั้งในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา				1
2	จัดตั้งในระดับสถานศึกษา				1
3	จัดตั้งในระดับเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว 1				1
4	จัดตั้งในระดับเขตการศึกษา (สพป.ชพ.1)				1
5	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

5. ความต้องการด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย

ข้อ	งานธุรการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	การบริหารจัดการด้านงานสารบรรณ				1
2	การบริหารจัดการด้านการเงินและงบประมาณ				1
3	การประชาสัมพันธ์				1
4	การบริหารจัดการด้านพัสดุ-ครุภัณฑ์				1
5	การบริหารจัดการด้านการจัดการความรู้และประกันคุณภาพ				1
6	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	งานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	บริหารจัดการด้านการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน				0.67
2	บริหารจัดการด้านการฝึกอบรม				1
3	บริหารจัดการด้านหลักสูตร-เนื้อหาประวัติศาสตร์ไทย				0.67
4	บริหารจัดการด้านประเมินสื่อการสอน				1
5	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	งานผลิตสื่อและบริการสื่อการสอน มีบทบาทหน้าที่ดังนี้	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	บริหารจัดการด้านจัดหา และผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ				1
2	บริหารจัดการด้านบริการสื่อการสอนประเภทต่างๆ				1
3	บริหารจัดการด้านการซ่อมแซม และจัดเก็บสื่อการสอน				1
4	บริหารจัดการด้านฐานข้อมูลการสืบค้นสื่อการสอน				1
5	บริหารจัดการด้านการซ่อมบำรุงสื่อการสอน				0.67
6	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

6. ความต้องการด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อ	ที่ทำการของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	ตั้งเป็นอาคารเอกเทศโดยเฉพาะ				1
2	รวมอยู่กับอาคารใดอาคารหนึ่งของโรงเรียน				1
3	รวมอยู่กับแหล่งเรียนรู้อื่นแต่มีการแยกเป็นสัดส่วน				1
4	รวมอยู่กับห้องสมุดของโรงเรียน				1

ข้อ	สิ่งอำนวยความสะดวก	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	มีบริเวณกว้างขวาง ขยายต่อได้ในอนาคต				0.67
2	มีพื้นที่ว่างสำหรับการจัดนิทรรศการ				1
3	ตั้งอยู่ในสถานที่ที่สะดวกในการไปใช้บริการ				1

4	จำนวนโต๊ะ - เก้าอี้ เหมาะสม และเพียงพอ				1
5	การจัดพื้นที่ของศูนย์สื่อการสอนฯ สะดวกต่อการบริการสื่อการสอน การจัดกิจกรรม และการเรียนรู้				1
6	บรรยากาศและความเงียบสงบ				1
7	แสงสว่างภายในศูนย์สื่อการสอนฯ				1
8	ห้องน้ำ และความสะอาดของห้องน้ำ				1
9	เครื่องปรับอากาศในศูนย์สื่อการสอนฯ				1
10	จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นมีเพียงพอ และทันสมัย				0.67
11	ระบบติดต่อสื่อสาร				1
12	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

7. ความต้องการด้านบุคลากร

ข้อ	ที่มาของผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	ประธานเครือข่ายและบุคลากรในโรงเรียนอนุบาลประทิว				1
2	ประธานเครือข่ายและตัวแทนบุคลากรจากทุกโรงเรียน ในเครือข่าย				1
3	ผู้บริหารและบุคลากรจากในโรงเรียน				1
4	ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรจากภายนอก				0.67
5	จัดหาผู้บริหารและบุคลากรจากภายนอก				0.67
6	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	คุณสมบัติของหัวหน้าและบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านเนื้อหารายวิชา	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	จบการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ไทยโดยตรง				1
2	เคยได้ศึกษา มีกิจกรรม และสัมมนา ด้านประวัติศาสตร์ไทย โดยตรง				0.67
3	มีประสบการณ์และความสนใจ ด้านประวัติศาสตร์ไทย โดยตรง				0.67
4	ศึกษาด้านประวัติศาสตร์ไทย ด้วยตนเอง				0.67
5	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ				0.67
6	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	คุณวุฒิของหัวหน้าและบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ด้านเทคโนโลยีการศึกษา	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอน โดยตรง				1
2	เคยได้ศึกษา มีกิจกรรม และสัมมนา ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอนโดยตรง				1
3	มีประสบการณ์และความสนใจ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอน โดยตรง				1
4	ศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อการสอน ด้วยตนเอง				0.67
5	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	คุณลักษณะของบุคลากรที่ปฏิบัติในศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	ความสามารถของบุคลากรในการถ่ายทอดความรู้ คำปรึกษาแนะนำ				0.67
2	ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร				1
3	ชี้แจงและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้บริการที่ชัดเจน				0.67
4	มนุษยสัมพันธ์ดี มีความเต็มใจให้บริการ				1
5	ให้บริการตามลำดับอย่างยุติธรรม				0.67
6	มีความตรงต่อเวลาในการให้บริการ				1
7	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

8. ความต้องการด้านการให้บริการวิชาการ

ข้อ	กระบวนการ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	มีกระบวนการขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน				1
2	ระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสม				1
ข้อ	กระบวนการ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
3	ให้บริการตามลำดับอย่างยุติธรรม				1
4	ความรวดเร็วในการให้บริการ				0.67
5	สื่อการสอนทุกประเภทครอบคลุมกับความต้องการของครูผู้สอน				0.67
6	จำนวนสื่อการสอนเพียงพอต่อความต้องการ				0.67
7	การให้บริการสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต				0.67

8	อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ				0.67
9	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของครูด้านสื่อการสอน และการใช้ บริการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ				0.67
10	มีการจัดสื่อการสอนแยกตามประเภทของสื่อการสอน เพื่อความสะดวก ในการใช้บริการ				0.67
11	อื่น ๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	การให้บริการเผยแพร่ข้อมูล	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	เผยแพร่ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ที่มีอยู่ ในศูนย์สื่อการสอน				1
2	เผยแพร่ข้อมูลในรูปการแสดงผลนิทรรศการ				1
3	เผยแพร่ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย ใหม่ๆ ที่ ไม่มีในศูนย์สื่อการสอน				0.67
4	เผยแพร่ข้อมูล โดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์				1
5	เผยแพร่ข้อมูลในรูปแผ่นพับ สิ่งพิมพ์ และสื่อทัศนูปกรณ์				1
6	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	การให้บริการฝึกอบรม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน				1
2	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน				1
3	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการซ่อมบำรุง การเก็บรักษาสื่อการสอน				1
4	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินสื่อการสอน				1
ข้อ	การให้บริการฝึกอบรม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
5	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

9. ความต้องการด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษา

ข้อ	ด้านกระบวนการ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	มีกระบวนการขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน				1
2	ระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสม				1
3	ให้บริการตามลำดับอย่างยุติธรรม				0.67
4	ความรวดเร็วในการให้บริการ				0.67
5	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	รูปแบบการให้บริการ	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	การให้บริการแบบจุดเดียวครบวงจร				0.67
2	การให้บริการภายในศูนย์สื่อการสอน				0.67
3	การให้บริการทางโทรศัพท์				0.67
4	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ข้อ	การให้บริการคำแนะนำปรึกษา	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	การออกแบบสื่อการสอน				1
2	การผลิตสื่อการสอน				0.67
3	การใช้สื่อการสอน				1
4	การบำรุงรักษาสื่อการสอน				1
5	การวิจัยสื่อการสอน				0.67
6	การเผยแพร่สื่อการสอน				1
7	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

10. ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน

ข้อ	ความต้องการด้านแนวทางการประเมินการดำเนินงาน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1	เพื่อรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				0.67
2	เพื่อติดตามกระบวนการการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				1
3	เพื่อติดตามผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				1
4	เพื่อติดตามปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				1
5	เพื่อติดตามความต้องการช่วยเหลือในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์				0.67
6	เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศตามสภาพจริงของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยเกี่ยวกับการดำเนินงาน				0.67
7	สามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทย				1
8	อื่นๆ (โปรดระบุและให้ค่าระดับคะแนน).....				1

ภาคผนวก จ

การส่ง - คืน แบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๔๐๔๑.๐๑๕/๑๘

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๘ (วัดสามัคคีชัย)
ม.๕ ต.สะพลี อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๒๓๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน เครือข่ายสถานศึกษาปะทิว เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

เนื่องด้วย นางสาวนารีกร พุทธิเกษัช ครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๘ (วัดสามัคคีชัย) หัวหน้าสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และ หัวหน้างานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัจจุบันกำลังศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำสารະนิพนธ์ เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ตามแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้

อนึ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโครงการวิจัยดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยสำหรับครูในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว ๑ ซึ่งจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในเครือข่ายสถานศึกษาปะทิว ๑ จึงขอความอนุเคราะห์ให้ครูทุกท่านในสถานศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยดังกล่าว ได้พิจารณาตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อการสอนประวัติศาสตร์ไทยของท่านให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุดตามแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยส่งกลับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๘ (วัดสามัคคีชัย) ภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖ จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายชนิสร์ ทองสด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๘ (วัดสามัคคีชัย)

งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โทร. ๐๘-๔๘๓๘-๖๐๒๒/๐๘-๗๕๓๓-๑๖๓๑

e-mail: thairat78@hotmail.com

ที่ ศธ 04041.067 / 51

โรงเรียนบ้านบางจาก
67/1 หมู่ 5 ต.ชุมโค อ.ปะทิว
จ.ชุมพร 86160

12 มีนาคม 2556

เรื่อง ส่งแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 78 (วัดสามัคคีชัย)

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ 04041.015/18

ลงวันที่ 21 มกราคม 2556

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

จำนวน 11 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ความละเอียดทราบแล้วนั้น โรงเรียนบ้านบางจากได้ดำเนินการตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ชุด เรียบร้อยแล้ว พร้อมแนบเอกสารดังกล่าว ส่งกลับกลุ่มสาระสังคมศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 78 (วัดสามัคคีชัย) มากับหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิฑูรย์ เจริญสุข)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางจาก

โทรศัพท์./โทรสาร. 07-7630-026

E-mail: banbangjag@hotmail.com

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวนารีกร พุทธิเกษัช
วัน เดือน ปีเกิด	24 พฤษภาคม 2515
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (สังคมศึกษา-มัธยมศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2548
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๘ (วัดสามัคคีชัย) อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

